

27.05.2024

Kokousaika 27.05.2024 16:00 - 17:10

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Vartiainen, Juhana	pormestari
Sinnemäki, Anni	läsnä 310 - 322 §, poistui 16:46 apulaispormestari kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Laisaari, Johanna	apulaispormestari kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo	apulaispormestari
Gebhard, Elisa	
Iskanius, Anniina	esteellinen: 330 §
Koskela, Minja	
Raatikainen, Mika	
Rantala, Marcus	
Rantanen, Tuomas	
Sarkomaa, Sari	
Sazonov, Daniel	apulaispormestari
Vierunen, Maarit	
Kivistö, Kasper	varajäsen läsnä 313 - 333 §, saapui 16:08
Nuorteva, Johanna	varajäsen

Muut

Vanhanen, Reetta	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Jalovaara, Ville	läsnä 310 - 330 §, poistui 17:02 kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Månsson, Björn	kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja
Ujula, Jukka-Pekka	läsnä 310 - 316 §, poistui 16:39 kansliapäällikkö
Ahonen, Juha	läsnä 310 - 323 §, poistui 16:47 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajoh-

27.05.2024

	Jolkkonen, Juha	taja
	Järvenkallas, Satu	sosiaali-, terveys- ja pelastustoimia- lan toimialajohtaja
	Pudas, Kari	kasvatuksen ja koulutuksen toimia- lajohtaja
	Kühn, Markus	vs. kaupunkiympäristön toimialajoh- taja
	Lumijärvi, Petri	strategiajohtaja
	Miettinen, Paula	henkilöstöjohtaja
	Rautio, Susanna	vs. elinkeinojohtaja
	Remes, Kirsi	vs. viestintäjohtaja
	Saxholm, Tuula	hallintojohtaja
	Peltonen, Antti	rahoitusjohtaja
	Rope, Jenni	hallintomenettelypäällikkö
	Ihatsu, Jan	kaupunginlakimies
	Nelskylä, Maria	kaupunginsihteeri
	Rämö, Suvi	läsnä 310 - 316 §, poistui 16:39
	Turtola, Ilona	kaupunginsihteeri
	Ainola, Pilvi	läsnä 310 - 322 §, poistui 16:46
	Lawrence, Sanna	kaupunginsihteeri
	Bauer, Peggy	viestintäasiantuntija
		hallintoasiantuntija
		hallintoasiantuntija
		Kaupunkitilat Oy:n toimitusjohtaja
		asiantuntija
		läsnä 330 §, saapui 16:55, poistui 17:08
Puheenjohtaja		
	Juhana Vartiainen	pormestari
	Anni Sinnemäki	310 - 322 § kaupunginhallituksen 1. varapu- heenjohtaja
		323 - 333 §
Esittelijät		
	Juhana Vartiainen	pormestari
	Jukka-Pekka Ujula	310 - 311 § kansliapäällikkö
	Kirsi Remes	312 - 316 §, 319 - 323 § hallintojohtaja
	Tuula Saxholm	317 - 318 § vs. kansliapäällikkö
		324 - 333 §

27.05.2024

Pöytäkirjanpitäjä

Sanna Lawrence

hallintoasiantuntija
310 - 333 §

27.05.2024

§	Asia	
310	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
311	Asia/2	Kultaisen Helsinki-mitalin myöntäminen ansioituneille kansalaisille vuonna 2024
312	Asia/3	V 5.6.2024, Valtuutettu Titta Hiltusen aloite terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmän kehittämiseksi
313	Asia/4	Palotarkastajan virkojen perustaminen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalle 3.6.2024 lukien
314	Asia/5	Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain 4 §:n muuttamisesta
315	Asia/6	Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi hyvinvointialueesta annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 ja 17 §:n muuttamisesta
316	Asia/7	Lausunto valtiovarainministeriölle hallituksen esitykseksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (jälkikäteistarkistus, asiakasmaksumuutokset)
317	Asia/8	V 5.6.2024, Tarkastuslautakunnan jäsenen valinta
318	Asia/9	V 5.6.2024, Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston varajäsenen valinta
319	Asia/10	V 19.6.2024, Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2024
320	Asia/11	V 5.6.2024, Tapaninkylän Malmin kauppatie 30 ja Uudenpellonpolku 6 asemakaavan muutos (nro 12800)
321	Asia/12	V 19.6.2024, Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloite kohtuuhintaisten asuntojen lisäämisestä hyväosaisilla alueilla
322	Asia/13	V 5.6.2024, Valtuutettu Seija Muurisen aloite asuntojen lisäämisestä keskusta-alueelle
323	Asia/14	V 5.6.2024, Valtuutettu Ted Apterin aloite maahanmuuttajaneuvoston perustamiseksi Helsinkiin
324	Asia/15	Sijoitus Lentorata Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon vuonna 2024

27.05.2024

325	Asia/16	Europarlamenttivaalien vaalitoimikuntien täydentäminen
326	Asia/17	Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2023 arviointikertomuksesta
327	Asia/18	Virkojen perustaminen kaupunkiympäristön toimialalle 1.9.2024 lukien
328	Asia/19	Valtuutettu Hannu Oskalan toivomusponsi Helsingin historiallista katu- kivetystä kunnioittavasta ja pyöräilyn laatuvaatimukset täyttävästä tyyppikatumallista
329	Asia/20	Lausunto lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta
330	Asia/21	Määrärahan myöntäminen Kaupunkitilat Oy:n ydinkeskustan terassi - hanketta varten
331	Asia/22	Kaupunginvaltuuston kokouksessa 15.5.2024 jätettyihin aloitteisiin vastaaminen
332	Asia/23	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen viikolta 20
333	Asia/24	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen viikolta 21

§ 310

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Mika Raatikaisen ja Anniina Iskaniuksen sekä varatarkastajiksi Johanna Nuortevan ja Minja Koskelan.

Käsittely

Kaupunginhallitus valitsi puheenjohtajan ehdotuksesta yksimielisesti varatarkastajaksi Shawn Huffin sijasta Johanna Nuortevan.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Mika Raatikaisen ja Anniina Iskaniuksen sekä varatarkastajiksi Shawn Huffin ja Minja Koskelan.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

27.05.2024

Asia/2

§ 311

Kultaisen Helsinki-mitalin myöntäminen ansiotuneille kansalaisille vuonna 2024

HEL 2024-006396 T 01 02 03 04

Päätös

Kaupunginhallitus myönsi kultaisen Helsinki-mitalin liitteestä ilmeneville henkilöille tunnustukseksi ansiokkaasta toiminnasta Helsingin kaupungin hyväksi. Tämä päätös korvaa kaupunginhallituksen päätöksen 20.5.2024 § 301.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (12.6.2024 kello 17 saakka)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallituksen 28.6.2021 (§ 503) hyväksymien Helsinki-mitalin myöntämisperusteiden neljännen kohdan mukaan kultainen Helsinki-mitali voidaan myöntää tunnustukseksi ansiokkaasta toiminnasta Helsingin kaupungin hyväksi. Helsinki-mitalin myöntämisestä päättää pormestarin esityksestä kaupunginhallitus. Vakiintuneen perinteen mukaan vuosittain palkitaan noin kymmenen ansiotunutta henkilöä.

Helsinki-mitalien saajat julkistetaan ja palkitaan Helsinki-päivänä 12. kesäkuuta 2024.

Pormestari otti 6.8.2021 (§ 73) esittelyynsä Helsinki-mitalin myöntämistä luottamushenkilöille sekä ansiotuneille kansalaisille koskevan päätöksenteon.

Esittelijä

27.05.2024

Asia/2

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (12.6.2024 kello 17 saakka)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

27.05.2024

Asia/3

§ 312

V 5.6.2024, Valtuutettu Titta Hiltusen aloite terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmän kehittämiseksi

HEL 2024-000909 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 17.01.2024 Hiltunen Titta Terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmää tulee kehittää asiakaslähtöisemmäksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Titta Hiltunen ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa, että Helsinki tarkastelee uudestaan takaisinsoiton käytäntöjä ja kehittää niitä.

Lisäksi aloitteessa pyydetään selvittämään, voidaanko tulevasta soitosta lähettää etukäteen tekstiviesti, jossa kerrotaan suurin piirtein milloin soittoa voi odottaa. Lisäksi pyydetään selvittämään, voisiko asiakkaalla olla mahdollisuus toivoa soittoa jossain tiettyssä aikaikkunassa. Lisäksi aloitteessa esitetään, että soittajan tietoihin olisi mahdollista saada tieto siitä, että puhelu tulee terveydenhuollosta. Aloite on liitteenä 1.

Helsingin terveydenhuollon puhelinpalvelujen takaisinsoitto

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on terveysasemien ja suun terveydenhuollon puhelinpalveluissa käytössä takaisinsoiton mahdollisuus. Mikäli asiakkaan puheluun ei suoraan vastata, asiakas voi halutessaan jättää takaisinsoittopyynnön. Vuonna 2023 saapuneita takaisinsoittopuheluja oli terveysasemilla 921 490. Helsingin terveysasemilla takaisinsoittojärjestelmästä soitettavien takaisinsoittokertojen määrää vähennettiin marraskuussa 2023 kolmesta yhteen, jotta saataisiin lyhennettyä puhelinpalvelun jonoja ja parannettua asiakkaiden yhteyden saantia terveysterveyspalveluihin terveydenhuoltolaissa (1326/2010; 581/2022) säädetyn uudistetun hoitotakuun lainsäädännön edellytyksin.

Hyväksyessään vuoden 2024 toimintasuunnitelman sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta kehotti toimialaa varmistamaan, että helsinkiläiset saavat yhteyden terveysasemapalveluihin nopeasti ja sujuvasti. Lautakunta totesi, että tämä vaatii mm. takaisinsoittopalvelua koskevan muutoksen uudelleenarviointia.

Takaisinsoittopalvelun toimivuutta, yhteyden viiveitä ja muutostoteuttamasta seurataan tiiviisti lähi- ja keskijohdossa viikko- ja kuukausitasoilla raporteilta sekä itse kontaktien hallintajärjestelmässä reaaliaikaisesti. Tämän perusteella Helsingin terveysasemien takaisinsoittokertojen määrä on päätetty nostaa yhdestä kerrasta kahteen kertaan. Takaisinsoittopalvelun soittokertojen muutoksen tarve todettiin seuraamalla ja arvioimalla terveysasemien keskimääräisiä takaisinsoittoviiveitä. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on pyytänyt asiassa tarjoutua Palvelukeskus Helsingiltä ja aikataulu soittokertojen lisäämiseen tarkentuu tämän jälkeen.

Terveysasemien asiakkaille tarjotaan monipuoliset yhteydenottokanavat

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on vahvistanut digitaalisten sosiaali- ja terveysterveyspalvelujen tarjontaa Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025 mukaisesti sähköisissä kanavissa tarjottavaan palveluvalikkoon. Terveysterveysasemien asiakkaille on tarjolla monipuoliset yhteydenottokanavat (puhelinpalvelu, Omaolo, LiveChat, Sotebotti Hester ja Maisa), josta asiakas voi valita itselleen tilanteeseen ja aikatauluun sopivimman. Tavoitteena on, että asiakkaat ottaisivat yhteyttä terveysasemille vain yhden yhteydenottokanavan kautta, jotta saadaan vähennettyä yhteydenoton ruuhkia ja asiakkaita pystytään palvelemaan nopeammin.

Terveysasemien asiakkailta on valittavissa useampi eri sähköinen yhteydenottokanava terveysasemienpalveluihin. Sotebotti Hesteriltä (hel.fi/terveysasemat) voi kysyä laajasti terveyteen ja terveysterveyspalveluihin liittyviä kysymyksiä. Sotebotti Hester vastaa vuorokauden ympäri ky-

27.05.2024

symyksiin Helsingin sosiaali- ja terveystalvuuista ja toteuttaa palveluohjausta tunnistamiensa soveltuvien asiakkaiden osalta myös Omaolo-palveluun. Kansallisessa Omaolo-palvelussa asiakas voi tehdä oireidensa perustella oirearvion ja saada tarvittaessa yhteyden ammattilaiseen lääkintälaitteen edellyttämällä kiireellisyydellä. Mikäli oirekuva edellyttää kiireistä arviota, niitä käsitellään ammattilaisen toimesta vuorokauden ympäri.

Arkisin asiakkaalla on mahdollisuus edetä tarvittaessa terveysaseman ammattilaiselle LiveChattiin. LiveChatissa on palvelulupaus vastata kolmessa minuutissa vahvasti tunnistautuneen asiakkaan lähettämään chattiin. Maisa-palvelussa (maisafi) voi kysyä käynnissä olevaan hoitoon liittyviä kysymyksiä suoraan hoidosta vastaavalta tiimiltä tai ammattilaiselta. Asiakkaalla on myös mahdollisuus soittaa Päivystysapuun (116117) saadakseen tarvitsemansa yksilöllisen arvion kiireellisissä terveysongelmissa ympäri vuorokauden.

Takaisinsoittopalvelujen teknisten parannusehdotusten selvitys

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla käytössä olevan takaisinsoittopalvelun Genesys-kontaktihallintajärjestelmän korvaa syksyllä 2024 Telia ACE -kontaktihallintajärjestelmä. Uuden kontaktihallintajärjestelmän käyttöönottoon liittyen toimialalla tehdään erikseen toimenpidesuunnitelma, jossa otetaan huomioon ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan aloitteessa esitetyt tekniset parannusehdotukset asiakaslähteeseen takaisinsoittopalveluun.

Kontaktijärjestelmiin on mahdollista rakentaa toiminto, josta lähetetään asiakkaalle tekstiviesti siitä, minkä ajan kuluessa hänelle soitetaan takaisin. Genesys-kontaktijärjestelmään tällaista tekstiviestiä ei ole ollut mahdollista hankkia, eikä nykyinen järjestelmä tue mahdollisuutta toteuttaa asiakkaan pyyntöä takaisinsoiton aikaikkunaan, mutta Telia ACE:n osalta tämä asia selvitetään kontaktijärjestelmän vaihdon yhteydessä. Teknisen kyvykkyyden lisäksi haasteeksi voi kuitenkin tulla myös takaisinsoittopuhelun toteutumisen ennustettavuus. Mikäli asiakas on tallentanut soittavan tahon numeron, puhelinpalvelujärjestelmä mahdollistaa asiakkaalle sen terveysaseman puhelinnumeron näkymisen, josta asiakasta tavoitellaan.

Kaupungin terveys- ja hyvinvointikeskusmallin mukaisesti hoidon jatkuvuutta tarvitsevalle asiakkaalle nimetään hoitovastaava ja kaikille asiakkaille nimetään oma tiimi. Tulevan kontaktienhallintajärjestelmän ja Apotin integraation avulla puhelinnumero pystytään ohjaamaan samaa kontaktia aiemmin hoitaneelle taholle jopa ammattilaisen tarkkuudella. Tällä kehitystyöllä tavoitellaan hoidon jatkuvuuden parantumista jo ensikontaktista lähtien. Hoidon jatkuvuuden on todettu tutkimuksissa

27.05.2024

Asia/3

parantavan hoidon laatua, hoitoon sitoutumista kuin myös tehostavan toimintaa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala pyrkii selkeyttämään ja parantamaan asiakkaaksi tulon kanavaa määrätietoisesti. Uuden kontaktienhallintajärjestelmän ohella kehitystyötä toteutetaan myös muissa yhteydenottokanavissa.

Toimivalta

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 17.01.2024 Hiltunen Titta Terveystuolloin takaisinsoit-tojärjestelmää tulee kehittää asiakaslähtöisemmäksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

27.05.2024

Asia/4

§ 313

Palotarkastajan virkojen perustaminen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalle 3.6.2024 lukien

HEL 2024-006828 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus perusti viisi palotarkastajan virkaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan pelastustoimen palvelukokonaisuuteen 3.6.2024 lukien.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Helena Wendorf, johtava asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain 87 §:n mukaan virka perustetaan sellaisia tehtäviä varten, joissa käytetään julkista valtaa.

Pelastuslain mukaisten tehtävien hoitaminen edellyttää virkasuhdetta. Pelastustoimen tehtävissä toimivalla henkilöllä on oikeus antaa yksilöä tai yhteisöä koskevia kieltoja ja käskyjä tai oikeus päästä kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin taikka kajota toisen omaisuuteen. Perustettaviksi esitettävät tehtävät tulee perustaa siten virkoina.

Virat tarvitaan riskienhallinnan palveluiden riittävän mitoituksen varmistamiseksi.

Perustettaviksi esitettäville viroille on varattu määräraha toimialan talousarviossa.

Hallintosäännön 12 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan henkilöstöjohtaja päättää tehtävien vaativuusluokittelusta ja tarkastusjohtaja lukuun ottamatta siihen perustuvasta palkasta, ellei toimivallasta ole

27.05.2024

Asia/4

muutoin säädetty tai määrätty tai ellei henkilöstöjohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle.

Perustettaviksi esitettyjen virkojen palkat on määritelty hyvinvointialan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (HYVTES) määräysten ja tehtävien vaativuuden arvioinnin perusteella. Tehtäväkohtainen kuukausipalkka on 3 321,07 euroa.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Helena Wendorf, johtava asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Kaupunginkanslian henkilöstöosasto
Taloushallintopalveluliikelaitos

§ 314

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain 4 §:n muuttamisesta

HEL 2024-005349 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon:

Pidätkö hallituksen esitysluonnoksen 3 luvussa kerrottuja tavoitteita kannatettavina?

Hallituksen esitysluonnoksen 3 luvussa kerrotut tavoitteet ovat osin kannatettavia. Yleislakien perusteella järjestettävien palveluiden ensisijaisuuden korostaminen voi pahimmillaan rajata vammaisten ihmisten oikeutta vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin. Esityksen tavoitteena tulee olla varmistaa asiakkaiden ohjautuminen niihin palveluihin, joihin heillä on palvelutarpeisiinsa nähden oikeus. Uuden vammaispalvelulain lähtökohdan tulee olla YK:n vammaissopimuksen toimeenpano ja vammaisten henkilöiden itsenäisen elämän ja osallisuuden turvaaminen. Suomi on saanut jo yhden langettavan päätöksen YK:n vammaisoikeuskomitealta siitä, että henkilökohtaisen avun piiriin pääseminen on estetty vammaissopimuksen vastaisesti.

Päästäänkö esitetyillä muutosehdotuksilla esityksen tavoitteisiin?

Esitetyillä muutosehdotuksilla päästään esityksen tavoitteisiin osittain. Tavoitteiden toteutumisen edistämiseksi vammaiset henkilöt tulisi huomioida yleislakien mukaisten palvelujen kehittämisessä niin, että palvelut vastaisivat heidän palvelutarpeisiinsa yhdenvertaisesti. Ensisijaisia palveluja koskevissa yleislakien säännöksissä tulisi huomioida laajemmin vammaisten henkilöiden palvelutarve ja palvelujen soveltuvuus vammaisille henkilöille.

Ovatko ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset mielestänne kannatettavia? (Vammaispalvelulain 2 §)

Ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset ovat paikoin ongelmallisia. Haasteeksi voi tulevaisuudessa muodostua esimerkiksi se, että vammaisten ihmisten pääsy vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin vaikeutuu. Tulkinnalliseksi kirjoitettu sosiaalihuoltolain palvelua koskeva säännös ei saisi johtaa siihen, että soveltamisala johtaa ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin ohjaamiseen, sillä ne eivät turvaa itsenäistä elämää ja osallisuutta, ja ovat usein maksullisia. Erityisen ongelmalliseksi tilanne

voi muodostua sosiaalihuollon 100 miljoonan euron leikkauksen toteuttua. Helsinki on kaupunkistrategiassaan sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksia.

Vammaispalvelulain suhdetta lastensuojelulakiin tulisi mahdollisuuksien mukaan myös tarkentaa. Nykytilanteessa vammaisten lasten lastensuojelutarve voi jäädä huomioimatta, vaikka perhe tarvitsisi lastensuojelun palveluja.

Lainsäädännön kehittämisen ohella henkilöstön osaamisen kehittämisen erilaisia asiakastarpeita varten tulisi olla tavoitteellista seuraavina vuosina.

Onko elämänvaiheessa tavanomaisesta poikkeavaa tarvetta koskeva säännösehdotusmielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §)

Elämänvaiheessa tavanomaisesta poikkeavaa tarvetta koskeva säännösehdotus on osin kannatettava. On hyvä, että elämänvaiheen huomioimista koskeva sääntely tuodaan lain tasolle. Sääntely vaikuttaa kuitenkin olevan jossain määrin ristiriidassa joidenkin vammaispalvelulain mukaisten palvelujen kanssa, kuten esimerkiksi loma-ajan toiminnan (lyhytaikainen huolenpito) järjestäminen 1–2 luokkalaisille lapsille.

Onko asiakkaan edun ja maksuttomuuden suhdetta koskeva tarkennus mielestänne kannatettava? (Sosiaalihuoltolain 4 §)

Asiakkaan edun ja maksuttomuuden suhdetta koskeva tarkennus on kannatettava. Ehdotettu momentti sosiaalihuoltolain 4 §:ään selkeyttää nykytilannetta. Momentin muotoilu olisi kuitenkin syytä tarkentaa siten, että se koskisi asiakkaan edun arviointia nimenomaan palvelua myönnettäessä.

Onko asiakasmaksulain säännöksiä täydentävä niin sanottu suojasäännös mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §:n 4 ja 5 momentti)

Asiakasmaksulain säännöksiä täydentävä suojasäännös on osittain kannatettava. Asiakasmaksun perimättä jättämisestä tai alentamisesta tulisi vammaispalvelulain sijaan säätää asiakasmaksulain 11 §:ssä. Vammaispalvelulaissa voitaisiin tältä osin viitata asiakasmaksulain 11 §:ään.

Ehdotetun säännöksen sanamuotoa tulisi myös tarkentaa siten, että ensisijaisen lainsäädännön mukaan järjestetyistä palveluista määrättävä maksu olisi jätettävä määräämättä, perimättä tai sitä olisi alennettava, jos maksu estää tai vaikeuttaa oleellisesti vammaisen henkilön palveluiden yksilöllisen järjestämisen toimeentulon edellytysten vaarantu-

misen takia tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Muut huomiot

Vammaisen henkilön määritelmä tulisi olla suoremmin kirjoitettuna vammaispalvelulain 2 §:ään. Tulevaisuudessa tulisi tarpeen mukaan harkita myös vaikeavammaisuuden käsitteen ja määritelmän ottamista vammaispalvelulakiin.

Käsittely

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Muutetaan kohta: ”Tavoitteiden muotoilu ei kuitenkaan korosta riittävästi yleislakien perusteella järjestettävien palveluiden ensisijaisuutta. Esityksen tavoitteena tulee olla varmistaa asiakkaiden ohjautuminen ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palveluiden piiriin silloin, kun nämä palvelut ovat heidän palvelutarpeisiinsa nähden sopivia ja riittäviä. Tässä yhteydessä on tärkeää painottaa, että ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palveluiden mahdolliset saatavuusongelmat eivät johda siihen, että palvelu olisi myönnettävä vammaispalvelulain perusteella. Vammaispalveluilla ei ole myöskään tarkoitus korvata yleislainsäädännöstä puuttuvia palveluita ja esitystä tulisikin tältä osin tarkentaa.”

Muotoon: ”Yleislakien perusteella järjestettävien palveluiden ensisijaisuuden korostaminen voi pahimmillaan rajata vammaisten ihmisten oikeutta vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin. Esityksen tavoitteena tulee olla varmistaa asiakkaiden ohjautuminen niihin palveluihin, joihin heillä on palvelutarpeisiinsa nähden oikeus. Uuden vammaispalvelulain lähtökohdan tulee olla YK:n vammaissopimuksen toimeenpano ja vammaisten henkilöiden itsenäisen elämän ja osallisuuden turvaaminen. Suomi on saanut jo yhden langettavan päätöksen YK:n vammaisoikeuskomitealta siitä, että henkilökohtaisen avun piiriin pääseminen on estetty vammaissopimuksen vastaisesti.”

Muutetaan kohta: ”Ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset ovat kannatettavina. Haasteena voi kuitenkin myös tulevaisuudessa olla, että yleislakien mukaisten palveluiden kriteerien tiukentaminen ohjaa asiakkaita vammaispalveluiden piiriin, mikä ei liene säännösehdotusten tarkoituksena. Tulkinnalliseksi kirjoitettu sosiaalihuoltolain palvelua koskeva säännös ei saisi johtaa siihen, että soveltaminen ohjaa asiakkaan vammaispalvelujen asiakkaaksi. Tarpeeseen perustuvien ensisijaisten palveluiden kohdentaminen mahdollisimman hyvin niitä tarvitseville henkilöille voisi johtaa kustannussäästöjen syntymiseen.”

Muotoon: ”Ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset ovat paikoin ongelmallisia. Haasteeksi voi tulevaisuudessa muodostua esimerkiksi se, että vammaisten ihmisten pääsy vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin vaikeutuu. Tulkinalliseksi kirjoitettu sosiaalihuoltolain palvelua koskeva säännös ei saisi johtaa siihen, että soveltamisala johtaa ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin ohjaamiseen, sillä ne eivät turvaa itsenäistä elämää ja osallisuutta, ja ovat usein maksullisia. E erityisen ongelmalliseksi tilanne voi muodostua sosiaalihuollon 100 miljoonan euron leikkauksen toteuduttua. Helsinki on kaupunkistrategiassaan sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksia.”

Kannattaja: Tuomas Rantanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Anniina Iskanus, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Kasper Kivistö, Minja Koskela, Johanna Laisaari, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 2

Mika Raatikainen, Marcus Rantala

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 8–5 (2 tyhjää).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 12.4.2024
- 2 Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain 4 §n muuttamisesta
- 3 Vammaisneuvoston lausunto uuden vammaispalvelulain soveltamisalan tarkistus

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin
+358 9 310 1641

Y-tunnus
0201256-6

27.05.2024

Asia/5

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon:

Pidätkö hallituksen esitysluonnoksen 3 luvussa kerrottuja tavoitteita kannatettavina?

Hallituksen esitysluonnoksen 3 luvussa kerrotut tavoitteet ovat osin kannatettavia. Tavoitteiden muotoilu ei kuitenkaan korosta riittävästi yleislakien perusteella järjestettävien palveluiden ensisijaisuutta. Esityksen tavoitteena tulee olla varmistaa asiakkaiden ohjautuminen ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palveluiden piiriin silloin, kun nämä palvelut ovat heidän palvelutarpeisiinsa nähden sopivia ja riittäviä. Tässä yhteydessä on tärkeää painottaa, että ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palveluiden mahdolliset saatavuusongelmat eivät johda siihen, että palvelu olisi myönnettävä vammaispalvelulain perusteella. Vammaispalveluilla ei ole myöskään tarkoitus korvata yleislainsäädännöstä puuttuvia palveluita ja esitystä tulisikin tältä osin tarkentaa.

Päästäänkö esitetyillä muutosehdotuksilla esityksen tavoitteisiin?

Esitetyillä muutosehdotuksilla päästään esityksen tavoitteisiin osittain. Tavoitteiden toteutumisen edistämiseksi vammaiset henkilöt tulisi huomioida yleislakien mukaisten palvelujen kehittämisessä niin, että palvelut vastaisivat heidän palvelutarpeisiinsa yhdenvertaisesti. Ensisijaisia palveluja koskevissa yleislakien säännöksissä tulisi huomioida laajemmin vammaisten henkilöiden palvelutarve ja palvelujen soveltuvuus vammaisille henkilöille.

Ovatko ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset mielestänne kannatettavia? (Vammaispalvelulain 2 §)

Ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset ovat kannatettavina. Haasteena voi kuitenkin myös tulevaisuudessa olla, että yleislakien mukaisten palveluiden kriteerien tiukentaminen ohjaa asiakkaita vammaispalveluiden piiriin, mikä ei lie ne säännösehdotusten tarkoituksena. Tulkinneksi kirjoitettu sosiaalihuoltolain palvelua koskeva säännös ei saisi johtaa siihen, että sovel-

taminen ohjaa asiakkaan vammaispalvelujen asiakkaaksi. Tarpeeseen perustuvien ensisijaisten palveluiden kohdentaminen mahdollisimman hyvin niitä tarvitseville henkilöille voisi johtaa kustannussäästöjen syntymiseen.

Vammaispalvelulain suhdetta lastensuojelulakiin tulisi mahdollisuuksien mukaan myös tarkentaa. Nykytilanteessa vammaisten lasten lastensuojelutarve voi jäädä huomioimatta, vaikka perhe tarvitsisi lastensuojelun palveluja.

Lainsäädännön kehittämisen ohella henkilöstön osaamisen kehittämisen erilaisia asiakastarpeita varten tulisi olla tavoitteellista seuraavina vuosina.

Onko elämänvaiheessa tavanomaisesta poikkeavaa tarvetta koskeva säännösehdotusmielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §)

Elämänvaiheessa tavanomaisesta poikkeavaa tarvetta koskeva säännösehdotus on osin kannatettava. On hyvä, että elämänvaiheen huomioimista koskeva sääntely tuodaan lain tasolle. Sääntely vaikuttaa kuitenkin olevan jossain määrin ristiriidassa joidenkin vammaispalvelulain mukaisten palvelujen kanssa, kuten esimerkiksi loma-ajan toiminnan (lyhytaikainen huolenpito) järjestäminen 1–2 luokkalaisille lapsille.

Onko asiakkaan edun ja maksuttomuuden suhdetta koskeva tarkennus mielestänne kannatettava? (Sosiaalihuoltolain 4 §)

Asiakkaan edun ja maksuttomuuden suhdetta koskeva tarkennus on kannatettava. Ehdotettu momentti sosiaalihuoltolain 4 §:ään selkeyttää nykytilannetta. Momentin muotoilu olisi kuitenkin syytä tarkentaa siten, että se koskisi asiakkaan edun arviointia nimenomaan palvelua myönnettäessä.

Onko asiakasmaksulain säännöksiä täydentävä niin sanottu suojasäännös mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §:n 4 ja 5 momentti)

Asiakasmaksulain säännöksiä täydentävä suojasäännös on osittain kannatettava. Asiakasmaksun perimättä jättämisestä tai alentamisesta tulisi vammaispalvelulain sijaan säätää asiakasmaksulain 11 §:ssä. Vammaispalvelulaissa voitaisiin tältä osin viitata asiakasmaksulain 11 §:ään.

Ehdotetun säännöksen sanamuotoa tulisi myös tarkentaa siten, että ensisijaisen lainsäädännön mukaan järjestetyistä palveluista määrättävä maksu olisi jätettävä määräämättä, perimättä tai sitä olisi alennettava, jos maksu estää tai vaikeuttaa oleellisesti vammaisen henkilön palveluiden yksilöllisen järjestämisen toimeentulon edellytysten vaarantu-

27.05.2024

Asia/5

misen takia tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Muut huomiot

Vammaisen henkilön määritelmä tulisi olla suoremmin kirjoitettuna vammaispalvelulain 2 §:ään. Tulevaisuudessa tulisi tarpeen mukaan harkita myös vaikeavammaisuuden käsitteen ja määritelmän ottamista vammaispalvelulakiin.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää 31.5.2024 mennessä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain 4 §:n muuttamisesta. Lausuntopyyntö on liitteenä 1 ja luonnos hallituksen esitykseksi liitteenä 2. Lausunto pyydetään antamaan lausuntopalvelussa.

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sekä vammaisneuvoston lausunnot. Vammaisneuvoston lausunto on liitteenä 3. Esitys on toimialan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomainen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 12.4.2024
- 2 Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain 4 §n muuttamisesta
- 3 Vammaisneuvoston lausunto uuden vammaispalvelulain soveltamisalan tarkistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

27.05.2024

Asia/5

Ote

Sosiaali- ja terveystieteiden
ministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 20.05.2024 § 296

HEL 2024-005349 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

20.05.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala 6.5.2024

HEL 2024-005349 T 03 00 00

Pidättekö hallituksen esitysluonnoksen 3 luvussa kerrottuja tavoitteita kannatettavina?

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala pitää hallituksen esitysluonnoksen 3 luvussa kerrottuja tavoitteita osin kannatettavina. Tavoitteiden muotoilu ei kuitenkaan korosta riittävästi yleislakien perusteella järjestettävien palveluiden ensisijaisuutta. Esityksen tavoitteena tulee olla varmistaa asiakkaiden ohjautuminen ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palveluiden piiriin silloin, kun nämä palvelut ovat heidän palvelutarpeisiinsa nähden sopivia ja riittäviä. Tässä yhteydessä on tärkeää painottaa, että ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palveluiden mah-

dolliset saatavuusongelmat eivät johda siihen, että palvelu olisi myönnettävä vammaispalvelulain perusteella. Vammaispalveluilla ei ole myöskään tarkoitus korvata yleislainsäädännöstä puuttuvia palveluita.

Päästäänkö esitetyillä muutosehdotuksilla esityksen tavoitteisiin?

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan näkemyksen mukaan esitetyillä muutosehdotuksilla päästään esityksen tavoitteisiin osittain. Tavoitteiden toteutumisen edistämiseksi vammaiset henkilöt tulisi huomioida yleislakien mukaisten palvelujen kehittämisessä niin, että palvelut vastaisivat heidän palvelutarpeisiinsa yhdenvertaisesti. Ensisijaisia palveluja koskevissa yleislakien säännöksissä tulisi huomioida laajemmin vammaisten henkilöiden palvelutarve ja palvelujen soveltuvuus vammaisille henkilöille.

Ovatko ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset mielestänne kannatettavia? (Vammaispalvelulain 2 §)

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala pitää ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavia säännöksiä kannatettavina. Haasteena voi kuitenkin myös tulevaisuudessa olla, että yleislakien mukaisten palveluiden kriteerien tiukentaminen ohjaa asiakkaita vammaispalveluiden piiriin, mikä ei liene säännösehdotusten tarkoituksena. Tulkinnalliseksi kirjoitettu sosiaalihuoltolain palvelua koskeva säännös ei saisi johtaa siihen, että soveltaminen ohjaa asiakkaan vammaispalvelujen asiakkaaksi. Tarpeeseen perustuvien ensisijaisten palveluiden kohdentaminen mahdollisimman hyvin niitä tarvitseville henkilöille voisi johtaa kustannussäästöjen syntymiseen.

Vammaispalvelulain suhdetta lastensuojelulakiin tulisi mahdollisuuksien mukaan myös tarkentaa. Nykytilanteessa vammaisten lasten lastensuojelutarve voi jäädä huomioimatta, vaikka perhe tarvitsisi lastensuojelun palveluja.

Lainsäädännön kehittämisen ohella henkilöstön osaamisen kehittämisen erilaisia asiakastarpeita varten tulisi olla tavoitteellista seuraavina vuosina.

Onko elämänvaiheessa tavanomaisesta poikkeavaa tarvetta koskeva säännösehdotus mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §)

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan näkemyksen mukaan elämänvaiheessa tavanomaisesta poikkeavaa tarvetta koskeva säännösehdotus on osin kannatettava. On hyvä, että elämänvaiheen huomioimista koskeva sääntely tuodaan lain tasolle. Sääntely vaikuttaa kuitenkin olevan jossain määrin ristiriidassa joidenkin vammaispalvelulain mukais-

27.05.2024

ten palvelujen kanssa, kuten esimerkiksi loma-ajan toiminnan (lyhytaikainen huolenpito) järjestäminen 1–2 luokkalaisille lapsille.

Onko asiakkaan edun ja maksuttomuuden suhdetta koskeva tarkennus mielestänne kannatettava? (Sosiaalihuoltolain 4 §)

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala pitää asiakkaan edun ja maksuttomuuden suhdetta koskevaa tarkennusta kannatettavana. Ehdotettu momentti sosiaalihuoltolain 4 §:ään selkeyttää nykytilannetta. Momentin muotoilu olisi kuitenkin syytä tarkentaa siten, että se koskisi asiakkaan edun arviointia nimenomaan palvelua myönnettäessä.

Onko asiakasmaksulain säännöksiä täydentävä niin sanottu suojasäännös mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §:n 4 ja 5 momentti)

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala pitää asiakasmaksulain säännöksiä täydentävää suojasäännöstä osin kannatettavana. Asiakasmaksun perimättä jättämisestä tai alentamisesta tulisi vammaispalvelulain sijaan säätää asiakasmaksulain 11 §:ssä. Vammaispalvelulaissa voitaisiin tältä osin viitata asiakasmaksulain 11 §:ään.

Ehdotetun säännöksen sanamuotoa tulisi myös tarkentaa siten, että ensisijaisen lainsäädännön mukaan järjestetyistä palveluista määrättävä maksu olisi jätettävä määräämättä, perimättä tai sitä olisi alennettava, jos maksu estää tai vaikeuttaa oleellisesti vammaisen henkilön palveluiden yksilöllisen järjestämisen toimeentulon edellytysten vaarantumisen takia tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Voit halutessasi esittää muita huomioita esityksestä:

Vammaisen henkilön määritelmä tulisi olla suoremmin kirjoitettuna vammaispalvelulain 2 §:ään. Tulevaisuudessa tulisi tarpeen mukaan harkita myös vaikeavammaisuuden käsitteen ja määritelmän ottamista vammaispalvelulakiin.

Lisätiedot

Oona Aalio, lakimies, puhelin: 09 310 76862
oona.aalio(a)hel.fi

§ 315

Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi hyvinvointialueesta annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 ja 17 §:n muuttamisesta

HEL 2024-005750 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon:

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan säädettäväksi uudesta hyvinvointialueiden ennakkolisesta talouden ohjauksen menettelystä. Menettelyn yhteydessä voitaisiin antaa hyvinvointialueelle talouden tervehdyttämistä ja palvelujen järjestämisen turvaamista koskevia suosituksia.

Yleistä

Esityksen tavoitteet ja valittu sääntelymenettely ovat kannatettavia. Koko talouden ohjauksen sääntely mukaan lukien nyt ehdotettu ennakkollinen talouden ohjauksen menettely turvaa ennen kaikkea palveluiden saatavuutta yhdenvertaisesti ja niiden järjestämistä vaikuttavasti. Ennakkollisen arvioinnin menettelyllä sinänsä ei kavenneta hyvinvointialueiden itsehallinnollista asemaa, eikä puututa perustuslain suojaamaa kunnallista itsehallintoa kaventavasti myöskään Helsingin kaupungin asemaan.

Hyvinvointialuelainsäädännössä on jo nykyisellään useita taloudenhoiton kestävyyttä varmistavia säännöksiä. Hyvinvointialueiden taloushaasteet olivat nähtävissä jo uudistuksen alusta lukien, joten talousnäkökulma olisi tullut pitää mukana vuorovaikutteisessa ohjauksessa vahvemmin. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukaisissa ensimmäisissä vuosittaisissa selvityksissä ja vuosineuvotteluissa sivuutettiin taloustematiikka lähes kokonaan.

Pelastustoimessa sisäministeriön ja aluehallintovirastojen tuottama jäykkä ohjaus ja yksityiskohtaiset sekä lainsäädäntötasoa tiukentavat vaatimukset palvelutasolle ovat puolestaan asettaneet kustannusvaikuttavuudelle haasteita.

Ohjauksen eri menettelyjen vaatimat raportointivelvoitteet tulee pitää kohtuullisina, ja niiden edellyttämän työmäärän tulee olla kaikilta osin perusteltu saavutettavaan hyötyyn nähden.

Säännöskohtaiset perustelut

Laki hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta

Ehdotettu 13 b § Ennakollinen talouden ohjauksen menettely

Menettelyyn jätetty harkinnanvara ja se, ettei sitä käynnistetä mekaanisesti, on kannatettavaa. Samoin esimerkiksi neuvottelujen ja menettelyn keston tai tarkan sisällön määrittelemättä jättäminen tuo tarvittavaa joustoa menettelyyn.

Erikseen tulee kiinnittää huomiota Uudenmaan alueen ja HUS-yhtymän asemaan ennakollisen ohjauksen menettelyssä. On perusteltua, että Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki osallistuvat HUS-yhtymän neuvottelumenettelyyn. Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki käyttävät valtion rahoituksestaan yli 30 prosenttia suoraan HUS-yhtymän rahoittamiseen. Uudenmaan alueen taloudellinen keskinäisriippuvuus tulee huomioida neuvottelumenettelyn yhteydessä.

Helsingin kaupunki esittää harkittavaksi, että HUS-yhtymän taloutta tarkasteltaisiin aina osana Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin taloutta myös ennakollisen ohjauksen menettelyssä tai HUS-yhtymän menettely käynnistettäisiin aina samanaikaisesti Uudenmaan hyvinvointialueen tai Helsingin kaupungin neuvottelun käynnistyessä. Vähintäänkin esitöihin olisi tarpeen lisätä kuvaus miltä osin toimenpidesuosituksia voitaisiin Uudellamaalla antaa. Osa suosituksista voisi liittyä myös HUS-yhtymän ja muiden Uudenmaan alueiden kahden- tai monenväliseen yhteistyöhön.

Käsittely

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Korvataan ”yleistä”-osuuden neljä kappaletta seuraavasti:

”Helsingin kaupunki ei pidä esitettyä lisäsääntelyä kannatettavana.

Hyvinvointialuelainsäädännössä on jo nykyisellään useita alueiden talouteen puuttuvia säännöksiä ja niiden lisäämistä tässä vaiheessa ei pidetä tarkoituksenmukaisena.

Vaikka lisäsääntelyä ja lain säätämistä ei pidetä tarkoituksenmukaisena, lausunnossa kommentoimme myös tehtyjä esityksiä yksityiskohtaisemmin.”

Kannattaja: Elisa Gebhard

1 äänestys

27.05.2024

Asia/6

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 10

Anniina Iskanius, Kasper Kivistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 4

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Laisaari

Tyhjä: 1

Johanna Nuorteva

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 4 (1 tyhjä).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 19.4.2024
- 2 Luonnos hallituksen esitykseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtiovarainministeriö pyytää 30.5.2024 mennessä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi hyvinvointialueesta annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 ja 17 §:n muuttamisesta. Lausunto pyyde-

27.05.2024

tään antamaan lausuntopalvelussa. Lausuntopyyntö on liitteenä 1 ja luonnos hallituksen esitykseksi liitteenä 2.

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lausunto. Lausunto on laadittu yhteistyössä talous- ja suunnitteluosaston ja strategiosaoston kanssa. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomainen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 19.4.2024
- 2 Luonnos hallituksen esitykseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 20.05.2024 § 297

HEL 2024-005750 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

27.05.2024

Asia/6

Käsittely

20.05.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala 7.5.2024

HEL 2024-005750 T 03 00 00

Lausuntopyynnön diaarinumero VM007:00/2024

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi hyvinvointialueesta annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 ja 17 §:n muuttamisesta.

Kaupunginkanslia on pyytänyt Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalta lausuntoa 8.5.2024 mennessä. Käsittely kaupunginhallituksessa on 20.5.2024. Valtiovarainministeriön määräaika lausunnoille on 30.5.2024 klo 16.

Selvyyden vuoksi todetaan, että lausunnossa viitataan sanalla hyvinvointialue myös Helsingin kaupunkiin ja HUS-yhtymään ellei asiasta ole erillistä mainintaa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (jatkossa toimiala) antaa kaupunginkanslialle seuraavan lausunnon.

Toimialan lausunto on laadittu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston ja strategiaosaston kanssa.

Yleistä

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan säädettäväksi uudesta hyvinvointialueiden ennakkolisesta talouden ohjauksen menettelystä. Menettelyn yhteydessä voitaisiin antaa hyvinvointialueelle talouden ter-

vehdyttämistä ja palvelujen järjestämisen turvaamista koskevia suosituksia.

Toimiala pitää esityksen tavoitteita ja valittua sääntelymenettelyä kannatettavana. Koko talouden ohjauksen sääntely mukaan lukien nyt ehdotettu ennakollinen talouden ohjauksen menettely turvaa ennen kaikkea palveluiden saatavuutta yhdenvertaisesti ja niiden järjestämistä vaikuttavasti. Olemme yhtä mieltä siitä, että ennakollisen arvioinnin menettelyllä sinänsä ei kavenneta hyvinvointialueiden itsehallinnollista asemaa, eikä puututa perustuslain suojaamaa kunnallista itsehallintoa kaventavasti myöskään Helsingin kaupungin asemaan.

On todettava, että hyvinvointialuelainsäädännössä on jo nykyisellään useita taloudenhoidon kestävyyttä varmistavia säännöksiä. Kun hyvinvointialueiden taloushaasteet olivat nähtävissä jo uudistuksen alusta lukien, olisi talousnäkökulma tullut pitää mukana vuorovaikutteisessa ohjauksessa vahvemmin. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukaisissa ensimmäisissä vuosittaisissa selvityksissä ja vuosineuvotteluissa sivuutettiin talustematiikka lähes kokonaan.

Pelastustoimessa sisäministeriön ja aluehallintovirastojen tuottama jäykkä ohjaus ja yksityiskohtaiset sekä lainsäädäntötasoa tiukentavat vaatimukset palvelutasolle ovat puolestaan asettaneet kustannusvaikuttavuudelle omat haasteensa.

Kiinnitämme huomiota siihen prosessuaaliseen seikkaan, että eri menettelyjen vaatimat raportointivelvoitteet tulee pitää kohtuullisina, ja niiden edellyttämän työmäärän tulee olla kaikilta osin perusteltu saavutettavaan hyötyyn nähden.

Säännöskohtaiset perustelut

Laki hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta

Ehdotettu 13 b § Ennakollinen talouden ohjauksen menettely

On kannatettavaa, että menettelyn käynnistämiseen on jätetty harkinnanvaraa, eikä menettelyä käynnistetä mekaanisesti. Samoin esimerkiksi neuvottelujen ja menettelyn keston tai tarkan sisällön määrittelemättä jättäminen tuo tarvittavaa joustoa menettelyyn.

Kiinnitämme erikseen huomiota Uudenmaan alueen ja HUS-yhtymän asemaan ennakollisen ohjauksen menettelyssä. On perusteltua, että Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki osallistuvat HUS-yhtymän neuvottelumenettelyyn. Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki käyttävät valtion rahoituksesta yli 30 prosenttia suo-

27.05.2024

raan HUS-yhtymän rahoittamiseen. Uudenmaan alueen taloudellinen keskinäisriippuvuus tulee huomioida neuvottelumenettelyn yhteydessä.

Esitämme harkittavaksi, että HUS-yhtymän taloutta tarkasteltaisiin aina osana Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin taloutta myös ennakkollisen ohjauksen menettelyssä tai HUS-yhtymän menettely käynnistettäisiin aina samanaikaisesti Uudenmaan hyvinvointialueen tai Helsingin kaupungin neuvottelun käynnistyessä. Vähintäänkin esitöihin olisi tarpeen lisätä kuvaus miltä osin toimenpidesuosituksia voitaisiin Uudellamaalla antaa. Osa suosituksista voisi liittyä myös HUS-yhtymän ja muiden Uudenmaan alueiden kahden- tai monenväliseen yhteistyöhön.

Lisätiedot

Hanna Laine, yhteyspäällikkö, puhelin: 09 310 36172
hanna.e.laine(a)hel.fi

§ 316

Lausunto valtiovarainministeriölle hallituksen esitykseksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (jälkikäteistarkistus, asiakasmaksumuutokset)

HEL 2024-005968 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon

Esityksessä ehdotetaan, että:

- koko maan tasolla tehtävään jälkikäteistarkistukseen lisätään vuodesta 2026 lähtien portaittain kasvava hyvinvointialueiden omavastuu
- yksittäisille alueille myönnettyä lisärahoitusta ei oteta jatkossa huomioon jälkikäteistarkistuksessa
- tehtävämuutoksista erillään säädettävät asiakasmaksujen muutokset tulisi ottaa huomioon rahoituksessa
- pelastustoimen riskikertoimen laskennassa käytettäviä tietoja tarkistetaan

Yleistä

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan rahoitusmalliin ei tule tehdä nopeita ja laajamittaisia muutoksia. Hallituskaudella tulee toteuttaa vain ne välttämättömät muutokset, joilla alueiden todelliset palvelutarpeet voidaan ottaa paremmin huomioon. Toteutettavat muutokset eivät saa heikentää mallin ja rahoituksen tason kehityksen ennakoitavuutta. Kun rahoitusmallissa ei huomioida todellisia palvelutarpeita, rahoitusmallin jälkikäteistarkistusta koskevat ehdotukset johtavat tilanteeseen, jossa rahoituksen riittävyys edelleen heikkenee. Tämän vuoksi Helsingin kaupunki ei kannata esitettyjä, jälkikäteistarkistusta koskevia lakimuutoksia, vaan niitä on syytä lykätä ja ne tulisi toteuttaa aikaisintaan vuonna 2029 eli samanaikaisesti siirtymätasauksen siirtymäkauden päättyessä.

Ehdotetut muutokset lisäisivät hyvinvointialueiden riskejä talouden suunnittelussa. Rahoitusmalliin lisättävät jälkikäteistarkistusta koskevat elementit myös heikentäisivät tällä hetkellä rahoitusmallin sekä rahoituksen tason ja samalla myös koko julkisen talouden kehityksen ennustettavuutta. Lisäksi Helsingin kaupunki huomauttaa, että jälkikäteistarkistukseen tehtävät muutokset eivät saa johtaa myöskään siihen, että valtio siirtää omaa rahoitusvastuutaan riittävien sosiaali-, terveys-

ja pelastuspalvelujen turvaamisesta hyvinvointialueille, joilla ei ole tosiasiallisia työkaluja rahoitusvajeen paikkaamiseksi.

Helsinki on koko uudistuksen valmistelun ajan sekä täytäntöönpanon jälkeen tuonut vahvasti esille, että rahoitusmallin palvelutarvekertoimia on kehitettävä siten, että ne eivät aliarvioi helsinkiläisten palvelutarvetta ja palveluiden tuotannosta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi Helsinki pitää tärkeänä, että suurten kaupunkien erityispiirteet ja haasteet huomioidaan rahoitusmallin kehittämisessä. Rahoitusmallin kehittämisessä tulee myös panostaa siihen, että rahoitusmalli reagoi joustavammin kustannustason muutoksiin.

1. Jälkikäteistarkistusta koskevat ehdotukset

Jälkikäteistarkistuksen omavastuun tavoitteena on rahoitusmallin kannustavuuden lisääminen. Portaittain kasvava omavastuu tulisi voimaan vuodesta 2026 lukien, jolloin vuoden 2024 rahoituksen jälkikäteistarkistuksessa huomioitaisiin vuosittaisesta rahoituksen lisäyksestä tai vähennyksestä 95 prosenttia. Vuonna 2027 tehtävässä tarkistuksessa 90 prosenttia, vuonna 2028 tehtävässä tarkistuksessa 80 prosenttia ja vuodesta 2029 lähtien 70 prosenttia. Esityksen mukaan omavastuusuuden vaikutukset hyvinvointialueiden rahoitukseen riippuvat alueiden kustannuskehityksestä. Jos kustannusten kasvu on korkea, omavastuusuus merkitsee rahoituksen vähennystä suhteessa täysimääräiseen jälkikäteistarkistukseen. Jos alueiden sopeuttamis- ja tehostamistoimet pitävät kustannusten kasvun maltillisena, omavastuusuus lisää rahoitusta suhteessa täysimääräiseen tarkistukseen.

Helsingin kaupunki pitää kannatettavana, että hyvinvointialueiden rahoitusmalli kannustaa vastuulliseen taloudenpitoon ja tuottavuuden kehittämiseen. Rahoituksen lukuisat elementit sekä jälkikäteen tehdyt pysyvät ja tilapäiset muutokset tekevät kuitenkin mallin kannustavuuden arvioinnista erittäin vaikeaa.

Rahoitusmallin haasteena on kustannuskehityksen ennustaminen. Valtiovarainministeriön laskelmat tulevien vuosien jälkikäteistarkistuksesta perustuvat hyvinvointialueiden talousarvioihin ja -suunnitelmiin, jotka on laadittu rahoituslain mukaisesti siten, että alijäämät katetaan lain edellyttämässä määrääjässä. Valtiovarainministeriön vaikutusarviossa näytetään oletettavan, että koko maan tasolla hyvinvointialueiden tulos ilman jälkikäteistarkistusta kääntyisi ylijäämäiseksi vuonna 2026. Mikäli hyvinvointialueiden talouskehitys jatkuu nykyisellä uralla ja sopeuttamistoimet eivät onnistu oletetulla tavalla, muodostuu hyvinvointialueiden todellinen kustannuskehitys toisenlaiseksi kuin valtiovarainministeriön vaikutusarviossa. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan skenaario, että jälkikäteistarkistuksen omavastuu lisäisi kokonaisrahoitusta ei vai-

kuta todennäköiseltä. Helsinki korostaa, että omavastuun lisääminen lisää jo ennestään monimutkaisen rahoitusmallin monimutkaisuutta. Lisäksi Helsinki huomauttaa, että esitetty jälkikäteistarkistuksen muutos heikentää talouden ennustettavuutta. Kustannuskehityksen ennusteet nojaavat muutoksen myötä entistä useampiin oletuksiin ja vaikeuttavat täten talouden pitkäjärjenteistä suunnittelua.

Helsinki huomauttaa, että esityksen todelliset kannustimet kustannusten hillintään alueilla ovat heikot, koska jälkikäteistarkistus tehdään koko maan tasolla, ei aluekohtaisesti. Omavastuun lisääminen ei tarkoita, että alueen oman toiminnan tehostamisella saadut säästöt realisoituisivat välttämättä alueen jälkikäteistarkistuksessa samaan osuuteen, koska jälkikäteistarkistus allokoituu rahoituksen määräytymistekijöiden kautta alueille.

Mikäli esitetyt muutoksen toteutetaan, niin Helsingin näkemyksen mukaan on ennustettavuuden näkökulmasta perusteltua, että alueen saamaa lisärahoitusta ei oteta huomioon jälkikäteistarkistuksessa.

2. Asiakasmaksumuutosten huomioon ottaminen rahoituksessa

Hyvinvointialueiden tehtävämuutokset otetaan rahoituslain mukaan rahoituksessa huomioon etukäteen niiden voimaantulosta lukien. Esityksessä ehdotetaan, että asiakasmaksujen tasoa, perusteita tai maksullisuutta koskevat muutokset ehdotetaan otettavaksi huomioon muutoksen voimaantulovuodesta lukien etukäteen.

Helsingin kaupunki pitää kannatettavana, että tehtävämuutoksien lisäksi asiakasmaksuja koskevat muutokset huomioidaan hyvinvointialueiden rahoituksessa. Valtiovarainministeriön toimittamien materiaalien perustella näin on jo osin toimittukin. Kaupunki haluaa kuitenkin korostaa, että asiakasmaksujen ja muidenkin tehtävämuutoksien arvioiden tulee olla realistisia ja perustua yhteistyössä Helsingin kaupungin ja hyvinvointialueiden kanssa tehtyihin laskelmiin. Tehtävämuutoksien vuoksi tehtävät rahoituksen vähennykset ovat osoittautuneet olemassa olevan kokemuksen mukaan epärealistisiksi ja ylimitoitetuiksi. Lisäksi on huomioitava, että tehtävä- ja asiakasmaksumuutoksia ei voi huomioida kokovuotisina, jos lainsäädäntöaikataulu ei käytännössä mahdollista niihin siirtymistä vuoden alusta alkaen. Lisäksi kaupunki huomauttaa, että lainsäädännön perusteella Helsingin kaupungilla ja hyvinvointialueilla on ollut mahdollisuus jättää asiakasmaksuja perimättä kokonaan tai olla perimättä niitä pienituloisilta. Myös maan hallitus on kehysriihipäätöksen yhteydessä kannustanut vapauttamaan pienituloiset asiakasmaksuista kokonaan. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että pienituloisten asiakasmaksuista vapauttaminen huomioidaan asiakasmaksumuutoksista säädettäessä.

3. Pelastustoimen riskikertoimen tietopohjan tarkentaminen

Helsingin näkökulmasta pelastustoimen rahoitusmallissa riskikerroin on suuri epäkohta. Se on painoarvoltaan liian suuri suhteessa alueen asukaslukuun. Helsingin pelastustoimen riskikerroin on laskelmien mukaan Suomen alhaisin. Laskelmissa myös pääkaupungin korkea asukastiheys heikentää Helsingin pelastustoimen rahoitusasemaa suhteessa muihin alueisiin.

Rahoitusmallissa riskikertoimen laskenta painottaa kertoimen taustalla vaikuttavien riskiruutujen summan aluekohtaisella asukasluvulla ja tämä laskutekninen toteutus heikentää suhteettomasti Helsingin riskikerrointa verrattuna muihin alueisiin. Asukaslukuun ja -tiheyteen perustuva laskutapa ei myöskään huomioi Helsingissä vierailevien ja työskentelevien ihmisten suurta määrää, mikä lisää onnettomuusriskejä ja Helsingin pelastustoimen tehtävämäärää.

Edellä mainitut tekijät johtavat merkittävään rahoitusvajeeseen Helsingin kaupungin pelastustoimessa. Rahoituksen jakoperusteet eivät vastaa Helsingin pelastustoimen riskeihin varautumiseen perustuvaa tarvetta. Pelastustoimelle asetettavien viranomaisvaatimusten ja rahoituksen välillä on epäsuhta.

Helsingin riskikertoimeen perustuva rahoitus on vuoden 2025 ennakkolisessä rahoituslaskelmassa selvästi matalin koko maassa, 12 euroa/asukas. Esimerkiksi Vantaa-Keravalla ja Länsi-Uudellamaalla vastaava rahoitus on 25 euroa/asukas sekä Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa 31 euroa/asukas. Edellä kuvattu rahoituksen ero muihin suuriin hyvinvointialueisiin verrattuna ei ole Helsingin erityispiirteet huomioiden mitenkään perusteltu. Laskennallisen riskitason perusteella yli 24 % Suomen riskiluokan I ruuduista sijaitsee Helsingissä, joka on enemmän kuin 13 muun hyvinvointialueen alueilla sijaitsee riskiluokan I ruutuja yhteensä. Esimerkiksi Vantaa-Keravan ja Pirkanmaan alueelle sijoittuu kummallekin noin 9 %, Länsi-Uudenmaan alueelle noin 11 % ja Varsinais-Suomen alueelle noin 8,5 % Suomen riskiluokan I ruuduista.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan riskiluokkaan I kuuluvia ruutuja tulee painottaa rahoitusmallissa korkeammalla painoarvolla kuin riskiluokkaan II kuuluvia ruutuja. Riskiluokkien I ja II ruutujen tulee saada rahoituksen määrittelyssä erilainen painoarvo, koska ne ovat riskeiltään ja pelastustoiminnan toimintavalmiuden vaatimuksiltaan eritasoisia. Voimassa olevassa lainsäädännössä riskiluokkiin I ja II kuuluvia ruutuja käsitellään samanarvoisina. Tavoitteena on säätää rahoituksen jakamisesta ja kohdentamisesta riskeihin perustuen, joten riskiluokkiin I ja II kuuluvien riskiruutujen käsitteleminen lainsäädännössä samanarvoisesti ei ole perusteltua. Suuri riskiluokan I ruutujen lukumäärä edel-

lyttää Helsingissä muihin alueisiin verrattuna huomattavan tiheää palveluverkostoa ja vahvaa, aina valmiudessa olevaa päätoimista pelastajaresursssia, mikä kasvattaa henkilöstömenoja.

Pelastustoimen järjestämislain (613/2021) mukaan pelastustoimen palvelutasopäätöstä tehtäessä on otettava huomioon kansallisesti merkittävät riskit, selvitettävä alueella esiintyvät uhkat ja arvioitava niistä aiheutuvat riskit sekä määriteltävä toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat, tuotettavat palvelut ja niiden taso. Helsingin kaupunki pitää merkittävänä puutteena, että nykyisessä hyvinvointialueiden rahoituslainsäädännössä pelastustoimen rahoituksen määräytymisessä ei huomioida kansallisesti merkittäviä riskejä. Helsingissä on huomattavan paljon yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ja kriittisen infrastruktuurin kannalta kansallisesti merkittäviä erityisen riskin kohteita, jotka eivät tule millään lailla huomioiduksi pelastustoimen riskikertoimen tekijöissä ja sitä kautta rahoituksessa. Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan on sekä kannatettavaa että perusteltua, että laskennallisen riskitason lisäksi asetuksessa pyritään huomioimaan erityisiä riskikohteita. Asetuksessa huomioitujen riskikohteiden joukko on kuitenkin melko suppea, ja Helsingin kaupunki pitää oleellisena, että asetuksessa huomioitavien riskikohteiden listaa kehitetään jatkossa ja kiinnitetään erityistä huomiota siihen, kuinka korkean riskin kohteita ne ovat suhteessa toisiinsa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Riikka Henriksson, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 24.4.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

27.05.2024

Asia/7

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtiovarainministeriö pyytää 28.5.2024 mennessä lausuntoa hallituksen esityksestä hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (jälkikäteistarkistus, asiakasmaksumuutokset). Lausunto pyydetään antamaan lausuntopalvelussa. Lausuntopyyntö on liitteenä 1 ja luonnos hallituksen esitykseksi liitteenä 2.

Lausunto on laadittu yhteistyössä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sekä kaupunginkanslian hallinto- ja strategiaosaston kanssa.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomainen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Riikka Henriksson, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 24.4.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

27.05.2024

Asia/8

§ 317

V 5.6.2024, Tarkastuslautakunnan jäsenen valinta

HEL 2024-006181 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää eron Petrus Pennaselle tarkastuslautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee Ahmed Hassanin tarkastuslautakunnan jäseneksi kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 26.4.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Petrus Pennasen (RKP) 2.8.2021 § 231 jäseneksi tarkastuslautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi. Pet-

27.05.2024

rus Pennanen on 26.4.2024 pyytänyt eroa tarkastuslautakunnan jäsenen luottamustoimesta valtuustoryhmästä erottamisen vuoksi.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan kuntalain 75 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Hallintosäännön 2 luvun 5 § mukaan kaupunginvaltuusto valitsee toimikautekseen tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 26.4.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Tarkastuslautakunta
Taloushallintopalveluliikelaitos

27.05.2024

Asia/9

§ 318

V 5.6.2024, Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston varajäsenen valinta

HEL 2024-006248 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Johanna Lindholmille eron kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston varajäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee Sandra Väisäsen varajäseneksi (Johannes Wariksen henkilökohtainen varajäsen) kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkieliseen jaostoon kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti Elisa Gebhardin ehdotuksesta valita Sandra Väisäsen varajäseneksi kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkieliseen jaostoon Johannes Wariksen henkilökohtaiseksi varajäseneksi.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Sanna Selkiahho, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 36067
sanna.selkiahho(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 29.4.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

27.05.2024

- myöntää Johanna Lindholmille eron Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston varajäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ varajäseneksi (Johannes Wariksen henkilökohtainen varajäsen) Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkieliseen jaostoon kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Johanna Lindholmin (SDP) 17.1.2024 § 5 kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston varajäseneksi kaupunginvaltuuston toimikaudeksi. Johanna Lindholm on 29.4.2024 pyytänyt eroa kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston varajäsenen luottamustoimesta jäsenen luottamustoimesta kotikuntansa vaihtumisen vuoksi.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Hallintosäännön 2 luvun 8 §:n kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston jäsenet ja varajäsenet siten, että jaoston jäsenet ja varajäsenet ovat ruotsinkielisestä kieliryhmästä.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 29.4.2024

27.05.2024

Asia/9

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

27.05.2024

Asia/10

§ 319

V 19.6.2024, Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2024

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Hanna Dhalmann, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 15098
hanna.dhalmann(a)hel.fi

Liitteet

- 1 AM-ohjelmaluonnos 2024
- 2 Vuokralla omaksi -mallin selvitys
- 3 Lausuntoyhteenveto ja lausunnot
- 4 AM-ohjelman 2020 seurantamittarit

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Helsingin kaupungin Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) 2024 sisältäen asumisen ja siihen liittyvän maankäytön vision, asunto- ja maanpoliittiset tavoitteet sekä toimenpiteet.

Esittelijän perustelut

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmalla luodaan suuntaviivat kaupungin harjoittamalle pitkäjänteiselle asuntopolitiikalle. Ohjelma on laadittu vuosiksi 2024–2027, ja sen keskeinen painopiste on sosiaalisesti kestävä asuntotuotanto ja segregaaation ehkäisy. AM-

ohjelmaa on valmisteltu muuttuneessa asuntopoliittisessa ja asuntorakentamisen suhdannetilanteessa, jossa kaupungin oma rooli asuntokysymysten ratkaisussa on entisestään korostunut.

Ehdotus AM-ohjelmaksi 2024 on asian liitteenä 1. Ohjelma sisältää toimintaympäristön kuvauksen, asumisen ja siihen liittyvän maankäytön vision sekä neljä tavoitekohtaa perusteluineen ja toimenpiteineen.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön visiona on, että Helsinki kasvaa sosiaalisesti kestävästi ja monipuoliset ja laadukkaat asumisen vaihtoehdot toimivat kaupungin elin- ja vetovoimatekijöinä. Jokaisella helsinkiläisellä on mahdollisuus hyvään asumiseen ja Helsinki tarjoaa perheille toimivia asumisen ympäristöjä. Asuinalueita kehitetään määrätietoisesti ja alueellinen segregatio ei lisääny. Asuntorakentaminen toteutuu luonto-, virkistys- ja kulttuuriarvot huomioiden.

Vision saavuttamiseksi asunto- ja maapolitiikan tavoitteina ovat:

1. Sosiaalisesti kestävä asuntotuotanto,
2. Laadukas ja vetovoimainen asuminen,
3. Asuinalueiden kehittäminen ja kaupunkiuudistus, sekä
4. Riittävä asuntotuotanto ja kestävä kasvu.

Sosiaalisesti kestävä asuntotuotannon keskiössä on varmistaa kaikkien asuinalueiden osalta mahdollisimman monipuolinen asunto- ja asukasrakenne. Asuinalueiden sosiaalista kestävyttä edistetään ja segregatiota ehkäistään esimerkiksi tasapainottamalla asuntokannan hallinta- ja rahoitusmuotojakaumaa. Lisäksi turvataan erilaisten asukkaiden ja asukasryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Välimuotoista asumista koskevien tavoitteiden saavuttamiseen liittyy tulevalla AM-ohjelmalla kaudella erityistä epävarmuutta. Ohjelma sisältää myös esityksen vuokralla omaksi -mallista, joka on Helsingin kaupungin omana asuntotuotantona toteutettava uusi välimuotoisen asumisen malli. Vuokralla omaksi -mallia koskeva selvitys on asian liitteenä 2.

Laadukasta ja vetovoimaista asumista edistetään rakentamalla monipuolisesti kooltaan sekä huoneisto- ja talotyybiltään erilaisia asumisen vaihtoehtoja. Asuntotuotannon laatuun panostetaan eri kohdissa prosessia hyvällä asunto- ja lähiympäristön suunnittelulla sekä -rakentamisella.

Asuinalueita kehitetään määrätietoisesti. Uusien alueiden rakentamisessa huomioidaan asuntokannan rakentuminen monipuoliseksi, ja olemassa olevaa kaupunkirakennetta uudistetaan ja täydennysrakennetaan huomioiden alueiden erityispiirteet. Erityisesti Helsinki panostaa alueiden kehittämiseen nimetyillä kaupunkiuudistusalueilla, joita ovat alkavallakin AM-ohjelmakaudella Malmi, Malminkartano-Kannelmäki, Mellunkylä ja Meri-Rastila.

Riittävä asuntotuotanto ja kestävä kasvu varmistetaan kaupungin aktiivisella toiminnalla. Rakentamisen heikko suhdannetilanne ja muun muassa rahoituksen huono saatavuus asuntorakentamisen hankkeille haastaa ohjelmakaudella asuntotuotantotavoitteisiin pääsyä. Keskeistä on kuitenkin luoda edellytykset riittävälle asuntotuotannolle kaupungin käsissä olevin toimin, kuten kaavoittamalla ja luovuttamalla maata asuntorakentamiseen, tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamisella, edistämällä täydennys- ja lisärakentamista sekä sujuvoittamalla kaupungin omia prosesseja. Kasvu mahdollistetaan kokonaiskestävästi myös luonto-, kulttuuri- ja virkistysarvot huomioiden.

AM-ohjelma 2024 on laadittu kaupunginkanslian Asuminen-yksikössä yhteistyössä AM-ohjelmasihteeristön ja kaupungin keskeisten palvelujen kanssa. Ohjelmaluonnos valmistui alkuvuodesta 2024. Luonnoksesta pyydettiin lausunnot laajalta joukolta kaupungin sisäisiä sekä ulkopuolisia asiantuntija- ja toimijatahoja. Asian liitteenä 3 on lausunnoista laadittu yhteenveto. Lausuntojen perusteella ohjelmaan on tehty joi-takin muutoksia ja täsmennyksiä, jotka on kuvattu lausuntoyhteenvetdon lopussa.

Edellinen asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2020 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.11.2020. Ohjelman toteutumista on seurattu vuosittain ja seurannasta on raportoitu kaupunginvaltuustolle. Tavoitteiden toteutuminen vuoden 2023 sekä koko edellisen ohjelmakauden osalta on kirjoitettu osaksi AM-ohjelman 2024 lähtökohtia ja tavoitteiden sekä toimenpiteiden perusteluja. Yhteenveto tavoitemittarien toteutumista on asian liitteenä 4.

Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä ehdotuksen AM-ohjelmaksi 2024, kaupunginhallitus määrittelee tavoitteiden toteuttamisen edellyttämät toimenpiteet ja nimeää niiden vastuutahot erillisellä täytäntöönpanopäätöksellä. Seurantaraporttikäytäntöä jatketaan myös tulevilla ohjelmakaudella. Keskeiset seurantamittarit ja ohjelman toteutumisen arviointi on esitetty AM-ohjelmaehdotuksessa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Hanna Dhalmann, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 15098
hanna.dhalmann(a)hel.fi

Liitteet

- 1 AM-ohjelmaluonnos 2024
- 2 Vuokralla omaksi -mallin selvitys
- 3 Lausuntoyhteenveto ja lausunnot
- 4 AM-ohjelman 2020 seurantamittarit

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 07.05.2024 § 258

16.04.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Oscar Ailio, asumispalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 42080
oscar.ailio(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.04.2024 § 88

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginkanslialle Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmasta seuraavan lausunnon. Lausuntoa on pyydetty 23.4.2024 mennessä. Määräajasta johtuen lausunnon antamisesta on päätettävä tässä kokouksessa, ja lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (AM-ohjelmassa) kuvataan keskeisimmät asuntopolitiikan lähtökohdat ja määritellään Helsingin keskeiset asuntorakentamisen ja asuntopolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet ohjelmakaudelle 2024-2027. Ohjelman mukaan asuntopolitiikan tavoitteena on sosiaalisesti kestävä asuntotuotanto, laadukas ja vetovoimainen asuntotuotanto, segregaatoin ehkäisy ja asuinalueiden kehittäminen sekä riittävä asuntotuotanto ja kestävä kasvu.

AM-ohjelman tavoitteena on mahdollistaa sekä nykyisille että tuleville helsinkiläisille heidän tarpeitaan ja tulotasoaan vastaavien asumismuotojen tuottamisen turvallisiksi ja miellyttäviksi koetuissa asuinympäristöissä. Kaupungin elinvoiman ja menestymisen edellytyksiä ovat erityisesti alueiden eriytymiskehityksen hillitseminen ja kyky tarjota asumisen mahdollisuuksia esimerkiksi palvelualueilla työskenteleville avainhenkilöille, joilla ei kaikissa suurkaupungeissa ole enää varaa asua kohtuullisen matkan päässä työpaikaltaan. Kasvatus- ja koulutuslauta-

kunnan näkökulmasta tärkeää on turvata hyvät asumisedellytykset lapsiperheille ja nuorille ja mahdollistaa näin kaupunkilaisten pitkäaikainen kiinnittyminen asuinalueeseensa eri elämänvaiheissa.

Koulutus 2030 määrittelee Kasvatus- ja koulutustoimialan toimintaa ja kehittämistä ohjaavat suuntaviivat. Strategisten tavoitteiden laadinnassa ovat avainasemassa olleet osallisuus, kestävyys ja kauas katsominen. Kasvavan Helsingin väestö ikääntyy ja monimuotoistuu. Alueelliset erot koululaisten oppimistuloksissa, nuorten hyvinvoinnin haasteissa, väestön sairastavuudessa ja äänestyskäyttäytymisessä ovat Helsingissä selkeitä. Sosioekonomisen taustan vaikutus oppimistuloksiin on kansainvälisesti pieni, mutta kasvava. Tulevaisuuden Helsingissä yhteisölliset, turvalliset ja viihtyisät naapurustot antavat hyvät edellytykset oppimiselle ja hyvinvoinnille. Strategiset tavoitteet edistävät laaja-alaista sivistystä, kestävä kehitystä ja luottamuksen rakentamista tulevaan. Tulevaisuususkoa vahvistetaan panostamalla yhteisöllisyyden syntymiseen, sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja kohtaamiseen. Empatia ja hyvät tulevaisuuden taidot tarjoavat edellytykset lapsille, nuorille ja aikuisille onnistua arjessa ja työelämässä sekä löytää yhdessä ratkaisuja ympärillä oleviin ongelmiin.

Helsingissä on laadittu ja hyväksytty käyttöön otettavaksi lapsivaikutusten (LAVA) arviointimalli. Lapsivaikutusten arviointi on yksi tavoista toteuttaa lapsen oikeuksia, mihin Helsingin kaupunki on sitoutunut Lapsiystävällinen Kunta -työssä. Lapsivaikutusten arviointi ei rajoitu vain sellaisiin asioihin, jotka kohdistuvat yksinomaan lapsiin ja lapsiperheisiin, vaan on huomioitava myös yleisesti väestöön kohdistuvien päätösten vaikutukset lapsiin, kuten esimerkiksi kaavoitusta koskevat päätökset. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että AM-ohjelman toteuttamisessa kiinnitetään huomiota lapsivaikutusten arviointiin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä segregaaation lieventämiseen ja ehkäisemiseen tähtävien toimenpiteiden esille tuomista AM-ohjelmassa. Ohjelma tukee kaupungin pyrkimyksiä kaupunginosien tuerojen, työllisyysasteen ja sosiaalisten ongelmien tasoittamisessa palveluja ja toimenpiteitä kehittämällä. Kasvatus- ja koulutustoimialan palveluissa painottuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toteuttaminen lähipalveluna. Palvelujen järjestämisen näkökulmasta on tärkeää, että kaupunginosissa naapurusto muodostuu erilaisista ja eritaustaisista lapsiperheistä. Tämä edistää yhteisöllisyyden rakentamista sekä moninaisuuden ymmärtämistä ja siten yhdessä oppimisen ja toimimisen taitoja. Tasapainoinen erilaisten asumismuotojen toteuttaminen kaikille alueille tukee myös henkilökunnan saatavuutta, mikä on edellytys palveluiden laadukkaalle järjestämiselle tulevaisuudessakin.

AM-ohjelmassa määrällisenä tavoitteena on toteuttaa vuosittain 7000 uutta asuntoa. Tällä on vaikutusta kasvatuksen ja koulutuksen lakisääteisten palveluiden järjestämiseen. Kasvun myötä tiivistyvän kaupungin kaavoittamisessa on turvattava päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille riittävät tontit, jotka mahdollistavat tarkoituksenmukaiset tilat pihalueineen. Tilat mahdollistavat myös kuntalais- ja harrastustoiminnan järjestämisen alueiden lähipalveluna. Viihtyisä ja turvallinen ympäristö tukee palveluiden saavutettavuutta kävellessä ja pyöräillen edistäen kaupunkilaisten liikunnallisuutta, hyvinvointia ja kestävästä kaupungin rakentamista. Lähiluonnon ja sen monimuotoisuuden vaaliminen edistää kaikenikäisten kuntalaisten luontosuhteen muodostumista ja kestävästä tulojen tuottamisesta sekä asuinalueiden vetovoimaisuutta.

Kaupunkiuudistus on toimintamalli, jonka tavoitteena on edistää kaupunkiuudistusalueiden elinvoimaa, viihtyisyyttä ja palveluiden kehittämistä. Osana kaupunkiuudistusmallin toteuttamista on kaupungin sisäistä yhteistyötä parannettu ja edistetty alueverkostojen rakentamista lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi. Poikkitoimialaisena kehityshankkeena on myös aloitettu pysyvä yhteistyö asuntorakentamisen ohjauksen ja oppilaaksiottoalueiden muutosten toteuttamisessa. Kaupunkiuudistuksen kärkihankkeet kuten Laakavuoren korttelitalo, Malminkartanon sydän ja Meri-Rastilan monitoimitalo tarjoavat hyvät edellytykset toimialojen väliselle yhteistyölle ja palveluiden vaikuttavalle järjestämiselle ja voivat siten lisätä kaupunkiuudistusalueiden vetovoimaisuutta erityisesti lapsiperheille.

Kaupunkiuudistuksen tavoitteiden saavuttaminen vie aikaa ja onkin tarkoituksenmukaista jatkaa kaupunkiuudistuksen toimintamallia Malminkartano-Kannelmäessä, Malmilla, Mellunkylässä ja Meri-Rastilassa. Kaupunkiuudistusmallin toimeenpanossa ja kehittämisessä tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota kaupunkilaisten ja paikallisten toimijoiden osallisuuteen sekä yhteistyön ja yhteisöjen vahvistamiseen. Myös toimialojen palveluiden yhteistä kehittämistä tulisi edistää. Kehitettäviä toimintatapoja tulee hyödyntää myös muilla vastaavilla alueilla Helsingissä mahdollisia haasteita ennakoiden. Toimenpiteiden vaikuttavuuden seuraaminen ja tarvittaessa toimintamallien muuttaminen alueiden eriytymiskehityksen hillitsemiseksi on tärkeää.

Yhteenvetona voidaan todeta, että asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma sekä siihen sisältyvä kaupunkiuudistuksen toimintamalli tarjoavat hyvän perustan segregaaation ehkäisemiselle ja alueiden yleiselle kehittämiselle myös kaupungin elinvoiman sekä veto- ja pitovoiman näkökulmista. Näiden toimenpiteiden avulla pyritään luomaan tasapuolisempia ja elinvoimaisempia kaupunginosia, joissa asukkaat voivat hyvin ja tuntevat kuuluvansa osaksi yhteisöä.

27.05.2024

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, yksikön päällikkö, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi
Viivi Snellman, johtava arkkitehti, puhelin: 310 22378
viivi.snellman(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 23.04.2024 § 79

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmasta 2024–2027:

”Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (jäljempänä AM-ohjelma) vuosille 2024–2027 on laajasti huomioitu Helsingin asuntopoliittiset erityistarpeet sekä tehty tarpeelliset ja ajankohtaiset toimenpide-ehdotukset niihin liittyen. Helsingissäkin on varmistettava eri keinoin kohtuuhintaisen asuntotuotannon riittävyys ja aivan erityisesti erityisryhmien asumistarpeiden toteutuminen.

Vuonna 2023 asuntojen hinnat ovat laskeneet kaupungin kaikilla kalteusalueilla, mutta vastaavaa laskua ei toistaiseksi ole nähty asuntojen vuokrissa. Yleinen kustannusten ja korkokulujen nousu on aiheuttanut huomattavia vuokrien ja vastikkeiden korotuspaineita myös kaupungin omakustannusperusteisissä asuntoyhtiöissä. Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen kysyntää kasvattaa lisäksi Kansaneläkelaitoksen maksamien asumistukien pienentyminen.

Valtion ARA-rahoituksen väheneminen voi aiheuttaa kaupungille uusia rahoitustarpeita myös tuetussa asumisessa. On hyvä, että AM-ohjelmassa nostetaan asuntotuotannon monipuolisuus keskeiseksi asuntopoliittiseksi tavoitteeksi. Lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota asumisneuvonnan merkitykseen kohtuuhintaisen asumisen järjestämisessä ja asunnottomuuden ehkäisyssä.

AM-ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet:

Kohtuuhintaisen asumisen edellytyksiä Helsingissä

On tärkeää, että Helsinki mahdollistaa kaikille asukkailleen heidän tarpeitaan ja tulotasoaan vastaavia asumisen ratkaisuja. On perusteltua rakentaa tarkoituksenmukainen määrä ARA-asuntoja kaupungin eri

alueille jatkossakin kohtuuhintaisten asumisratkaisujen turvaamiseksi ja segregaaation ehkäisemiseksi. Erityisryhmien tarpeet tulee huomioida kaavoituksessa ja tonttipolitiikassa, ja mahdollistaa erityisryhmien asuminen tavalla, jossa rakentamisen kustannukset eivät nouse kohtuuttomiksi tonttien vuoksi. ARAn erityisryhmien investointiavustusten pienentyminen yhdistettynä kalliiden rakennuskustannusten tontteihin voivat tehdä erityisryhmien asuntohankkeista vaikeita toteuttaa.

Erityisryhmien tarpeita vastaava asuminen

Opiskelija- ja nuorisoasuminen

Tulevana AM-ohjelmakautena edullisten opiskelija- ja nuorisoasuntojen kysyntä voi asumistuen leikkausten seurauksena kasvaa ja kimppa-asuminen yleistyä. Kimppa-asuminen helpottaa opiskelijoiden taloutta, ja asumismuodolla voi olla positiivisia vaikutuksia opiskelijoiden sosiaalisiin suhteisiin.

Nuorisoasuntojen saatavuus on tärkeää syrjäytymisvaarassa olevien nuorten asumisen tukemiseksi. Kaupungilla tulee olla riittävä määrä asuntoja tarjottavaksi lastensuojelun jälkihuollon piirissä oleville nuorille.

Ikääntyvän väestön asuminen

Ikääntyneiden kaupunkilaisten määrän kasvu edellyttää monimuotoisten asumis- ja palvelukokonaisuuksien mahdollistamista. Seniorikeskusten rakentamisen prosessien sujuvuus on tärkeää, ja senioriasunto-kohteita tulisi keskittää seniorikeskusten läheisyyteen. Seniorikeskusten rakentamisen yhteydessä on turvattava riittävät esteettömän ja turvallisen ulkoilun mahdollisuudet asukkaille. Ikäihmisille kohdennettujen asumisvaihtoehtojen toteuttaminen kaikkiin hallinta- ja rahoitusmuotoihin on kannatettava toimenpide. Ohjelmassa tulisi vielä päivittää terminologia ja puhua yhdenmukaisesti ympärivuorokautisesta palveluasumisesta.

Kehitysvammaisten, vaikeavammaisten ja autisminkirjon henkilöiden asuminen

Kehitysvammaisille ja vaikeavammaisille tarvitaan edelleen uusia ryhmäkoteja ja asuntoryhmiä. Tavallisiin kerrostaloihin rakennettavien asumisyksiköiden lisäksi tarvitaan erillsrakennuksia vaativaa tukea tarvitseville kehitysvammaisille ja autismin kirjon asiakkaille. Siirtyminen laitoshuollosta omiin koteihin pitäisi olla mahdollista myös kaikkein vaikeimmin vammaisille henkilöille, ja korvaavien asuntojen pitäisi täyttää ajanmukaiset laatukriteerit.

Asunnottomat

Helsingissä on jo vuosia tehty tuloksellista työtä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Asunnottomuus on vähentynyt, ja sen poistamiseksi kokonaan Helsinkiin tarvittaisiin lisää vahvan tuen palveluasumisen Asunto ensin -yksiköitä. Vuoden 2023 lopussa näitä asuntoja jonotti yli 300 henkilöä. Lisäksi tarvitaan myös toimenpiteitä ja palveluja, jotka ehkäisevät asunnottomuutta.

Asumisneuvonta tulee kytkeä tiiviiksi osaksi pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen ohjelmaa. Asumisen kalleus ja elinkustannusten nousu ovat viime vuosina lisänneet hädöiden määrää. Suurin osa hädöistä toteutuu vapaarahoitteisessa vuokra-asuntokannassa. Asunnottomuusriskissä olevia helsinkiläisiä on voitu tutkitusti auttaa asumisneuvonnan palveluilla. Asumisneuvonnan tarve on kasvanut etenkin viime vuosina huomattavasti ja vuonna 2023 asiakaskontaktit lisääntyivät 47 prosenttia. Kaupunkikonsernin omaa vuokra-asuntokantaa on myös kohdentettava riittävän tehokkaasti asunnottomuustyön tueksi.

Toimenpiteet

AM-ohjelmassa esitetyt erityisryhmien asumisen toimenpiteet ovat kannatettavia. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esittää toimenpiteisiin seuraavat huomiot:

Toimenpide 1. "Turvataan erityisryhmien eli päihde- ja mielenterveyskuntoutujien, kehitysvammaisten ja vammaisten, lastensuojeluasiakkaiden, asumisessaan tukea tarvitsevien nuorten, hoivapalveluja tarvitsevien vanhusten, kuntapaikan saaneiden pakolaisten sekä pitkäaikaisasunnottomien asuminen tavalla, jossa asumiseen liittyvä hoiva tai asumisen tuki vastaa tarpeeseen. Varmistetaan erityisryhmien asumisen polut kevyempään tai tehostetumpaan tukiasumiseen palvelutarpeen muuttuessa." Lisäksi on turvattava asumisen polku myös normaaliin asumiseen, kun asukkaan palvelutarve on poistunut.

Toimenpide 4. "Jatketaan määrätietoisesti työtä asunnottomuuden vähentämiseksi". On tärkeää, että asunnon saamisen jälkeen jatketaan asiakkaan tukemista esimerkiksi asumisneuvonnalla ja aikuissosiaalityöllä asumisen jatkumisen turvaamiseksi.

Toimenpide 5. "Turvataan asumisneuvonta nykyisessä laajuudessaan". ARA rahoittaa tällä hetkellä asumisneuvontaa määräaikaisen lainsäädännön (Laki asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023–2027, 1036/2022) perusteella. Rahoituksen muutoksiin on syytä varautua."

Käsittely

23.04.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Pentti Arajärvi: Muokataan lausunto seuraavaksi:

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmasta 2024–2027:

”Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (jäljempänä AM-ohjelma) vuosille 2024–2027 on laajasti huomioitu Helsingin asuntopoliittiset erityistarpeet sekä tehty tarpeelliset ja ajankohtaiset toimenpide-ehdotukset niihin liittyen. Helsingissäkin on varmistettava eri keinoin kohtuuhintaisen asuntotuotannon riittävyys ja aivan erityisesti erityisryhmien asumistarpeiden toteutuminen.

Kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrä on vähentynyt selvästi Helsingissä viime vuosina. Vuosina 2020–23 ARA-vuokra-asuntojen osuus laski 17 %:iin, kun se on aikaisemmin ollut yli 20 %. Kun kaupunki on päättänyt lopettaa HITAS-tuotannon, maan hallitus on päättänyt lopettaa aso-asuntojen lainoituksen, kaupungin kaavailema uusi osaomistussmalli ei ole toimiva eikä edes kohtuuhintainen eikä MAL-sopimukseen jatkossa enää kirjata tavoitteita eri asumismuotojakaumille ja ARA-tuotannolle, on varsin ilmeistä, että kohtuuhintainen asuntotuotanto Helsingissä romahtaa. Onkin arvioitu, että Helsingin oma asuntotuotanto olisi jatkossa enää vain puolet viime vuosien tasosta.

Vuonna 2023 asuntojen hinnat ovat laskeneet kaupungin kaikilla kalteusalueilla, mutta vastaavaa laskua ei toistaiseksi ole nähty asuntojen vuokrissa. Yleinen kustannusten ja korkokulujen nousu on aiheuttanut huomattavia vuokrien ja vastikkeiden korotuspaineita myös kaupungin omakustannusperusteisissa asuntoyhtiöissä. Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen kysyntää kasvattaa lisäksi Kansaneläkelaitoksen maksamien asumistukien pienentyminen.

Valtion ARA-rahoituksen väheneminen voi aiheuttaa kaupungille uusia rahoitustarpeita myös tuetussa asumisessa. ARA-rahoituksella tehtävien vuokra-asuntojen investointiavustusten poistaminen ja leikkaaminen varsinkin erityisryhmien vuokra-asuntojen osalta merkitsee sitä, että näiden asuntojen tuottaminen vähentyy jyrkästi. Mahdollisesti toteutettavissa hankkeissa vuokrataso nousee merkittävästi avustusten poistamisen ja leikkausten vuoksi. On hyvä, että AM-ohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota asumisneuvonnan merkitykseen kohtuuhintaisen asumisen järjestämisessä ja asunnottomuuden ehkäisyssä.

AM-ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet:

Kohtuuhintaisen asumisen edellytyksiä Helsingissä

On tärkeää, että Helsinki mahdollistaa kaikille asukkailleen heidän tarpeitaan ja tulotasoaan vastaavia asumisen ratkaisuja. On perusteltua, että kaupungin omaa kohtuuhintaisten ARA-vuokra-asuntojen tuotannon määrää kasvatetaan vastaavalla määrällä kuin muuta kohtuuhintaista asuntotuotantoa vähennetään. Näin kohtuuhintaisten asuntojen tarjonnan määrä voidaan yrittää säilyttää edes nykyisellä tasolla. Erityisryhmien tarpeet tulee huomioida kaavoituksessa ja tonttipolitiikassa, ja mahdollistaa erityisryhmien asuminen tavalla, jossa rakentamisen kustannukset eivät nouse kohtuuttomiksi tonttien vuoksi. ARAn erityisryhmien investointiavustusten pienentyminen yhdistettynä kalliiden rakennuskustannusten tontteihin voivat tehdä erityisryhmien asuntohankkeista vaikeita toteuttaa.

Erityisryhmien tarpeita vastaava asuminen

Opiskelija- ja nuorisoasuminen

Opiskelijoiden siirtäminen takaisin opintotuen asumislisän piiriin merkitsee asumisen tuen vähenemistä ja tuen rajaamista vain opintotukikautauskausiin. Tämä lisää ARA:n tuella rahoitettujen opiskelija-asuntojen kysyntää. Samaan aikaan valtio kuitenkin leikkaa voimakkaasti opiskelija-asuntotuotannon investointiavustuksia, tuotannon määrä supistuu ja vuokrataso nousee merkittävästi uusissa asunnoissa. Tulevana AM-ohjelmakautena edullisten opiskelija- ja nuorisoasuntojen kysyntä voi asumistuen leikkausten seurauksena kasvaa ja kimppa-asuminen yleistyä. Kimppa-asuminen helpottaa opiskelijoiden taloutta, ja asunomismuodolla voi olla positiivisia vaikutuksia opiskelijoiden sosiaalisiin suhteisiin.

Nuorisoasuntojen saatavuus on tärkeää syrjäytymisvaarassa olevien nuorten asumisen tukemiseksi. Kaupungilla tulee olla riittävä määrä asuntoja tarjottavaksi lastensuojelun jälkihuollon piirissä oleville nuorille.

Ikääntyvän väestön asuminen

Ikääntyvän väestön osuuden Helsingin väestöstä arvioidaan nousevan nykyisestä 18 %:sta 21 %:iin vuoteen 2050 mennessä. Tavoitteena on vähentää laitospaikkojen määrää ja lisätä kotona-asumista sekä rakentaa uusia seniorikeskuksia. Tavoitteen kanssa ristiriidassa on se, että valtion erityisryhmille suunnattujen investointiavustusten leikkaaminen siirtää suunniteltujen seniorikeskusten rakentamisen kauas tulevaisuuteen.

Ikääntyneiden kaupunkilaisten määrän kasvu edellyttää monimuotoisten asumis- ja palvelukokonaisuuksien mahdollistamista. Seniorikeskusten rakentamisen prosessien sujuvuus on tärkeää, ja senioriasunto-kohteita tulisi keskittää seniorikeskusten läheisyyteen. Seniorikeskusten rakentamisen yhteydessä on turvattava riittävät esteettömän ja turvallisen ulkoilun mahdollisuudet asukkaille. Ikäihmisille kohdennettujen asumisvaihtoehtojen toteuttaminen kaikkiin hallinta- ja rahoitusmuotoihin on kannatettava toimenpide. Ohjelmassa tulisi vielä päivittää terminologia ja puhua yhdenmukaisesti ympärivuorokautisesta palveluasumisesta.

Kehitysvammaisten, vaikeavammaisten ja autismlinkirjon henkilöiden asuminen

Kehitysvammaisille ja vaikeavammaisille tarvitaan edelleen uusia ryhmäkoteja ja asuntoryhmiä. Tavallisiin kerrostaloihin rakennettavien asumisyksiköiden lisäksi tarvitaan erillisrakennuksia vaativaa tukea tarvitseville kehitysvammaisille ja autismin kirjon asiakkaille. Siirtyminen laitoshuollosta omiin koteihin pitäisi olla mahdollista myös kaikkein vaikeimmin vammaisille henkilöille, ja korvaavien asuntojen pitäisi täyttää ajanmukaiset laatukriteerit.

Asunnottomat

Helsingissä on jo vuosia tehty tuloksellista työtä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Asunnottomuus on vähentynyt, ja sen poistamiseksi kokonaan Helsinkiin tarvittaisiin lisää Asunto ensin -yksiköitä. Vuoden 2023 lopussa näitä asuntoja jonotti yli 300 henkilöä. Lisäksi tarvitaan myös toimenpiteitä ja palveluja, jotka ehkäisevät asunnottomuutta.

Asumisneuvonta tulee kytkeä tiiviiksi osaksi pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen ohjelmaa. Asumisen kalleus ja elinkustannusten nousu ovat viime vuosina lisänneet häätöjen määrää. Suurin osa häädöistä toteutuu vapaarahoitteisessa vuokra-asuntokannassa. Asunnottomuus-riskissä olevia helsinkiläisiä on voitu tutkitusti auttaa asumisneuvonnan palveluilla. Asumisneuvonnan tarve on kasvanut etenkin viime vuosina huomattavasti ja vuonna 2023 asiakaskontaktit lisääntyivät 47 prosenttia. Kaupunkikonsernin omaa vuokra-asuntokantaa on myös kohdennettava riittävän tehokkaasti asunnottomuustyön tueksi.

Toimenpiteet

AM-ohjelmassa esitetyt sosiaalisesti kestävä asuntotuotannon toimenpiteet alkuun lisätään ”Kokonaisuutena on pelättävissä, että koh-

tuuhintaisen asuntotuotannon määrä romahtaa Helsingissä.”

Hallinta- ja rahoitusmuototavoite vuosittain vuosina 2024–2027 on seuraava:

AM-ohjelmassa esitetyt erityisryhmien asumisen toimenpiteet ovat kannatettavia. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esittää toimenpiteisiin seuraavat huomiot:

Toimenpide 1. “Turvataan erityisryhmien eli päihde- ja mielenterveyskuntoutujien, kehitysvammaisten ja vammaisten, lastensuojeluasiakkaiden, asumisessaan tukea tarvitsevien nuorten, hoivapalveluja tarvitsevien vanhusten, kuntapaikan saaneiden pakolaisten sekä pitkäaikaisasunnottomien asuminen tavalla, jossa asumiseen liittyvä hoiva tai asumisen tuki vastaa tarpeeseen. Varmistetaan erityisryhmien asumisen polut kevyempään tai tehostetumpaan tukiasumiseen palvelutarpeen muuttuessa.” Lisäksi on turvattava asumisen polku myös normaaliin asumiseen, kun asukkaan palvelutarve on poistunut.

Toimenpide 4. “Jatketaan määrätietoisesti työtä asunnottomuuden vähentämiseksi”. On tärkeää, että asunnon saamisen jälkeen jatketaan asiakkaan tukemista esimerkiksi asumisneuvonnalla ja aikuissosiaalityöllä asumisen jatkumisen turvaamiseksi.

Toimenpide 5. “Turvataan asumisneuvonta nykyisessä laajuudessaan”. ARA rahoittaa tällä hetkellä asumisneuvontaa määräaikaisen lainsäädännön (Laki asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023–2027, 1036/2022) perusteella. Rahoituksen muutoksiin on syytä varautua.”

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Teen vastaehdotuksen siten, että lausuntoa muokataan seuraavasti:

Varsinaisen lausunnon ensimmäinen kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Kuntalain mukaan kunnan tulee edistää asukkaitensa hyvinvointia ja järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kuntalain velvoitteisiin nähden Helsingin asuntotuotantotavoite on liian suuri, jolloin palveluntarjonnalla on vaikeuksia pysyä kasvun mukana. Liian tiivis rakentaminen ja lähiluonnon hävittäminen slummiuttaa Helsingin. Slummiutunut kaupunki on epäviihtyisä, turvaton, sosiaalisia ongelmia ruokkiva ja saa maksukykyiset veronmaksajat harkitsemaan muuttamista muualle."

Väliotsikko "Kohtuuhintaisen asumisen edellytyksiä Helsingissä" muutetaan "Erityisryhmien asumistarpeiden toteutuminen".

Lisäksi edellä mainitun väliotsikon ensimmäinen kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti: "On tärkeää, että Helsinki varmistaa erityisryhmien asumistarpeiden toteutumisen. Erityisryhmien tarpeet tulee huomioida kaavoituksessa ja tonttipolitiikassa, ja mahdollistaa erityisryhmien asuminen tavalla, jossa rakentamisen kustannukset eivät nouse kohtuuttomiksi tonttien vuoksi. ARAn erityisryhmien investointiavustusten pienentyminen yhdistettynä kalliiden rakennuskustannusten tontteihin voivat tehdä erityisryhmien asuntohankkeista vaikeita toteuttaa."

Lisätään varsinaisen lausunnon jälkeen uusi väliotsikko "Hiilineutraalisuustavoitteesta".

Lisätään Hiilineutraalisuustavoitteesta-otsikon alle kappale: "Ei ole Helsingin etujen mukaista pyrkiä olemaan yksittäisenä alueena hiilineutraali. Se ei palvele kaupungin hyvinvointi- eikä menestymistavoitetta. Suomen laajat metsä-, pelto- ja suoalueet jo kompensoivat Helsingin päästöt. Hiilineutraalisuustavoite tulee erityisen kyseenalaiseksi kun huomioidaan, että kansainvälisesti merkittävät tiedemiehet ovat kyseenalainaneet väitteet siitä, että hiilidioksidi olisi maapallon lämpötilamuutosten aiheuttaja. Hiilidioksidi on kasveille elintärkeä raaka-aine, ja sen keinotekoinen vähentäminen ilmasta voi johtaa arvaamattomiin ja vaarallisiin seurauksiin kasvien ja metsien kasvun osalta, pahimmillaan ruokapulaan."

Lisätään edellisen kappaleen jälkeen toinen kappale: "Kunta-Helsingin hiilineutraalisuusstrategiatavoitteen vuoksi sotepe-sektorin kilpailutuksissa annetaan laatuasteita mm. ajoneuvon päästöominaisuuksien perusteella, vaikka esim. vammaisten kuljetuspalveluissa keskeisin laatuaste lienee se, että kuljetettava on turvallisesti ja oikea-aikaisesti perillä. Hiilineutraalisuutta tavoiteltaessa hoidettavan toiminnon kannalta sivuseikat pääsevät määrittämään kilpailutuksia, ja tosiasiallinen palvelun laatu voi kärsiä."

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Vastaehdotus 3:

Jäsen Samuel Adouchief: Lisätään kappaleeseen Asunnottomat-väliotsikon alaiseen kappaleeseen yhteen lauseeseen tarkentavia määreitä seuraavasti:

Uusi:

"Asunnottomuus on vähentynyt, ja sen poistamiseksi kokonaan Helsinkiin tarvittaisiin lisää vahvan tuen palveluasumisen Asunto ensin -yksiköitä."

27.05.2024

Vanha:

"Asunnottomuus on vähentynyt, ja sen poistamiseksi kokonaan Helsinkiin tarvittaisiin lisää Asunto ensin -yksiköitä."

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Samuel Adouchiefin vastaehdotuksen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Pentti Arajärvi)

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 7

Samuel Adouchief, Ahto Apajalahti, Pentti Arajärvi, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 4

Matti Niiranen, Nea Nättinen, Jussi Sahlberg, Daniel Sazonov

Poissa: 0

Jäsen Pentti Arajärven vastaehdotus voitti jäsen Laura Korpisen vastaehdotuksen äänin 7 - 2 (4 tyhjää).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 6

Laura Korpinen, Matti Niiranen, Nea Nättinen, Mikko Paunio, Jussi Sahlberg, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 5

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Johanna Nuorteva, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 2

Ahto Apajalahti, Björn Månsson

Poissa: 0

27.05.2024

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 5 (2 tyhjää).

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi hyväksytyin vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Carl Slätis, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 26307
carl.slatis(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 09.04.2024 § 47

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (AM-ohjelmassa) määritellään Helsingin keskeiset asuntorakentamisen ja asuntopolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet. AM-ohjelmassa korostetaan kaupunkien merkittävää asemaa asutoksymysten ratkaisussa, erityisesti kasvavien kaupunkien osalta. Siinä painotetaan kaupunkien kykyä tarjota asukkailleen tarpeitaan vastaavia asumisen ratkaisuja sekä miellyttäviä ja turvallisia asuinympäristöjä. Tämä on olennainen tekijä kaupunkien menestymisen kannalta ja korostaa asuntopolitiikan merkitystä kaupunkien elinvoiman ja kasvun näkökulmista.

AM-ohjelmassa tunnistetaan keskeisiä haasteita kaupunkien kasvulle ja mainitaan erityisesti kaupunkien avainalojen työntekijöiden rekrytointihaasteet niihin ammatteihin, joiden palkkatasolla ei ole varaa asua kaupungeissa tai niiden lähialueilla. Myös nuorten ja opiskelijoiden asumisen mahdollisuuksien turvaaminen on tärkeää, sillä Helsingin muuttovoitosta suurin osa tulee nuorten ikäluokasta. Lisäksi ohjelmassa nostetaan esiin, että asuinalueiden välisten erojen kasvu voi johtaa ihmisten muuttamiseen pois keskuskaupungeista ja luo eriytyneitä todellisuuksia kaupunkien sisällä.

Helsingin kaupunginosien positiivinen ja tarkoituksenmukainen kehittäminen on yksi kaupunkistrategian painopisteistä. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkökulmasta on tärkeää, että AM-ohjelmassa otetaan kantaa toimenpiteisiin, joiden avulla pyritään ehkäisemään ja lieventämään segregatiota.

AM-ohjelma luo pohjan, jonka avulla eri alueille voidaan kehittää palveluja ja toimenpiteitä, jotka keskittyvät kaupunginosien tuloerojen, työllisyysasteen ja sosiaalisiin ongelmien tuomien vähentämiseen ja tasoitamiseen.

Tiivistyvässä kaupungissa on puistojen laadun lisäksi tärkeää huolehtia liikunnallisen elämäntavan mahdollistamisesta ulkoliikuntapaikkojen avulla. Kaavoituksessa on huomioitava riittävä VU-tonttien määrä. On varmistettava myös koulujen liikuntasalien suunnittelu asukkaita palvelemaan monipuoliseen käyttöön, eli liikuntasalit tulisi mitoittaa niin, että niitä voi hyödyntää täysipainoisesti eri sisäliikuntalajien harjoitustiloina.

Helsingin kulttuuriympäristöohjelmalla 2023–2028 vahvistetaan kulttuuriympäristöjen merkityksellisyyttä, korostetaan niiden vaalimisen ja hoidon tärkeyttä sekä kannustetaan kaupunkilaisia ja vierailijoita niiden käyttöön. Ohjelman lähtökohtana on monimuotoisen aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön vaaliminen, kehittäminen ja hyödyntäminen Helsingin voimavarana. Osana asumisen ja maankäytön kokonaisuutta helsinkiläinen kulttuuriympäristö toimii voimavarana, jonka avulla voidaan tunnistaa ja vahvistaa paikallisia ominaispiirteitä sekä identiteettiä. Kaupunkielämän kohtaamispaikoissa kulttuuriympäristöt rakentuvat kerroksittain joka päivä ja juurruttavat uusiakin tulijoita paikkaan. Moninaiset kulttuuriympäristöt tarjoavat viihtyisiä, kiinnostavia paikkoja ja lisäävät ihmisten voimavaroja elää, toimia ja kohdata muita.

Helsingin kaupungin toimenpiteet segregaatian ehkäisemiseksi kohdistuvat sekä ennaltaehkäisyyn että eriytymisen vaikutusten lieventämiseen, ja ne pyrkivät edistämään kaikkien alueiden positiivista kehitystä. Kaupunkiuudistus on toimintamalli, joka tarjoaa mahdollisuuksia alueiden palveluiden kehittämiseksi ja elinvoimaisuuden lisäämiselle. Kaupunkiuudistuksen jatkaminen Malminkartano-Kannelmäessä, Malmilla, Mellunkylässä ja Meri-Rastilassa on tarkoituksenmukaista, sillä alueiden kokonaisvaltainen kehittäminen on hidasta. On tärkeää, että kaupunkiuudistusalueille kohdennettavia toimia voidaan hyödyntää myös muilla segregaatiohaasteita kohtaavilla alueilla Helsingissä.

Kaupunkiuudistusalueiden kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota tasapuolisten julkisten palveluiden tarjoamiseen, kuten kirjastoihin, liikuntapaikkoihin, kulttuurikeskuksiin ja nuorisotiloihin. Näillä palveluilla on merkittävä rooli alueiden elävöittämisessä ja sosiaalisten ongelmien ehkäisemisessä. Kirjastot toimivat kohtaamispaikkoina ja oppimisympäristöinä, jotka edistävät yhteisöllisyyttä ja tiedon saavuutta eri väestöryhmille. Liikuntapaikat puolestaan tarjoavat mahdollisuuksia terveelliseen elämäntapaan ja sosiaalisiin kontakteihin. Taiteen prosenttiperaatteen hyödyntäminen myös kaupunkiuudistusalueilla

27.05.2024

edistää kaupunginosien alueellista tasa-arvoa ja kulttuurista yhdenvertaisuutta julkisen taiteen avulla.

Nuorisotyöllä on erityinen rooli alueiden sosiaalisen ilmapiirin parantamisessa ja syrjäytymisen ehkäisemisessä. Nuorisotilojen tarjoaminen ja nuorisotyön resurssien lisääminen voivat tukea nuorten kasvua ja kehitystä sekä tarjota vaihtoehtoisia harrastusmahdollisuuksia. Tämä puolestaan voi vähentää nuorten riskikäyttäytymistä ja lisätä heidän osallisuuttaan yhteiskunnassa.

Lisäksi on tärkeää seurata toimenpiteiden vaikuttavuutta ja tarvittaessa tehdä muutoksia niiden tehokkuuden parantamiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että kaupunkiuudistuksen kärkihankkeet, kuten Kontula-talo, Malmin uimahallin laajennus, Malminkartanon sydän ja Meri-Rastilan monitoimitalo vahvistavat toimialan palveluverkkoa ja lisäävät kaupunkiuudistusalueiden vetovoimaisuutta.

Yhteenvedona voidaan todeta, että asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma sekä siihen sisältyvä kaupunkiuudistuksen toimintamalli tarjoavat hyvän perustan segregaaation ehkäisemiselle ja alueiden yleiselle kehittämiselle myös kaupungin elinvoiman sekä veto- ja pitovoiman näkökulmista. Näiden toimenpiteiden avulla pyritään luomaan tasapuolisempia ja elinvoimaisempia kaupunginosia, joissa asukkaat voivat hyvin ja tuntevat kuuluvansa osaksi yhteisöä.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Juha Ahonen

Lisätiedot

Elina Eskelä, suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

§ 320

V 5.6.2024, Tapaninkylän Malmin kauppatie 30 ja Uudenpellonpolku 6 asemakaavan muutos (nro 12800)

HEL 2020-012523 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 39. kaupunginosan (Tapaninkylä, Tapanila), korttelin 39151 tontin 2, korttelin 39127 tontin 7 sekä katualueiden asemakaavan muutoksen 17.1.2023 päivätyn piirustuksen nro 12800 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12800 kartta, päivätty 17.1.2023
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12800 selostus, päivätty 17.1.2023, päivitetty Kylk:n 17.1.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti päivätty 1.9.2022, täydennetty 17.1.2023 ja asukastilaisuuden muistio 2.12.2021
- 4 Muistutukset
- 5 Päätöshistoria
- 6 Havainnekuva Malmin kauppatie 30, 5.7.2022
- 7 Havainnekuva Uudenpellonpolku 6, 1.8.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä HSY
Kaavamuutoksen hakija

Kaavapäätöksestä tie-

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

don pyytänyt	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Kymp/Talouden tuki	Esitysteksti
Telia Finland Oy	Esitysteksti
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Esitysteksti
	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
	Liite 1
	Liite 2
	Liite 3
	Liite 4
	Liite 5
Väylävirasto	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee kahta Kotinummenpuiston läheistä aluetta. Kaavaratkaisu edistää yleiskaavaan perustuvaa asuntojen täydennysrakentamista Malmin ja Tapanilan asemien vaikutusalueella.

Korttelissa 39151 osoitteessa Malmin kauppatie 30 muutetaan pääradan vierellä toteuttamatta jäänyt liike- ja toimistorakennusten kortteli asuinkäyttöön. Opiskelija-asumiselle on etsitty uutta sijaintia Malmin asemanseudulta ja viitesuunnitelmassa kortteliin on sijoitettu opiskelija-asumista. Tavoitteena on, että rakentaminen kaupunkikuvallisesti tärkeällä paikalla täydentää luontevasti kaupunkirakennetta ja toimii tunnistettavana maamerkinä. Osa-alueella terveelliset ja vähäpäästöiset rakentamiskäytöt ovat kaupunkikuvataivoitteen ohella keskeisiä. Korttelin 39127 tontilla 7 osoitteessa Uudenpellonpolku 6 muutetaan pientalojen korttelialuetta asuinkerrostalokäyttöön. Osa-alueella on tavoitteena, että uudisrakentaminen yleiskaavan esittämällä tehokkuudella sopeutuu lähiympäristön erilaisia rakennustyyppisiä käsittävään rakennustapaan.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty siihen, että uusi rakentaminen kehittää alueen omaleimaisuutta, tunnistettavuutta ja elävyyttä. Uudenpellonpolun osa-alueella läheisen pientaloalueen asukkaiden tavoitteet ovat osin olleet ristiriidassa kaavalle asetettujen tavoitteiden kanssa.

Kaavaratkaisu mahdollistaa kaksi uutta asuinkerrostaloa. Malmin kauppatie 30:ssa kuusi-kahdeksankerroksisen rakennuksen sylinterimuoto suojaa sisäpihaa rata- ja katuliikenteen haitoilta. Melusuojauksen vuoksi rakennus tulee tehdä sivikäytävällisenä. Uudenpellonpolku 6:ssa neljäkerroksinen asuinkerrostalo sijoittuu katujen kulmaukseen linjaan eteläpuolisen asuinkerrostalon kanssa niin, että maanvaraisen pihan istutusvelvoitteet soveltuvat rakennusta ympäristöön.

Uutta asuntokerrosalaa on noin 6 359 k-m². Liike- ja toimistokerrosala vähenee 5 000 m² verran. Uudenpellonpolku 6:n tonttitehokkuus on $e = 1,13$ ja Malmin kauppatie 30:ssa $e = 1,45$. Korttelia 39151 on laajennettu katualueelle siten, että Malmin kauppatie 30:ssa tontin pinta-ala kasvaa noin 250 m². Asukasmäärän lisäys on noin 160–200 asukasta.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että voidaan rakentaa uusia asuntoja hyvien julkisten liikenneyhteyksien ja palveluiden äärelle ja radan varren rakennuskanta täydentyy mieleenpainuvalla tavalla.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on liike- ja palvelukeskustaa (C1), jota koskee määräys: Palvelu-, liike- ja toimitilapainotteinen keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa 2021 ei ole aluetta koskevia merkintöjä. Kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista edistämällä asuntotuotantoa hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä, vahvistamalla kaupunginosan elävyyttä, omaleimaisuutta ja elinvoimaisuutta sekä uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä kestävästi huomioiden alueen erityispiirteet.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Malmin keskustan suunnitteluperiaatteet 1.6.2021 jatkosuunnittelun pohjaksi.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaava-alue käsittää kaksi tonttia ja katualuetta. Alueeseen kuuluvat korttelin 39151 rakentamaton tontti 2 osoitteessa Malmin kauppatie 30 sekä korttelin 39127 pientalotontti 7 osoitteessa Uudenpellonpolku 6. Tontit ovat kävelyetäisyydellä Malmin ja Tapanilan asemista.

Malmin kauppatie 30 sijoittuu pääradan ja sen ylittävän Kotinummentien sillan vierelle. Juna- ja katuliikenne aiheuttavat osa-alueelle ympäristöhäiriöitä. Tontilla on puustoa ja pensaikkoa. Kaava-alueeseen kuuluvat myös osat Malmin kauppatiestä, Kotinummentiestä sekä Kotinummentien sillan alle sijoittuva pysäköintialue, jolla on 66 autopaikkaa.

Uudenpellonpolku 6:n tontilla on 1968 valmistunut yksikerroksinen kahden asunnon pientalo pihapuutarhoineen. Korttelin 39127 eteläosassa on kaksi kolmekerroksista asuinkerrostaloa ja naapuritontilla 8 on kolme kaksikerroksista paritaloa. Uudenpellonpolulla kadun pohjoispuolella on kolme kaksikerroksista pientaloa ja Hietaniitynpolun varrella kaksi- ja kolmekerroksisia kerrostaloja. Alue on yleisilmeeltään vehreä, pensasaidat sekä lehtipuut reunustavat Uudenpellonpolkua sekä muita läheisiä asuntokatuja.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1980–2001. Kortteli 39151 (Malmin kauppatie 30) on liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (K), jonka rakennusoikeus on 5 000 k-m². Suurimmat sallitut kerrosluvut ovat 2, 3 ja 7, joista 7 on ehdottomasti käytettävä. Kotinummentietä koskee velvoite rakentaa sillan alle (map) kahteen tasoon tontin 38198/4 (AK) autopaikat. Maantasopaikoille tulee voida sijoittaa 45 % tonttien 38189/5, 7 ja 8 autopaikoista. Uudenpellonpolku 6 on osoitettu enintään kaksiasuntoisten pientalojen korttelialueena (AO), jonka tehokkuusluku on 0.25. Suurin sallittu kerrosluku on I ½. Rakennusala on ympäri kolmelta sivulta istutusvelvoite.

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Helsingin kaupunki omistaa katualueet. Kaavaratkaisu on tehty hakemusten johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa. Maankäyttökorvauksista sovitaan maanomistajan kanssa käytävissä maapoliittisissa neuvotteluissa. Kaupungin omistama pienialainen katualueen osa liitetään kaavan myötä osaksi Malmin kauppatie 30 kiinteistöä.

Maankäyttö- ja kiinteistökaupan esisopimus on hyväksytty kaupungin puolesta tonttipäällikön päätöksellä 13.11.2023 § 56 ja sopimus on allekirjoitettu.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaihana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien tahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) vesihuolto
- Väylävirasto
- Telia Finland Oyj
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat olemassa olevien kunnallisteknisten verkostojen huomioimiseen ja junaliikenteen aiheuttamien haittojen huomioon ottamiseen kaavoituksessa. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaava-alue rajauksen täsmennyttyä kunnallistekniikan siirtoja ei ole havaittu tarvittavan ja junaliikenteen mahdollisista haitoista on tehty selvitykset ja laadittu tarvittavat kaavamääräykset Väyläviraston ohjeistuksen mukaan.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat erityisesti Uudenpellonpolku 6:n osa-alueeseen.

Vaikutti siltä, että Malmin kauppatie 30:n suunnitelmasta yleisesti ottaen pidettiin. Sen todettiin nostavan alueen arkkitehtonista tasoa ja olevan hyvä esimerkki kohteesta, jossa uudisrakennus soveltuu mainiosti ympäristöönsä ja vihersuunnittelu on huolellista. Lasipintojen aiheuttamasta törmäysriskistä linnuille oltiin huolissaan.

Suurin osa mielipiteistä koski Uudenpellonpolku 6:n osa-aluetta. Eniten palautetta tuli rakennuksen korkeudesta sekä liikenteen turvallisuudesta ja sujuvuudesta. Rakentamisen tehokkuutta kritisoitiin ja epäiltiin vehreyden puuttuvan.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kerrosalaa on OAS-vaiheen viitesuunnitelmiin verrattuna pienennetty, Uudenpellonpolku 6:ssa on muutettu rakennuksen sijoitusta, annettu kaavamääräyksiä pihakasvillisuudesta ja viherkertoimen käytöstä sekä kattomuodosta ja lisäksi liikenneturvallisuutta on parannettu näkemäalueen huomioimisella ja ajoneuvoliittymä kiellolla.

27.05.2024

Asia/11

Kirjallisia mielipiteitä saapui 16 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli 1.9.– 30.9.2022 julkisesti nähtävillä, mistä on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin kahdeksan muistutusta.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat lintujen lasiturvallisuteen sekä Uudenpellonpolulle sopivaan rakentamiseen. Nelikerrokista kerrostaloa pidettiin alueelle sopimattomana, vehreyden väheneemisestä sekä liikenne- ja rakentamisen aikaisista haitoista oltiin huolissaan. Uudenpellonpolkua koskevat muistutukset kohdistuivat pitkälti samoihin teemoihin kuin aiemmat mielipiteet.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat Malmin kauppatie 30:n osa-alueella olevien tietoliikennekaapeleiden huomioimiseen mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, niin että siirtoja ei tulisi kuin pakottavista syistä.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Telia Finland Oyj
- HSY
- Väylävirasto

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla.

Tarkemmat perustelut

27.05.2024

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on pyydetty lähettämään tieto.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12800 kartta, päivätty 17.1.2023
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12800 selostus, päivätty 17.1.2023, päivitetty Kylk:n 17.1.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti päivätty 1.9.2022, täydennetty 17.1.2023 ja asukastilaisuuden muistio 2.12.2021
- 4 Muistutukset
- 5 Päätöshistoria
- 6 Havainnekuva Malmin kauppatie 30, 5.7.2022
- 7 Havainnekuva Uudenpellonpolku 6, 1.8.2022

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset
- 4 Kaavamuutoshakemus 13.11.2020
- 5 Maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus (ak 12800)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä HSY
Kaavamuutoksen hakija

Kaavapäätöksestä tie-

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

don pyytänyt	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Kymp/Talouden tuki	Esitysteksti
Telia Finland Oy	Esitysteksti
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Esitysteksti
	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
	Liite 1
	Liite 2
	Liite 3
	Liite 4
	Liite 5
Väylävirasto	Esitysteksti

Tiedoksi

Asemakaavoitus
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 17.01.2023 § 18

HEL 2020-012523 T 10 03 03

Hankenumero 0742_64

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 17.1.2023 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12800 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 39. kaupunginosan (Tapaninkylä, Tapanila), korttelin 39151 tonttia 2, korttelin 39127 tonttia 7 sekä katualueita.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan

27.05.2024

asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
 - Kiinteistö Oy Päärata: 5 000 euroa

Käsittely

17.01.2023 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Amanda Pasanen (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta)

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Teija Patrikka ja yksikön päällikkö Antti Varkemaa. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Teija Patrikka, arkkitehti, puhelin: 310 26949

teija.patrikka(a)hel.fi

Antti Varkemaa, yksikön päällikkö (asemakaavoitus), puhelin: 310 37053

antti.varkemaa(a)hel.fi

Kari Tenkanen, liikenneinsinööri (liikenne), puhelin: 310 37132

kari.tenkanen(a)hel.fi

Kaarina Laakso, tiimipäällikkö (teknistaloudelliset asiat), puhelin: 310 37250

kaarina.laakso(a)hel.fi

Johanna Himberg, maisema-arkkitehti (kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu), puhelin: 310 21806

johanna.himberg(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 05.08.2022 § 40

HEL 2020-012523 T 10 03 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

27.05.2024

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12800 pohjakartan kaupunginosassa 39 Tapaninkylä. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12800
Kaupunginosa: 39 Tapaninkylä
Kartoituksen työnumero: 20/2022
Pohjakartta valmistunut: 14.7.2022
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

27.05.2024

Asia/12

§ 321

V 19.6.2024, Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloite kohtuuhintaisten asuntojen lisäämisestä hyväosaisilla alueilla

HEL 2023-015767 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vasemmistoliiton ryhmäaloite 13.12.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää aloitteessaan, että kaupungin tulee selvittää tapoja lisätä säänneltyä kohtuuhintaista vuokra-asumista alueilla, joilla sitä tällä hetkellä on vähän. Valmistelu tulee tehdä niin, että se voidaan sisällyttää uuteen vuonna 2024 päätettävään Asumisen ja maankäytön toteutusohjelmaan.

Aloitteessa todetaan, että eri hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittaminen asuinalueilla ehkäisee alueellista eriytymiskehitystä, mikä on ollut yksi Helsingin asuntopolitiikan tärkeimmistä periaatteista jo vuosikymmenien ajan. Tätä periaatetta tulisi aloitteen mukaan vahvistaa siten, että jokaisessa kaupunginosassa asuisi ihmisiä eri tuloluokista ja eri

taustoista. Näin ollen kaupungin tulisi laajasti tarkastella mahdollisuuksia lisätä kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja alueilla, joilla niitä tällä hetkellä on vähemmän. Valtuutetut viittaavat tuoreeseen suomalaiseen tutkimukseen, jonka mukaan korkean asuntokysynnän alueilla ei voida saavuttaa tehokkaasti sosioekonomisesti monipuolista asukasrakennetta muuten kuin ARA-vuokra-asumisen tuotannon määrän lisäämisellä.

Asumisen ja maankäytön toteutusohjelmassa (AM-ohjelma) on perinteisesti määritelty tavoitteet ja toimenpiteet pitkän korkotuen ARA-vuokra-asuntotuotannon toteuttamiselle Helsingissä. AM-ohjelma 2024 on tavoitteena tuoda päätöksentekoon kevään 2024 aikana. AM-ohjelmaluonnos on ollut lausuntokierroksella maaliskuussa 2024.

AM-ohjelmaluonnoksen keskeisenä tavoitteena on sosiaalisesti kestävä asuntotuotanto, ja kaikkien asuinalueiden osalta mahdollisimman monipuolisen asunto- ja asukasrakenteen varmistaminen. Asuntotuotannon monipuolisuus ja vetovoimaisuus nähdään uudella AM-ohjelmakaudella tärkeimpänä asuntopoliittisena painopisteenä muun muassa segregaaation hillinnän näkökulmasta. Asuinalueiden sosiaalista kestävyyttä edistetään esimerkiksi tasapainottamalla asuntokannan hallinta- ja rahoitusmuotojakaumaa, muun muassa kaupungin oman asuntotuotannon avulla.

AM-ohjelmaluonnoksessa on tarkasteltu vuokra-asuntojen sijoittumista nykyisessä asuntorakenteessa. Helsingin asuntokannasta 29 prosenttia sijaitsee kokonaisissa vuokrataloissa. Helsingissä tavoitteena on ollut eri hallinta- ja rahoitusmuotojen alueellinen sekoittaminen muun muassa niin, että kokonaisissa vuokrataloissa sijaitsevien asuntojen osuus alueen asuntokannasta ei nousisi yli 50 prosentin. ARA-vuokra-asuntojen osalta raja-arvona on pidetty noin 30 prosenttia asuntokannasta. Historiallisista syistä johtuen alueiden välillä on kuitenkin merkittäviä eroja asuntokannan rakenteen suhteen. Näitä eroja pyritään tasaamaan alueita täydennysrakennettaessa.

AM-ohjelmaa 2024 varten tehtiin tarkasteluja pitkällä aikavälillä potentiaalisista sijainneista ja määrästä ARA-tuotannolle. Tarkastelut osoittivat, että pidemmälläkin aikavälillä ARA-vuokratuotannon potentiaalinen enimmäisosuus tuotannosta on noin viidennes, kun samalla halutaan turvata asuinalueiden monipuolinen asuntorakenne. Toisin sanoen ARA-vuokratuotannon kokonaisosuuden nosto tarkoittaisi osuuden kasvattamista myös sellaisilla alueilla, joilla on jo ennestään runsaasti ARA-vuokra- ja muuta vuokra-asuntokantaa. Vuokratuotannon lisääminen näille alueille ei kuitenkaan ole segregaaation ehkäisyn näkökulmasta suositeltavaa.

Suurimmat kaavalliset potentiaalit ARA-rakentamiseen sijaitsevat luonnollisesti merkittävillä aluerakentamiskohteilla. Näistä kaksi sijaitsee Eteläisellä suurpiirillä, Koivusaassa ja Hernesaassa. ARA-tuotannon kokonaisuuden säilyttäminen noin 20 prosentissa uudistuotannosta vaatii näillä alueilla pääsyä 30 prosentin ARA-vuokratuotannon osuuksiin. Tätä tavoitetta haastaa rakentamisen oletettavasti korkea hinta näillä alueilla, ja sitä kautta hankkeiden mahdollisuudet päästä ARA-tuotannolta vaadittavaan kustannustasoon. Lisäksi ARA-vuokratuotannon osuus on yleisesti alhainen sellaisilla alueilla, joilla on runsaasti yksityistä maanomistusta, mikä vaikeuttaa säänneltyä tuotannon merkittävää lisäämistä näillä alueilla. Esimerkiksi keskusta-alueella ARA-kannan lisäämisen haasteita ovat yksityinen ja hajainen maanomistus sekä konversiohankkeissa rakentamisen kalleus.

AM-ohjelman 2024 kaudella pyritään määrätietoisesti lisäämään ARA-vuokratuotantoa niillä alueilla, joilla se on segregaaation ehkäisyn näkökulmasta mahdollista. Tämä tarkoittaa, että muun muassa kaavaratkaisuissa priorisoidaan ARA-tuotannon edellytysten luomista muiden vaatimusten ja tavoitteiden sijaan. AM-ohjelmaluonnoksen toimenpiteeksi onkin asetettu, että tavoiteltuun ARA-vuokratuotannon osuuteen (20 prosenttia kokonaistuotannosta) pääseminen tarkoittaa, että aluerakentamisen projektialueilla noin 30 prosenttia kokonaisasuntotuotannosta ohjelmoidaan ARA-vuokratuotantoon. Edelleen toimenpiteenä on, että asemakaavoituksen tulee mahdollistaa tavoitteiden mukainen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä tukea asuntotuotannon kohtuuhintaisena pysymisen edellytyksiä. Kaavoituksessa tulee priorisoida ratkaisuja, joilla varmistetaan tavoitteen mukaisen ARA-rakentamisen toteutuminen kaikilla alueilla. Lisäksi selvitetään eri tapoja ja malleja varmistaa jatkossakin sekoitettu ja monipuolinen hallintamuotojakauma kaupungin eri alueilla. Selvitetään myös ARA-vuokratuotannon kokonaisuutta ja kartoitetaan edelleen ARA-vuokratuotannolle mahdollisia sijainteja sekä tämän tuotannon toteutumisen esteitä ja asumiskustannuksiin vaikuttavia tekijöitä niin aluerakentamisen projektialueilla kuin täydennysrakentamisessa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vasemmistoliiton ryhmäaloite 13.12.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

27.05.2024

Asia/13

§ 322

V 5.6.2024, Valtuutettu Seija Muurisen aloite asuntojen lisäämisestä keskusta-alueelle

HEL 2023-014576 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle kahdeksi viikoksi Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.11.2023 Muurinen Seija Keskusta-alueelle lisää asuntoja

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginhallitus katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Seija Muurinen ja 30 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan 15.11.2023 seuraavaa:

Helsingissä on käynnistynyt selvitystyö kaupungin keskusta-alueen toimitilojen periaatteiden päivittämiseksi sekä käyttötarkoituksen muutoksen helpottamiseksi. Tavoitteena on saada keskusta-alueelle lisää asukkaita.

27.05.2024

Keskusta-alueella on tällä hetkellä runsaasti mm. valtion, kaupungin, yliopiston ym. virastojen, kuten myös yksityisten yritysten toimitiloja. Osa kaduista on iltaisin ja viikonloppuisin hiljaisia, ja mm. monet ns. kivijalkakaupat ovat käyneet kannattamattomiksi ydinkeskustan alueella. Tyhjää toimitilaa mainostetaan useilla keskustan alueilla.

Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme, että selvitystyöhön Helsingin keskusta-alueen toimitilojen periaatteiden päivittämiseksi sekä käyttötarkoituksen muutoksen helpottamiseksi sisällytetään myös arvio mahdollisuudesta edellyttää/suosittelaa rakennuttajia varaamaan rakennusten ylimmät kerrokset tai vähintään ylin kerros asunnoiksi - sekä toimitilojen uusissa että korjausrakentamiskohteissa.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto.

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannatettavana saada kantakaupungin alueelle lisää asukkaita ja kävijöitä. Keskustan elinvoimaa edistetään monin toimenpitein, kuten lisäämällä työpaikkoja, palveluja, asuntoja sekä tapahtumien mahdollisuuksia keskustan läheisyydessä sekä kohentamalla yleisten alueiden viihtyisyyttä.

Kaupunkiympäristölautakunta on perunut 23.4.2024 kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymät periaatteet käyttötarkoituksen muutoksille toimitiloista asumiseen kantakaupungin rajatulla alueella. Tällä hetkellä ei ole tavoitteena laatia uusia yleisiä periaatteita. Konversioihin suhtaudutaan lähtökohtaisesti myönteisesti ja hakemuksiin otetaan kantaa arvioimalla, miten paikka soveltuu eri käyttötarkoituksiin.

Kokonaisten rakennusten tai vain ylimpien kerrosten osoittamista asuinkäyttöön arvioidaan tapauskohtaisesti, eikä asiasta ole tarkoituksenmukaista antaa yleispätevää suositusta.

Lausunnon perustelut

Lautakunta perustee lausuntoaan seuraavilla näkökohdilla: Sekä täydennysrakentamisella että vajaan käytössä olevien toimitilojen muuttamisella asuinkäyttöön voidaan lisätä keskusta-alueen asukas- ja siten kävijämäärää. Kantakaupungin asukkaiden ja keskustakävijöiden määrää on viime vuosina pystytty lisäämään myös laajentamalla kantakaupunkia entisille satama-alueille Kalasatamassa ja Jätkäsaarella. Samalla on näiden alueiden saavutettavuutta parannettu kytkemällä rakenteilla olevat uudet asuinalueet keskustan tuntumassa tiiviiden yhteyksien välityksellä keskustaan.

Uusien alueiden rakentamisen lisäksi kantakaupungissa on mahdollistettu käyttötarkoituksen muutoksia toimitiloista asumiseen sekä kaavamutoksilla että poikkeamispäätöksillä. Joissakin tapauksissa toimitila ei ole ollut vajaakäytössä, vaan työpaikat ovat joutuneet etsimään uusia sijainteja. Ydinkeskustassa on sallittu myös toimitilojen osittaisia muutoksia asumiseen. Kaikkia myönnettyjä hankkeita ei ole eri syistä kuitenkaan katsottu houkuttelevaksi toteuttaa.

Vuosi 2022 oli ennätysvuosi toteutuneiden konversioiden määrässä. Vuosien 2015-2022 välillä on rakennuslupatietojen mukaan toteutettu kantakaupungin alueella noin 208 000 k-m² muutoksia toimitiloista asumiseen.

Asumisen sijoittamisessa keskustatoimintojen välittömään läheisyyteen on suoritettava huolellista harkintaa niin asumisen edellytysten varmistamiseksi kuin keskustan vetovoiman kannalta oleellisten toimintojen kuten ravintoloiden, tapahtumien ja yöelämän toimintaedellytysten turvaamiseksi. Sekä uudis- että korjauskohteissa osittainen asuinkäyttö voi olla ristiriidassa kiinteistössä toimivien tarpeiden kanssa, eikä kaikissa kiinteistöissä voida toteuttaa kaikkia asuinkäytön reunaehdoja esim. asuinterveyden, pelastusturvallisuuden, asuinviihtyvyyden tai pihatilojen osalta.

Keskustan elävyyden näkökulmasta on tärkeää varmistua siitä, ettei vähäenkään asumisen lisääminen syrjäytä suurempia käyttäjämääriä generoivia toimintoja, kuten ravintoloita tai tehokkaassa käytössä olevaa muuta yritystilaa. Yritys- ja elinvoimavaikutusten arviointi on siten keskeistä hankkeita arvioitaessa. Keskustan kävijämäärät ovat pandemian jälkeen edelleen palautumassa. Kesällä 2023 (touko-elokuussa) oli mobiilidatan perusteella yhteensä 23,2 milj. kävijää, joista 16,9 milj. oli lyhytaikaista asiointia. Kasvua edelliseen vuoteen oli 5 %.

Asuntokonversiot vaativat maankäytöllistä harkintaa ja useimmiten asemakaavan muutoksen, jotta käyttötarkoituksen muutoksen edellytyksiä voidaan arvioida. Keskeistä on arvioida onko asumisesta aiheutuvat haitat keskustan elinvoimalle suurempia kuin siitä saatavat hyödyt. Lisäksi hankkeissa tulee arvioida muutoksesta syntyvä arvonnousu sekä mahdollinen maankäyttökorvauksen tarve. Käyttötarkoituksen muutoksia edistetään jatkossa tarkoituksenmukaisissa kohteissa ta-pauskohtaisen harkinnan perusteella. Asuinrakennusten ullakoiden muuttamista asumiskäyttöön sekä olevaan kaupunkiympäristöön soveltuvia rakennusten korottamisia edistetään määrätietoisesti.

Esitys on lautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut

vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.11.2023 Muurinen Seija Keskusta-alueelle lisää asuntoja

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 07.05.2024 § 268

HEL 2023-014576 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Seija Muurisen ym. aloitteessa esitetään, että keskusta-alueelle tulisi lisätä asuntoja sisällyttämällä Helsingin keskusta-alueen toimitilojen periaatteiden päivittämistä ja käyttötarkoitusten muutosten helpottamista koskevaan selvitystyöhön arvio mahdollisuudesta edellyttää/suosittelaa rakennuttajia varaamaan rakennusten ylimmät kerrokset asunnoiksi.

Kaupunkiympäristölautakunta piti kannatettavana saada kantakaupungin alueelle lisää asukkaita ja kävijöitä. Keskustan elinvoimaa edistetään monin toimenpitein, kuten lisäämällä työpaikkoja, palveluja, asuntoja sekä tapahtumien mahdollisuuksia keskustan läheisyydessä sekä kohentamalla yleisten alueiden viihtyisyyttä.

Kaupunkiympäristölautakunta on perunut 23.4.2024 kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymät periaatteet käyttötarkoituksen muutoksille toimitiloista asumiseen kantakaupungin rajatulla alueella. Tällä hetkellä ei ole tavoitteena laatia uusia yleisiä periaatteita. Konversioihin suhtaudutaan lähtökohtaisesti myönteisesti ja hakemuksiin otetaan kantaa arvioimalla, miten paikka soveltuu eri käyttötarkoituksiin.

Kokonaisten rakennusten tai vain ylimpien kerrosten osoittamista asuinkäyttöön arvioidaan tapauskohtaisesti, eikä asiasta ole tarkoituksenmukaista antaa yleispätevää suositusta tai vaatimusta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Janne Prokkola, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37233
janne.prokkola(a)hel.fi

27.05.2024

Asia/14

§ 323

V 5.6.2024, Valtuutettu Ted Apterin aloite maahanmuuttajaneuvoston perustamiseksi Helsinkiin

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Paula Salmi, asiantuntija, puhelin: 09 310 35109
paula.salmi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 11.10.2023 Apter Ted Aloite Immigrant Council:in perustamiseksi Helsinkiin
- 2 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Ted Apter ja 28 muuta valtuutettua esittävät valtuustoaloitteessaan maahanmuuttajaneuvoston perustamista Helsinkiin. Aloitteessa esitetään, että ulkomaalaistaustaisen väestön merkitys Helsingille ja Helsingissä kasvaa vuosi vuodelta ja että Helsingin tulisi tulevaisuudessa varmistaa ulkomaalaistaustaisten äänen parempi kuuluvuus heitä koskevissa asioissa. Maahanmuuttajaneuvoston kautta voidaan sekä dynaamisemmin kehittää nykyisiä palveluita ja niiden tavoitavuutta, että toisaalta tarjota mahdollisuus erilaisten kansainvälisten yhteisöjen edustajille saada äänensä paremmin kuuluville. Aloitteessa viitataan Tampereen maahanmuuttajaneuvostoon ja sen mallintamiseen soveltuvien osien.

Johdanto

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä kaupunkilaisten moniäänisyyden ja yhdenvertaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien vahvistamista. Kaupunki kehittää ja ylläpitää monipuolisesti yhteyttä ja vuorovaikutusta järjestöjen, yhteisöjen ja eri väestöryhmien kanssa. Kaupunginhallitus viittaa toimialojen lautakunnilta saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupungin tulee vahvistaa ulkomaalaistaustaisten äänten kuuluvuutta asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ulkomaalaistaustaisten asukkaiden ja yhteisöjen äänten kuuluvuutta edistetään nykyisellään osana kaupungin eri toimielinten toimintaa, erilaisten suunnitelmien, ohjelmien ja toimenpidekokonaisuuksien sisällä ja toimialakohtaisesti palvelujen suunnittelun ja tuottamisen yhteydessä.

Kaupunginhallitus voi asettaa toimikaudekseen toimikuntia, neuvostoja ja neuvottelukuntia erilaisten toimialojen rajat ylittävien teemojen seurantaan ja arviointiin. Niiden tehtävänä on huolehtia annetun asiakokonnaisuuden valmistelusta, seurannasta, edistämisestä ja yhteistyöstä. Toisin kuin lautakunnilla, jaostoilla tai johtokunnilla, näillä toimielimillä ei ole suoranaista päätösvaltaa.

Helsingissä toimi vuosina 1995–2017 maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunta, joka oli poliittisten puolueiden luottamushenkilöistä koostuva pysyväisluonteinen yhteistyöelin. Neuvottelukunnan tehtävinä oli muun muassa seurata kaupunginvaltuuston strategiaohjelman toteutumista toimialaansa kuuluvissa asioissa, tukea ja edistää toimintatapoja, joilla edistetään syrjimättömyyttä ja yhdenvertaisuuden toteutumista kaupungin hallinto- ja toimintatavoissa ja sitä, että kaupungin palveluiden kehittämisessä ja henkilöstöpolitiikassa huomioidaan kaupungin monimuotoistuva väestörakenne. Johtamisjärjestelmän uudistuksen yhteydessä vuonna 2017 neuvottelukuntaa ei asetettu enää uudelle kaudelle. Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunnan tehtävien katsottiin sisältyvän yhdenvertaisuustoimikunnan (nykyään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta) ja johtamisjärjestelmän uudistuksen yhteydessä perustetun kaupungin elinkeino-, kilpailukyky-, maahanmuutto- ja työllisyyspolitiikkaa ohjaavan kaupunginhallituksen elinkeinojaoston tehtäviin.

Nykytila

Helsingissä toimii poliittisista luottamushenkilöistä koostuva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta, jonka tehtäviä ovat edistää, seurata ja arvioida sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista, syrjinnän ehkäisemistä ja poistamista kaikessa Helsingin kaupungin toiminnassa ja palveluissa sekä seurata ja arvioida kaupunkitasoisen palveluiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimeenpanoa.

Toimikunnassa käsitellään säännöllisesti kaupungin palveluita myös maahan muuttaneiden näkökulmasta.

Helsingissä toimivat vanhus- ja vammaisneuvostot, joiden tehtävänä on edistää kaupungin ja eri vanhus- ja vammaisjärjestöjen välistä yhteistoimintaa sekä edesauttaa vanhusten, vammaisten ja muiden erityisryhmien osallistumista sekä vaikuttaa kunnan päätöksentekoon. Nuorisoneuvosto huolehtii siitä, että nuoria kuunnellaan Helsingin päätöksenteossa sekä kaupungin eri toimialojen toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja seurannassa. Lisäksi Helsingissä toimii järjestöneuvottelukunta, jonka tehtävänä on varmistaa järjestöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Järjestöneuvottelukunnassa ja vanhusneuvostossa on edustus kulttuurisesti moninaisista järjestöistä. Nykyisten neuvostojen ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan tehtävät sivuavat perustettavaksi ehdotetun toimielimen tehtäviä.

Kaupungin toimintaa ohjaavat myös erilaiset suunnitelmat ja ohjelmat, kuten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, kotoutumisohjelma (Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteet vuosille 2022–2025), Helsingin hyvinvointisuunnitelma ja toimialojen osallisuussuunnitelmat. Ohjelmia ja suunnitelmia on valmisteltu laaja-alaisessa yhteistyössä eri osapuolten kanssa, esimerkiksi kansalaisjärjestöjen näkemyksiä on kerätty erilaisissa kuulemistilaisuuksissa.

Lisäksi Helsingillä on edustus Etelä-Suomen Etnisten suhteiden neuvottelukunnassa (Etelä-Suomen Etno). Neuvottelukunnan tehtävänä on edistää vuoropuhelua ja yhteistyötä maahanmuuttajien, etnisten vähemmistöjen, viranomaisten, poliittisten puolueiden, työelämän sekä kansalaisjärjestöjen välillä. Etno voi antaa lausuntoja tai tehdä suosituksia ja aloitteita esimerkiksi maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen osallistumisen ja vaikuttamisen edistämiseksi. Etnolla ei kuitenkaan ole päätös- tai toimeenpanovaltaa, joten sen tekemät ehdotukset eivät ole lainsäädännöllisesti sitovia

Kokonaisuuden näkökulmasta on tärkeää huomioida, että 1.1.2025 voimaan astuva uudistettu laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023) edellyttää tarvittaessa kunnilta paikallistason monialaisen yhteistyöryhmän perustamista. Kunnan maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen yhteistyöryhmän tehtävänä olisi maahanmuuton ja kotoutumisen suunnittelun ja toimeenpanon kehittäminen sekä hyvien väestösuhteiden edistäminen. Yhteistyöryhmään voisivat kunnan lisäksi osallistua laajasti eri viranomaiset, yhdistykset, yhteisöt, elinkeinoelämän edustajat ja kotoutumista edistäviä palveluita toteuttavat palveluntuottajat.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa, että aloitteen tavoitteet ovat kannatettavia. Kaupungin asukkaiden yhteenkuuluvuutta pitää edistää. Helsingin ulkomaalaistaustainen väestö kasvaa, mikä lisää väestöryhmän merkitystä kaupungin toiminnassa. Asukkaiden ja järjestöjen asiantuntijuuden hyödyntäminen on tärkeä kaupungin palveluiden kehittämisessä. Kaupunki edistää näitä tavoitteita edellä mainituissa lakisääteisissä neuvostoissa ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnassa sekä aktiivisella järjestöyhteistyöllä, joka tapahtuu dynaamisesti toimialoilla.

Monissa vertailukaupungeissa on koettu ongelmallisena, että maahanmuuttajaneuvoston tai sitä vastaavan toimielimen päätösvalta ja resurssit puuttuvat ja sen suhde muihin päätöksentekoelementteihin on epäselvä. On tärkeää todeta, ettei neuvosto voi korvata ulkomaalaistaustaisen väestön osallistumista kunnallisvaaleihin ja -politiikkaan. Kaupungin päätöksentekoelementit edustavat kaikkia kaupunkilaisia.

Kaupunginhallitus toteaa, että nykyistä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikuntaa on syytä kehittää neuvoston tapaiseksi yhteistyöelimeksi, joka mahdollistaisi aloitteen tavoitteen mukaisen toiminnan ja myös järjestöjäsenien nimeämisen toimielimeen. Samalla tulisi huomioida, miten 1.1.2025 voimaan astuvassa laissa kotoutumisen edistämisestä mainittu kunnan maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen mahdollinen yhteistyöryhmä tultaisiin Helsingissä organisoimaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että ulkomaalaistaustaisten osallistumisen vahvistamiseksi tarvitaan dynaaminen ja avoin matalan kynnyksen rakenne, joka lisäisi osallisuutta ja toimijuutta, erityisesti sellaisen ulkomaalaistaustaisen väestön keskuudessa, joita ei onnistuta tavoittamaan kaikille suunnatuilla vaikuttajafoorumeilla. Vaihtoehtona neuvoston sijaan voisi olla avoin keskustelufoorumi tai eri sektoreilta koottu verkosto, joka voisi saavuttaa laajemman yleisön ja saada enemmän vaikuttavuutta. Tämä muoto myös mahdollistaisi tehokkaamman tiedon vaihtamisen kaupungin ja kaupunkilaisten välillä sekä hyödyttäisi joustavammin myös kaupunkia palveluiden suunnittelussa. Kuulemisrakenneiden lisäksi kaupungin tulisi myös vahvistaa ulkomaalaistaustaisten väestöryhmien ja järjestötoimijoiden avointa kuulemistä osana toimialojen normaaleja osallisuuskäytäntöjä ja päätösvalmistelua esimerkiksi kohdennettujen lausuntopyyntöjen muodossa.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunnot sekä kaupunginkanslian elinkeino-osaston kommentit. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua, ja esittää vastauksen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Paula Salmi, asiantuntija, puhelin: 09 310 35109
paula.salmi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 11.10.2023 Apter Ted Aloite Immigrant Council:in perustamiseksi Helsinkiin
- 2 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 27.02.2024 § 45

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Ted Apterin ja 28 muun valtuutetun Immigrant Counciliin (maahanmuuttajaneuvosto) perustamisen mahdollistamisesta koskevista valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että Helsinkiin perustetaan Helsinki Immigrant Council, joka toimisi soveltuvin osin kuin Tampereen Immigrant Council. Mallintaen Tampereen toimintaa Helsingin Immigrant Councilin tehtäviä voisivat olla maahanmuutto- ja integraatiopalveluiden kehittäminen, eri kulttuurien välisen dialogin edistäminen sekä osallistuminen sellaiseen työhön, jolla ehkäistään syrjintää ja rasismia. Tampereen Immigrant Council ei ole päätöksentekuelin vaan taho, joka tarjoaa ehdotuksia kyseiselle toimijalle annettuihin tehtäviin.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen Helsingissä

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen toimikuntia erilaisten toimialojen rajat ylittävien teemojen seurantaan. Niiden tehtävänä on huolehtia annetun asiakokonaisuuden valmistelusta, seurannasta, edistä-

misestä ja yhteistyöstä. Toisin kuin lautakunnilla, jaostoilla tai johtokunnilla, näillä toimielimillä ei ole suoranaista päätösvaltaa. Eri tehtäväkokonaisuuksiin keskittyviä kaupungin toimi- ja neuvottelukuntia toimii tällä hetkellä yksitoista.

Toimikunnista kaupunginhallituksen asettama tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta edistää, seuraa ja arvioi yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista palveluissa ja toiminnassa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustoimikunnan nykyiset tehtävät sivuavat myös perustettavaksi ehdotetun toimielimen tehtäviä.

Helsingissä on käytössä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat 2022–2025: palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelmiin on koottu toimenpiteitä yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi. Palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan on koottu lähes 100 toimenpidettä, joiden tavoitteena on edistää palveluiden toiminnan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan näkemyksen mukaan ehdotuksen tavoitteet ovat kannatettavia, ja myös sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala haluaa osaltaan kehittää palveluja yhteistyössä Helsingin vieraskielisen väestön kanssa huomioiden vieraskielisen väestön erityispiirteet. Helsingin vieraskielisen väestön määrä ja osuus väestöstä kasvavat ja vieraskielisen väestön osallistumisen mahdollistaminen eri tavoin on kannatettavaa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa kuitenkin, että tavoitteita on mahdollista edistää osana tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan työtä ja palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteitä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Päätöksentekoon osallistumisella ja kuulluksi tulemisella on myönteisiä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Myönteisiä vaikutuksia voidaan saavuttaa myös yhteistyössä kehitettyjen osuvampien palvelujen avulla."

Käsittely

27.02.2024 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Teen vastaehdotuksen siten, että Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen Helsingissä -otsikon alla olevat kaksi viimeistä kappaletta yhdistetään kuulumaan seuraavasti: Sosiaali-, ter-

27.05.2024

veys- ja pelastuslautakunnan näkemyksen mukaan erillisen Helsinki Immigrant Councilin perustamiselle ei ole tarvetta, vaan aloitteen taustalla olevia tavoitteita on mahdollista edistää osana tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan työtä ja palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteitä.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Maaret Castrén, Kati Juva, Björn Månsson, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

13.02.2024 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 09 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 13.02.2024 § 36

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon koskien varavaltuutettu Ted Apterin ja 28 muun allekirjoittaneen valtuustoaloitteesta koskien Immigrant Councilin perustamista Helsinkiin.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla nähdään, että eri vähemmistöryhmien, kuten ulkomaalaistaustaisten asiakkaiden - lasten, nuorten, huoltajien ja aikuisopiskelijoiden - kuuleminen, osallisuus ja toimijuuden edistäminen on tärkeää ja sen toteutumista pitäisi edelleen kehittää. Helsingin ulkomaalaistaustaisen väestön kasvu näkyy suoraan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toiminnassa. Toimialan palveluiden piirissä on jatkuvasti kasvava määrä maahan muuttaneita sekä pitkään Helsingissä asuneita kaupunkilaisia, joilla on monikielinen ja -kulttuurinen identiteetti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ulkomaalaistaustaisia asiakkaita ja sidosryhmiä kuullaan osana kaikkea toimintaa erilaisissa kohtaamisissa ja yhteistyöverkostoissa. Toimialalla on joitakin pysyviä rakenteita, joissa tuetaan myös monikielisten oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien näkökulmien kuulemistä. Esimerkiksi vähintään kahden vuoden välein tehtävä asiakastytyväisyyskysely toteutetaan useilla eri kielillä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa (luokka-asteet 1, 5, 8) ja toisella asteella, sekä lapsille, oppilaille, opiskelijoille että heidän huoltajilleen.

Esimerkiksi perusopetuksen asiakastytyväisyyskyselyssä on valittavissa suomen, ruotsin ja englannin kielen lisäksi käännökset viron, venäjän, arabian ja somalin kielille. Kyselyssä asiakas voi tuoda valitsemallaan kielellä esille mitä tahansa koulutukseen tai koulun ja kodin yhteistyöhön liittyvää. Yksi perusopetuksen sitova tavoite nostetaan kyselyiden tuloksista. Tulokset käsitellään työyhteisöissä ja sidosryhmien kanssa. Eri asteiden asiakastytyväisyyskyselyn tuloksia voitaisiin hyödyntää soveltuvin osin myös Immigrant Council -tyyppisen kaupungin yhteisen kuulemistoiminnan rinnalla.

Toimialalla työskentelee yhä enemmän myös monikielisiä työntekijöitä. Päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa toimii esimerkiksi monikielisiä ohjaajia, joiden tehtävänä on tukea nimenomaan ulkomaalaistaustaisia lapsia ja nuoria perheineen. Yhteinen kieli- ja kulttuuritausta helpottaa usein kuulluksi tulemistä. Näin ollen monikielisillä työntekijöillä on usein paljon tietoa ulkomaalaistaustaisten lapsiperheiden näkemyksistä, kokemuksista ja toiveista. Tätä tietoa hyödynnetään toimipisteiden toiminnassa ja toimialan kehittämistyössä. Tietoa voitaisiin hyödyntää laajemminkin, esimerkiksi Immigrant Council -tyyppisessä tai muussa kaupungin yhteisessä kuulemistoiminnassa.

Helsinkiin perustettavaa ulkomaalaistaustaisten kuulemisfoorumia mietittäessä, muotoa olisi syytä tutkia kansalaisvaikuttamisen näkökulmasta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on kehitetty erilaisia kuulemisfoorumien malleja. Viimeisimpänä on kehitelty Stadin ammatti- ja aikuisopiston vaikuttajafoorumi, johon opiskelijat ovat voineet ilmoittautua itseään kiinnostaviin teemoihin. Vaikuttajafoorumi koostuu opiskelijoista, jotka tuovat äänensä kuuluviin eri asiantuntijaryhmissä. Vaikuttajafoorumin tavoitteena on varmistaa opiskelijäänen kuuluminen ja toisaalta kiinnostuneiden opiskelijoiden ketterä tavoittaminen. Vastaavanlainen laaja kuulemispooli, jonka jäseniä kutsuttaisiin kuultaviksi tietyistä heitä koskevista teemoista, voisi toimia myös kaupunkitasolla. Pöytäkirjaan kuuluvilla voisi olla omia viiteryhmiä ja yhteisöjä, joiden äänen välittäjinä he toimisivat.

Kuulemisen tehostamiseksi on kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kehitelty myös ns. Advisory Board -toimintaa, jossa toisen asteen johto tapaa säännöllisesti oppilaitosten opiskelijajäseniä ja kuulee opiskelijoiden ajatuksia ja ideoita toisen asteen opintoihin liittyen. Helsingissä on myös kaupunkitasoisesti vahvistettu lasten ja nuorten äänen kuulemistä järjestämällä kaksi kertaa vuodessa toimialajohdon, apulaispormestarien ja oppijoiden välisiä keskustelutilaisuuksia ajankohtaisista teemoista ja aiheista.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ole rakennetta, jossa voitaisiin kuulla kohdennetusti ulkomaalaistaustaisia oppilaita, opiskelijoita ja heidän perheitään laajasti, erityisesti heitä koskevissa kysymyksissä. Siksi kaupungin yhteinen neuvoo-antava foorumi ulkomaalaistaustaisten asukkaiden kuulemiseksi on hyvä ajatus. Tärkeää on, että tällainen kuulemisrakenne kytketään kaupungin toimintaan siten, että sen avulla pystyttäisiin kehittämään palveluita kaikkien asukkaiden näkökulmasta.

Immigrant Council -tyyppisessä toiminnassa edustuksellisen kuulemisen ongelmaksi voi muodostua liian kapea näkökulma suhteessa teemoihin, joista väestöryhmiä halutaan kuulla. Rinnalle tarvittaisiin dynaamisempi ja avoimempi, matalan kynnyksen rakenne. Ideoiden ja ratkaisuehdotusten tuottaminen tulisi järjestää niin, että se lisäisi osallisuutta ja toimijuutta, erityisesti sellaisen ulkomaalaistaustaisen väestön keskuudessa, joita emme onnistu tavoittamaan kaikille suunnatuilla vaikuttajafoorumeilla.

Korona-epidemian aikana eri toimialojen edustajat olivat mukana kaupunginkansliasta johdetussa järjestöfoorumissa, jossa oli useita maahanmuuttajajärjestöjä edustettuna. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kehitettiin hankerahoituksella myös omaa yhteistyöverkostoa järjestötoimijoiden kanssa. Tämä verkosto ei kuitenkaan ole toiminut aktiivisesti hankkeen päätyttyä. Yksi vaihtoehto uuden kuulemisrakenteen li-

säksi kaupunkiin voisi olla myös lausuntojen pyytäminen ulkomaalaistaustaisten väestöryhmien järjestötoimijoilta.

Koska ulkomaalaistaustaisten kuulemiseen keskittyvä foorumi palvelisi Helsingissä osallisuutta eri palvelujen kehittämisessä, sen koordinointi sopisi luontaisesti kaupungin kanslian osallisuusyksikköön. Foorumilla pitäisi kuitenkin Helsingin linjauksen mukaisesti olla virallisena nimenä suomenkielinen nimi. Sen rinnalla viestinnällisenä nimenä voitaisiin käyttää myös englanninkielistä nimeä.

Käsittely

13.02.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Marko Hamilo: Poistetaan kappaleesta 11 viimeiset virkkeet: "Koska ulkomaalaistaustaisten kuulemiseen keskittyvä foorumi palvelisi Helsingissä osallisuutta eri palvelujen kehittämisessä, sen koordinointi sopisi luontaisesti kaupungin kanslian osallisuusyksikköön. Foorumilla pitäisi kuitenkin Helsingin linjauksen mukaisesti olla suomenkielinen nimi".

Ja lisätään loppuun: "Erilaisia lakiin perustuvia ja muita vaikuttamismahdollisuuksia on jo olemassa riittävästi, eikä uusille vaikuttamistoi-
mielimille ja niiden vaatimille resursseille ole tarvetta. Uudet toimielimet
lisäisivät myös kohtuuttomasti byrokratiaa".

Marko Hamilon vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus:

Ted Apter: Muutetaan kohta (8) muotoon

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ole rakennetta, jossa voitaisiin kuulla kohdennetusti ulkomaalaistaustaisia oppilaita, opiskelijoita ja heidän perheitään laajasti, erityisesti heitä koskevissa kysymyksissä. Siksi kaupungin yhteinen neuvoo-antava foorumi ulkomaalaistaustaisten asukkaiden kuulemiseksi on hyvä ajatus. Tärkeää on, että tällainen kuulemisrakenne kytketään kaupungin toimintaan siten, että sen avulla pystyttäisiin kehittämään palveluita kaikkien asukkaiden näkökulmasta.

Muutetaan kohta (10) muotoon

Korona-epidemian aikana eri toimialojen edustajat olivat mukana kaupunginkansliasta johdetussa järjestöfoorumissa, jossa oli useita maahanmuuttajajärjestöjä edustettuna. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kehitettiin hankerahoituksella myös omaa yhteistyöverkostoa järjestötoimijoiden kanssa. Tämä verkosto ei kuitenkaan ole toiminut aktiivisesti hankkeen päätyttyä. Yksi vaihtoehto uuden kuulemisrakenteen li-

27.05.2024

säksi kaupunkiin voisi olla myös lausuntojen pyytäminen ulkomaalaistaustaisten väestöryhmien järjestötoimijoilta.

Muutetaan kohta (11) muotoon

Koska ulkomaalaistaustaisten kuulemiseen keskittyvä foorumi palvelisi Helsingissä osallisuutta eri palvelujen kehittämisessä, sen koordinointi sopisi luontaisesti kaupungin kanslian osallisuusyksikköön. Foorumilla pitäisi kuitenkin Helsingin linjauksen mukaisesti olla virallisena nimenä suomenkielinen nimi. Sen rinnalla viestinnällisenä nimenä voitaisiin käyttää myös englanninkielistä nimeä.

Kannattaja: Mirita Saxberg

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi yksimielisesti Ted Apterin vastaehdotuksen.

06.02.2024 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Leeni Siikaniemi, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 13.02.2024 § 17

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa maahanmuuttaja- tai maahanmuuttoasioiden neuvoston perustamista Helsingin kaupunkiin. Toimiva demokratia edellyttää kaikkien väestöryhmien osallistumista vaikuttamiseen ja päätöksentekoon.

Suomeen muualta muuttaneiden osallistuminen yhteiskunnalliseen toimintaan on kuitenkin havaittu olevan monilta osin valtaväestöä vähäisempää. Äänestysaktiivisuus on vaatimatonta ja vähemmistöjen aliedustus vaaleilla valituissa elimissä on selkeä suhteessa niiden väestöosuuteen. Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2021 kunnallisvaaleissa ulkomaalaistaustaisten äänestysaktiivisuus jäi alle 30 prosentin kaikissa paitsi kahdessa vanhimmassa ikäryhmässä, kun koko väestön äänestysprosentti oli 55. Ulkomaalaistaustaiset olivat aliedustettuina myös vuoden 2021 kuntavaalien ehdokkaissa. Ulkomaalaistaustaisia,

eli henkilöitä, joiden molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, on äänioikeutetuista noin seitsemän prosenttia ja ehdokkaista 2,7 prosenttia.

Ilmiö on havaittu myös Helsingin kaupungilla eri yhteyksissä, kunnallisvaalien lisäksi muun muassa osallistumisessa kaupunkilaisille suunnattuun osallistuvaan budjetointiin, OmaStadiin. Demokratian vahvistamiseksi on tarpeen lisätä keinoja, joilla Suomeen muualta muuttaneet voivat vaikuttaa päätöksentekoon.

Useisiin suomalaisiin kaupunkeihin on perustettu maahanmuuttajaneuvostoja lisäämään ulkomaalaistaustaisten kaupunkilaisten osallisuutta kuntademokratiassa. Tampereen lisäksi muun muassa Kouvolassa, Oulussa, Kajaanissa, Vaasassa, Salossa ja Raaseporissa toimii maahanmuuttajaneuvosto.

Helsingissä maahanmuuttajaneuvosto olisi uusi toimielin kuntalaissa säädettyjen nuoriso-, vammais- ja vanhusneuvostojen rinnalla. On tarpeen tarkastella, miten maahanmuuttaja- tai maahanmuuttoasioiden neuvosto suhteutuisi edellä mainittuihin lakisääteisiin neuvostoihin, joiden tehtäviksi kuntalaissa on määritelty kunnan tai hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan vaikuttaminen asioissa, joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta.

Etnisten suhteiden neuvottelukunnan (ETNO) asettama Maahanmuuttaneet ja monikieliset suomalaiset yhteiskunnallisina vaikuttajina - työryhmä (MOVA-työryhmä) julkaisi selvityksensä Korjataan maahanmuuttaneiden ja monikielisten suomalaisten demokratiavaje vuonna 2022. Raportissa otetaan kantaa myös maahanmuuttajaneuvostojen perustamiseen ja toimintaan suosittamalla kuntia varaamaan neuvostoilta riittävät resurssit ja vaikuttamismahdollisuudet sekä sitomaan toiminta osaksi kunnan päätöksentekoa lakisääteisiä vaikuttamistoimielimiä vastaavalla tavalla.

Neuvoston kokoonpanoa ja tehtäviä määriteltäessä on hyvä huomioida, että selkeärajaisista ryhmää ”maahanmuuttajat” ei ole tai ainakin se muodostuu monista risteävistä, osin päällekkäisistä kategorioista, jotka voivat myös muuttua Suomessa oleskelun aikana. Edustuksellisuuteen onkin tarpeen kiinnittää erityistä huomiota, koska eri ihmisten ja ryhmien ajamat intressit voivat olla eriäviä ja jopa vastakkaisia.

Helsingin vammais- ja vanhusneuvostot on muodostettu etujärjestöjen edustajista, poliittisista luottamushenkilöistä ja kaupungin toimialojen ja keskushallinnon nimeämistä pysyvistä asiantuntijoista. Nuorisoneuvosto sen sijaan valitaan joka toinen vuosi henkilövaaleilla.

Vammais- ja vanhusneuvoston tapaan luottamushenkilöistä ja järjestöjen edustajista muodostetulla maahanmuuttajaneuvostolla olisi todennäköisesti suhteellisen hyvät edellytykset monimuotoisen väestöryhmän riittävään edustuksellisuuteen. Maahanmuuttajia edustavia järjestöjä on kuitenkin Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla varovaistenkin arvioiden mukaan pitkälti yli sata. Siksi olisi perusteltua pohtia järjestöedustajien valintaa esimerkiksi väestörakennetta vasten peilaten.

Erään näkökulman edustuksellisuuden haasteisiin tarjoaa Kansalaisraati-menetelmä, jossa osallistujat valitaan edustettavan väestöpohjan perusteella. Kansalaisraatia on kokeiltu Helsingin kaupungilla muun muassa vuosien 2013–2014 aikana demokraatiopilottityössä.

Maahanmuuttajaneuvoston tehtäviä määriteltäessä lähtökohtana olisi hyvä olla se, että neuvoston on mahdollista vaikuttaa kaikissa sen jäseniä kiinnostavissa asioissa ja että se voi tuoda asiantuntijuuttaan laaja-alaisesti kaupungin ja toimialojen päätöksentekoon sekä toimia kokemusasiantuntijana valmistelussa. Erityisesti neuvoston asiantuntijuutta voisi hyödyntää Helsingin kaupungin lakisääteisen kotoutumisen edistämisen ohjelman laatimisessa ja sen toimenpiteiden toteutumisen seurannassa. Myös kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman sekä osallisuussuunnitelman laatiminen ja seuranta voisivat olla keskeisiä vaikuttamisen paikkoja neuvostolle. Luontevina tehtävinä voi nähdä myös yhdenvertaisen osallisuuden, ihmisoikeuksien ja rasisminvastaisuuden yleisen edistämisen kaupungissa.

Käsittely

13.02.2024 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Esa Korkia-aho: Vastaehdotus pohjaan. Perustelut: Maahanmuuttajilla on jo nyt kaikki lakisääteiset mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua. Esityksessä mainitaan alhainen äänestysaktiivisuus sekä vähäinen osallistuminen ehdokkaina. Tämä sama asia pätee kantäväestöön, jotka eivät äänestä ja osallistu. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden nimissä myös heille pitäisi perustaa vastaava neuvosto. Maahanmuuttajia edustavia järjestöjä on esityksen mukaan reilusti yli sata, joilla on mahdollisuus vaikuttaa ja aktivoita omia ryhmiään. Emme näe tarpeellisenä perustaa uusia organisaatioita, mitkä kuluttavat jälleen resursseja.

Esa Korkia-ahon vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esa Korkia-aho jätti päätöksestä eriävän mielipiteen seuraavilla perusteluilla:

Maahanmuuttajilla on jo nyt kaikki lakisääteiset mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua. Esityksessä mainitaan alhainen äänestysaktiivisuus sekä vähäinen osallistuminen ehdokkaina. Tämä sama asia pätee kantaväestöön, jotka eivät äänestä ja osallistu. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden nimissä myös heille pitäisi perustaa vastaava neuvosto. Maahanmuuttajia edustavia järjestöjä on esityksen mukaan reilusti yli sata, joilla on mahdollisuus vaikuttaa ja aktivoida omia ryhmiään. Emme näe tarpeellisena perustaa uusia organisaatioita, mitkä kuluttavat jälleen resursseja.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Juha Ahonen

Lisätiedot

Marika Westman, ts. yksikön päällikkö, puhelin: 310 71574
marika.westman(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 23.01.2024 § 30

HEL 2023-012907 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Ted Apter ja 28 muuta valtuutettua ovat tehneet valtuustoa-
loitteen Immigrant Councilin perustamiseksi Helsinkiin.

Helsinki on globaali, kasvava kaupunki. Muiden suurkaupunkien tavoin
Helsingin väestö on yhä monimuotoisempaa. Tämä luo sekä mahdolli-
suuksia että haasteita kaupunkiympäristön kehittämiseksi.

Eri taustaisten helsinkiläisten toiveiden ja tarpeiden huomioiminen on
Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelun keskiössä. Kaupunkiympä-
ristön toimiala tuottaa myös erilaisia esimerkiksi asumiseen ja yrittämi-
seen liittyviä palveluita, joita käyttävät eri taustaiset kaupunkilaiset.

Vieraskielisten osallisuuden edistäminen ja kaupungin moniäänisyyden
vahvistaminen ovat tärkeitä tavoitteita kaupunkiympäristön toimialalla.
Nämä tavoitteet on kirjattu myös kaupunkiympäristölautakunnan hy-
väksymään toimialan osallisuussuunnitelmaan.

Suhtaudumme Helsinki Immigrant Councilin perustamiseen myönteis-
esti. Kaupunkiympäristön toimialan toiminnan näkökulmasta on toivot-
tavaa, että Immigrant Council lisäisi vuoropuhelun mahdollisuuksia toi-
mialan ja vieraskielisten helsinkiläisten välillä esimerkiksi maankäytön

suunnittelussa ja toimialan palveluiden parantamisessa. Vieraskieliseltä väestöltä saadut näkemykset voivat tuoda arvokasta lisäarvoa ja uutta tietämystä kaupunkiympäristön kehittämiseen.

Näkemyksemme mukaan Immigrant Councilin toimintaa tulisi muiden vaikuttamistoimielinten tapaan koordinoida kaupunginkansliassa. Mikäli Helsinkiin perustetaan Immigrant Council, tulee toimialojen asiantuntemusta hyödyntää uuden vaikuttamistoimielimen toiminnan käytäntöjen suunnittelussa. Tarkemmassa suunnittelussa on myös varmistettava, miten toiminnalle osoitetaan riittävät resurssit.

Käsittely

23.01.2024 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen: Muutos lausuntoehdotukseen: "Poistetaan kappaleet 6 ja 7 kokonaisuudessaan. Erilaisia lakiin perustuvia ja muita vaikuttamismahdollisuuksia on aivan riittävästi, eikä uusille vaikuttamistoimielimille, lisäbyrokratialle ja niiden vaatimille resursseille ole tarvetta."

Mika Raatikaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

16.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö: 09 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi

27.05.2024

Asia/15

§ 324

Sijoitus Lentorata Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon vuonna 2024

HEL 2024-004130 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yhteensä 454 250 euron sijoituksen tekemisen Lentorata Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ja myöntää kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi vuoden 2024 talousarviomäärärahoja 454 250 euroa sijoituksen maksamiseen talousarvion tililtä 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Patrick Wahlman, Konsernianalyttikko, puhelin: 310 33714
patrick.wahlman(a)hel.fi

Liitteet

1 Lentorata Oy:n rahoituskutsu 2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lentorata Oy

Lentorata Oy:n tarkoituksena on Pasilan ja Keravan välisen Lentoradan suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Yhtiö voi tämän lisäksi tehdä tai teettää selvityksiä rakentamisvaiheen päätöksenteon kannalta oleellisista seikoista kuten maaperään liittyvistä riskeistä ja kustannuksista, rahoituksesta, operointimalleista sekä radan yhteiskuntataloudellista hyödyistä ja mahdollisista haitoista.

Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 18,17 %. Muut omistajat ovat Suomen valtio (70 %), Vantaan kaupunki (9,08 %) ja Lahden kaupunki (2,75 %)

Kaupungin sitoutuminen yhtiön rahoittamiseen

Konsernijaosto hyväksyi 11.12.2023 , § 132, osakkeenomistajan päätöksen, jossa:

- A. hyväksyttiin yhtiön omien osakkeiden suunnattu hankkiminen.
- B. hyväksyttiin Suomi-rata Oy:n osakassopimuksen muuttamisen.
- C. hyväksyttiin Suomi-rata Oy:n yhtiösopimuksen muuttamisen.
- D. hyväksyttiin suunnatun maksuttoman osakeannin tekemisen valtiolle osakassopimuksessa sovitun omistusjaon toteuttamiseksi.

Sopimuksen taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma (Vahva ja välittävä Suomi Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023, Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58). Hallitusohjelmassa uuden hallituksen tahtotilaksi esitetään, että hallitus edistää nk. lentoratahanketta ja Suomi-rata Oy:n tekemän suunnittelutyö keskeytetään muilta osin. Tämän myötä Helsingin kaupungin alkuperäinen rahoitussitoumus pieneni merkittävästi.

Helsingin kaupungin enimmäisrahoitusosuus suunnitteluhankkeen loppuunsaattamisen kustannuksista on muutetun osakassopimuksen mukaan yhteensä 4 541 639,91 euroa. Osuus sisältää kaupungin osuuden arvioiduista suunnittelukustannuksista sekä hankeyhtiön toiminnallaisista kustannuksista. Rahoitusosuus jakautuu osakassopimuksessa sovitun omistusrakenteen mukaan.

Aikaisemmat päätökset

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.3.2020, § 96, että kaupunki lähtee osakkeenomistajaksi Helsingin ja Tampereen välisen Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta kulkevan raideyhteyden suunnittelua toteuttavaan hankeyhtiöön (Suomi-rata Oy), ja että kaupunki merkitsee perustettavan hankeyhtiön osakkeita tai muuten pääomittaa yhtiötä yhteensä enintään 24 miljoonalla eurolla.

Kaupunginhallitus päätti 16.3.2020, § 187 täytäntöönpanopäätöksessään merkitä yhtiön osakkeita enintään 400 000 eurolla.

Konsernijaosto päätti 6.4.2020, § 32 hyväksyä kaupungin osalta Suomi-rata Oy:n osakassopimuksen, jossa on sovittu osakkaiden sitoutumisesta hankkeen rahoitukseen.

Osakassopimus allekirjoitettiin 2.12.2020, ja sen mukaan kaupungin merkitsi 222 567 osaketta yhteensä 314 932,31 eurolla.

Osakassopimuksen perusteella kunkin osakkaan osalta rahoitussitoumus on enimmäismäärä, eikä osakkailla ole osakassopimuksen nojalla velvollisuutta rahoittaa yhtiötä enimmäismäärää enempää.

Lisärahoitus edellyttää uusia erillisiä neuvotteluja ja päätöksiä. Vastavasti hankkeen toteutusvaiheen rahoitukseen osallistuminen edellyttää erillisiä päätöksiä.

EU-tukirahoitus

Yhtiö hakee ja pyrkii saamaan täysimääräisesti Euroopan Unionin Verkkojen Eurooppa -rahoitusta ja mahdollisia muita saatavilla olevia taloudellisia tukia ja avustuksia. Yhtiökokous päättää mahdollisen tukirahoituksen vaikutuksesta osakkaiden rahoitussitoumuksiin, lähtökohdiana tukea vastaavien rahoitusosuuksien palauttaminen, jos yhtiöllä ei ole rahoitusvajetta tai vastaavasti rahoitusvajeen kattaminen, jos yhtiöllä sitä on.

Kaupungin rahoitus vuonna 2024

Vuonna 2024 kerättävä pääoma on rahoitussuunnitelman (liite 1) mukaan yhteensä 2 500 000 euroa, josta Helsingin kaupungin osakaskokoinen osuus on 454 250 euroa.

Lentorata Oy:n hallitus on päättänyt toteuttaa vuonna 2024 yhden rahoituskutsun. Vastikkeeton sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon tehtävä rahoituskutsu kokonaismäärältään 2 500 000 euroa, perustuu Lentorata Oy:n osakkaiden väliseen osakassopimukseen ja osakkailla esitettyyn rahoitussuunnitelmaan vuodelle 2024.

Valtiontukiarviointi

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka väärin tai uhkaa väärin kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaaja on ”yritys” (Euroopan komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 6).

Lentorata Oy:n toimialana on Helsingin ja Tampereen väliseen Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta kulkevaan raideyhteyteen liittyvä raide-liikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Yhtiö ei siten lähtökohtaisesti harjoita taloudellista toimintaa eli tarjoa tavaroita tai palveluja markkinoilla. Näin ollen se ei ole SEUT 107(1):ssa tarkoi-

tettu yritys, eivätkä valtiontukisäännöt siten tule sovellettaviksi yhtiön omistamisen ja rahoittamisen osalta.

Raideyhteyden suunnitteluvaiheella pyritään kyseisen raideliikenneinfrastruktuurin rakentamisvalmiuteen, ja se on tällä perusteella valtiontukiarvioinnin näkökulmasta katsottavissa osaksi kokonaisrakentamishanketta. Jo suunnitteluvaiheen rahoittamista voidaan siksi arvioida infrastruktuurirahoituksen näkökulmasta. Euroopan komissio on katsonut, että vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailun vääristyminen on yleensä poissuljettua infrastruktuurin rakentamisessa silloin, kun infrastruktuurilla ei ole tavallisesti suoraa kilpailijoita, yksityinen rahoitus on alalla ja kyseisessä jäsenvaltiossa vähäistä ja infrastruktuurin tarkoituksena ei ole valikoivasti suosia tiettyä yritystä tai toimialaa vaan se hyödyttää koko yhteiskuntaa (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 211).

Jotta tietyn hankkeen kaikki julkinen rahoitus kuuluisi valtiontukisääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle, on varmistettava, että infrastruktuurien rakentamiseen kohdassa 211 mainituissa tilanteissa myönnettyä rahoitusta ei voida käyttää muiden taloudellisten toimintojen, kuten infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen, ristiin tukemiseen tai välilliseen tukemiseen (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 212).

Lentorata Oy:n ainoa tehtävä on kyseisen raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen saakka, eikä myönnettävää rahoitusta käytetä infrastruktuurin toiminnan harjoittamisen tai muiden taloudellisten toimintojen tukemiseen.

Komissio katsoo, että mahdollisten käyttäjien saataville tasavertaisin ja syrjimättömin ehdoin asetettavan rautatieinfrastruktuurin rakentaminen täyttää yleensä kohdassa 211 mainitut edellytykset ja sen vuoksi sen rahoitus ei tavallisesti vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä vääristä kilpailua (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 219). Vaikka Lentorata Oy:n toiminta arvioitaisiinkin luonteeltaan taloudelliseksi, on edellä esitetyin perustein katsottava, että tuki ei vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä vääristä kilpailua. Näin ollen on joka tapauksessa niin, että hankeyhtiön omistamisessa ja rahoittamisessa ei ole kyseessä SEUT 107(1) mukainen valtiontuki.

Lopuksi

Päätös vastaa kaupungin sitoutumista hankkeen rahoitukseen.

Esittelijä

rahoitusjohtaja
Tuula Saxholm

Lisätiedot

27.05.2024

Asia/15

Patrick Wahlman, Konsernianalyttikko, puhelin: 310 33714
patrick.wahlman(a)hel.fi

Liitteet

1 Lentorata Oy:n rahoituskutsu 2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kanslia

§ 325

Europarlamenttivaalien vaalitoimikuntien täydentäminen

HEL 2024-004269 T 00 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus muutti 8.4.2024 § 212 asettamiensa vaalitoimikuntien kokoonpanoa liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 20001
veera.reuna(a)hel.fi

Liitteet

1 Vaalitoimikunnat muutokset europarlamenttivaalit 2024 21052024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus asetti 8.4.2024 § 212 vuoden 2024 europarlamenttivaalia varten vaalitoimikunnat. Tämän jälkeen vaalitoimikuntien kokoonpanoihin on tullut muutoksia ja lisäyksiä.

Europarlamenttivaalit toimitetaan sunnuntaina 9.6.2024. Europarlamenttivaalien ennakoäänestys toimitetaan ajalla 29.5.–4.6.2024.

Kaupunginhallituksen on vaalilain 15 §:n mukaisesti hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava laitoksissa suoritettavaa ennakoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, johon kuuluu kolme jäsentä ja tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

27.05.2024

Asia/16

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 20001
veera.reuna(a)hel.fi

Liitteet

1 Vaalitoimikunnat muutokset europarlamenttivaalit 2024 21052024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.04.2024 § 212

HEL 2024-004269 T 00 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus asetti 20 vaalitoimikuntaa vuoden 2024 europarlamenttivaalien yhteydessä laitoksissa järjestettävää ennakoäänestystä varten.

Kaupunginhallitus valitsi puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä jäsenet ja varajäsenet edellä mainittuihin vaalitoimikuntiin liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 20001
veera.reuna(a)hel.fi

§ 326

Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2023 arviointikertomuksesta

HEL 2023-005698 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi tarkastuslautakunnalle vuoden 2023 arviointikertomuksen suosituksista seuraavan lausunnon:

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi

Tarkastuslautakunta on esittänyt oman arvionsa siitä, ovatko talousarviossa asetetut sitovat toiminnan tavoitteet ja niiden toteutumista kuvaavat mittarit toteutuneet. Tarkastuslautakunnan arvio tavoitteiden toteutumisesta poikkesi tilinpäätöksen arviosta yhden mittarin osalta ja kahden mittarin dokumentointi oli tarkastuslautakunnan arvion mukaan puutteellista.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- varmistaa, että sitovien tavoitteiden dokumentoinnin liitteissä esitetään kaikki sellaiset tiedot, jotka ulkopuolinen arvioija tarvitsee pystyäkseen toteamaan, että mittarien arvot on laskettu oikein.

Kaupunginhallitus totesi, että toimialojen, liikelaitosten sekä kaupunginkanslian tulee noudattaa talousarvioehdotuksia laatiessaan talousarvion valmisteluohjeita sekä kaupunginhallituksen hyväksymiä talousarvion laatimisohejeita. Ohjeissa on esitetty sitovilta toiminnan tavoitteilta sekä niiden toteutumista kuvaavilta mittareilta edellytettävät ominaisuudet.

Kaupunginhallitus totesi, että valtuustokauden strategiatavoitteita määritettäessä tulee kiinnittää huomiota siihen, että niiden dokumentointia voidaan toteuttaa myös vuosittain talousarvion toteutumisen seurannan yhteydessä. Tavoitteiden toteutumisen dokumentoinnin sisältöön ja selkeyteen tulee kiinnittää huomiota.

Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto on aloittanut keväällä 2023 yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa talousarvion toiminnan tavoitteiden ja mittarien asettamisen sekä seurannan kehittämisprosessin. Tavoitteena on, että talousarviosta 2024 eteenpäin kaikki toiminnan tavoitteet ja mittarit noudattaisivat uusittuja kaupunkiyhteisiä periaatteita, jotka on annettu vuoden 2024 talousarvio- ja taloussuunni-

27.05.2024

telmaehdotuksen 2024–2026 teknisissä valmisteluohjeissa. Näin parannetaan toiminnan vaikuttavuutta ja kaupunkistrategian toimeenpanoa.

Toiminnan tavoitteiden kehittämisen tueksi toimialojen ja kanslian talousarviotavoitteiden valmistelijoille on järjestetty vuosien 2023 ja 2024 aikana kaupunkiyhteinen toiminnan tavoitteiden ja mittareiden vaikuttavuuden kehittämisen koulutus (vaikuttavuuskoulutus).

Konsernille asetetut tavoitteet

Tytäryhteisöille omistajastrategioissa asetettu tavoitteiden toteutumisen arviointi on ollut haastavaa, koska tavoitteiden mittarit ovat olleet osin tulkinnanvaraisia.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- varmistaa, että tytäryhteisöjen omistajastrategioissa asetettujen tavoitteiden mittareista jokainen sisältää vain yhden mitattavan asian.
- varmistaa, että tytäryhteisöjen omistajastrategioissa asetettujen tavoitteiden mittareille määritetään tavoitetasot tai kriteerit ja ne kuvataan talousarviossa, jotta tavoitteiden toteutuminen on mahdollista todeta.
- varmistaa, että tavoitteiden toteutumaa dokumentoidaan yhteneväisesti yhteisöraportoinnissa ja tilinpäätöksessä.

Kaupunginhallitus totesi, että tytäryhteisöjen omistajastrategiat laaditaan keskipitkälle aikavälille, jotta ne ohjaavat ja tukevat tytäryhteisöjen toimintaa pitkäjänteisesti. Omistajastrategioiden päivitystarpeita arvioidaan kuitenkin säännöllisesti. Seuraavan omistajastrategioiden kokonaisvaltaisen päivityskierroksen yhteydessä tarkastellaan osana kokonaisuutta tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden avainmittareita ja niiden tarkennustarpeita ottaen huomioon myös arviointikertomuksessa esitetty suositus.

Kaupunginhallitus totesi, että kaupungin omistajapolitiikka ilmenee kaupunginhallituksen hyväksymissä tytäryhteisökohtaisissa omistajastrategioissa määriteltynä tavoitteina ja toimintalinjauksina. Tavoitteiden toteutumista ja yhteisöjen etenemistä tavoitteilla osoitettuun haluttuun kehityssuuntaan seurataan säännöllisesti osana tytäryhteisöjen raportointia ja muuta seurantaa.

Tytäryhteisöjen tavoiteasetantaa on kehitetty vuoden 2023 aikana ja vuoden 2024 talousarviossa vahvistettiin merkittävimmille tytäryhteisöille ja keskeisille Helsingin kaupungin avustusta saaville tytäryhteisöille

niiden omistajastrategioissa määritellyt tavoitteet ja mittarit. Talousarviossa kuvatun mukaisesti tavoitteiden toteumatietoja arvioidaan konsernitilinpäätöksen yhteydessä sen perusteella täyttävätkö ne mittarille omistajastrategiassa asetetun tavoitetaso, tai jos tavoitetasoa ei ole erikseen määritetty, ovatko avainmittarien tulokset säilyneet vähintään edellisen vuoden tasolla. Toteutumattomista tavoitteista raportoidaan erikseen kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginhallitus totesi, että yhteisöraportoinnin ja kaupungin konsernitilinpäätöksen tavoitteiden toteumatietojen dokumentointia kehitetään jatkossa yhteneväiseen suuntaan.

Vieraskielisten oppilaiden tukeminen peruskouluissa

Neljännes suomenkielisten peruskoulujen oppilaista on vieraskielisiä ja heidän osuutensa kasvaa. Vieraskielisten oppilaiden oppimista on tuettu kaupungin linjausten mukaisesti, mutta osa toimenpiteistä on kesken tai pienimuotoisia ja niiden seurantatiedoissa on puutteita. Kouluissa kielitietoista opetusta toteutetaan vaihtelevasti.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- varmistaa, että valmistavalla opetuksella, S2-opetuksella ja monikielisillä ohjaajilla on riittävät resurssit kaikkien koulujen vieraskielisten oppilaiden tukemiseen.
- varmistaa, että koulut saavat riittävät ohjeet ja työkalut vieraskielisten oppilaiden tukemiseen tarkoitettujen resurssien tarkoituksenmukaiseen käyttöön.
- jatkaa kielitietoisien pedagogiikan ja rasminvastaisen työotteen juurruttamiseen kouluissa liittyviä toimenpiteitä.

Kaupunginhallitus totesi, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee osoitettujen määrärahojen puitteissa jatkaa panostusta vieraskielisten oppilaiden tukitoimiin valmistavassa opetuksessa ja S2-opetuksessa sekä jatkaa monikielisten ohjaajien toimintamallin kehittämistä.

Kaupunginhallitus totesi, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee huolehtia siitä, että kaikki opettajat osaavat käyttää tarjolla olevia vieraskielisten oppilaiden tukemiseen tarkoitettuja materiaaleja ja työvälineitä.

Kaupunginhallitus pitää ensiarvoisen tärkeänä jatkaa toimenpiteitä strategian mukaisesti yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja ihmisoikeuksien edistämiseksi. Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näke-

mykseen siitä, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee jatkaa rasminvastaisen työotteen kehittämistä kouluissa, säännöllisten koulutusten järjestämistä opetushenkilöstölle sekä koulujen ja opettajien kielitietoisien pedagogiikan menetelmien kehittämistä.

Hiilineutraali Satama -tavoitteen toteutuminen

Hiilineutraali Satama -toimenpideohjelman tavoitteita on pääosin edistetty ja Sataman omien päästöjen hiilineutraalius näyttää toteutuvan jo vuonna 2025. Aluspäästöjä on vähennetty, mutta raskaan liikenteen ja työkonoiden päästöjä koskevat tavoitteet eivät ole edenneet.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

omistajaohjauksesta vastaavana tahona kaupunginkanslian tulee

- ohjata Helsingin Satama Oy:tä muuttamaan Hiilineutraali Satama -toimenpideohjelmaa siten, että siinä huomioidaan metaani ja muut kasvihuonekaasut hiilidioksidin lisäksi.
- tukea Helsingin Satama Oy:tä vahvistamaan taloudellisten ohjauskeinojen avulla alusten vaihtoehtoisien käyttövoimien lisäämistä, jotta suorat aluspäästöt vähenevät vähintäänkin satama-alueella.
- edistää Helsingin Satama Oy:n ja työkonoiden käyttävien yhtiöiden välisiä sopimuksia siten, että ne ohjaavat yhtiöitä päästöttömiin työkoneratkaisuihin.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin Satama Oy toteuttaa Hiilineutraali Satama -toimenpideohjelmaa ja yhtiö vaikuttaa osaltaan kansainvälisen meriliikenteen kehittämiseen. CO₂-ekvivalenttitarkastelu on satamayhtiössä työn alla ja tavoitteena on tällä hetkellä, että yhtiö ottaa CO₂-ekvivalentit käyttöön raportoinnissaan vuoden 2025 alusta.

Kaupunginhallitus totesi, että Helsingin Satama Oy on jatkanut jo usean vuoden ajan vähäpäästöisen alusliikenteen kannustamista alusmaksualennusten avulla. Alennuksia voi saada sekä kaluston kehittämistä samaan suuntaan. Helsingin Satama Oy on aktiivisesti tehnyt pitkään työtä uusien käyttövoimien mahdollistamiseksi, ja työtä on tehostettu entisestään mm. H₂@BSR-projektin muodossa. H₂@BSR-projekti tutkii vetyjohdannaisien mahdollisia käyttökohteita meriliikenteessä Itämeren alueella.

Helsingin Satama Oy:n arvion mukaan todellinen vaihtoehtoisien käyttövoimien lisääminen merenkulussa voi tapahtua ainoastaan varustamoiden uusien laivainvestointien avulla. Sataman mahdollisuudet vaikuttaa taloudellisilla kannustimilla näihin investointipäätöksiin ovat hyvin rajatut.

Kaupunginhallitus totesi, että nykyinen sopimusarkkitehtuuri mahdollistaa satamaoperaatioiden hiili-intensiivisyyden vähentämisen kaupungille. Kaupunki ja Helsingin Satama Oy yhdessä selvittävät mahdollisuuksia kannustaa hiili-intensiivisyyden vähentämistä satamaoperoinnissa osana vuokrasopimusten ehtojen päivittämistä. Sopimusten ehtojen avulla voidaan edistää esimerkiksi aurinkovoimaloiden sijoittamista rakennusten vaippoihin, lämpöpumppuratkaisuja sekä työkoneiden lautasasemien syntymistä. Sopimusehtojen päivittäminen mahdollistaisi myös vähäpäästöisyys kannustinjärjestelmän luomisen, vastaavasti kuin alusliikenteessä on jo käytössä.

Kirjastojen vetovoimaisuus ja lukemisen edistäminen

Kirjastot ovat lisänneet vetovoimaansa ja edistäneet lukemista ja lukutaitoa kaupunkistrategian mukaisesti. Käyntimäärät ovat kasvaneet ja kirjastoissa on toteutettu monimuotoista toimintaa erilaisten kohderyhmien lukutaidon edistämiseksi.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kirjastopalveluiden sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- jatkaa kirjastojen ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittämistä.
- seurata, miten kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kirjastopalveluiden tavoitteena olevien 1., 3. ja 7. luokan koululaisten koko ikäluokan kirjastovierailujen toteutuminen vaihtelee alueittain ja kouluittain.
- tehdä seurannan perusteella toimenpiteitä, joilla kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kirjastopalveluiden välisen sopimuksen mukaiset koululaisten kirjastovierailut saadaan toteutumaan kattavammin.

Kaupunginhallitus pitää kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kirjastopalveluiden sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyötä eri oppiasteiden oppilaiden lukutaidon kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi tärkeänä. Kaupunginhallitus kannustaa jatkamaan yhteistyötä ja seuraa vaksi panostamaan toisen asteen oppilaitosten kattavampaan tavoittamiseen ja sitä tukevien rakenteiden kehittämiseen.

Kaupunginhallitus totesi, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kirjastopalveluiden tulee jatkossakin seurata kuinka tavoitteena olevien 1., 3. ja 7. luokan koululaisten koko ikäluokan kirjastovierailujen toteutuminen vaihtelee alueittain ja kouluittain.

Kaupunginhallitus totesi, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kirjastopalveluiden tulee ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin, jotta tavoitteena olevan koululaisten kirjastovierailujen kattavuus paranee.

Kulttuuriavustusten kehittäminen

Kulttuuriavustuksia on kehitetty kaupunkistrategian ja kulttuuripalvelukokonaisuuden tavoitteiden mukaisesti. Uusien taiteenlajien ja toimijoiden pääsyä kaupungin tuen piiriin ei voitu vielä arvioida.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunginkanslian tulee

- selkeyttää kaupunkilaislähtöiseen toimintaan jaettavia avustuksia koskevaa vastuunjakoa.

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kulttuuripalvelukokonaisuudessa tulee

- määritellä tavoitteet uusien toimijoiden ja taiteenlajien nostamiseksi kaupungin tuen piiriin siten, että tuen kohdentumista uusille toimijoille voidaan seurata.
- jatkaa vuonna 2023 aloitettua seurantaa uusista hakijoista.
- tehdä seurannan pohjalta tarvittaessa toimenpiteitä, jotta uusilla hakijoilla on entistä paremmat mahdollisuudet saada avustuksia.

Kaupunginhallitus totesi myöntävänsä vuosittain asukasosallisuuden yleisavustuksia muiden kuin kaupungin ylläpitämien asukastilojen ylläpitämiseen ja toiminnan koordinointiin sekä toiminta-avustuksia asukasosallisuutta parantavien rakenteiden ja menetelmien kehittämiseen. Lisäksi viestintäjohtaja myöntää pienavustuksia vastaavien uusien, alkavien tai kertaluonteisten hankkeiden toteuttamiseen. Kaupunginkanslian on tarkoitus arvioida ja kehittää asukasosallisuuden avustuskriteerejä yhteistyössä järjestöjen kanssa vuosien 2024–2025 aikana, ja selkeyttää avustuksia koskevaa vastuunjakoa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Kaupunginhallitus totesi, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kulttuuripalvelukokonaisuudessa avustuslajit ja arviointiperusteet on vuonna 2022 päivitetty niin, että mitkä tahansa toimijat tai henkilöt, jotka täyttävät kriteerit, voivat hakea avustusta. Uusien toimijoiden ja taiteenlajien nostamiseksi kaupungin tuen piiriin toimialan tulee kuitenkin määritellä tarkemmin, mitä uudella toimijalla tarkoitetaan.

Kaupunginhallitus kannustaa toimialaa jatkamaan vuonna 2023 aloitettua seurantaa uusista hakijoista niin, että avustusten kohdentumista uusille toimijoille voidaan jatkossa seurata paremmin.

Kaupunginhallitus totesi, että hakijoiden seurannan pohjalta tulee tarvittaessa tehdä toimenpiteitä, jotta kaikilla kulttuuripalveluavustusten hakijoilla on yhtäläiset mahdollisuudet avustuksiin.

Nuorisotyön vahvistaminen

Etsivä ja jalkautuva työ ovat vahvistuneet, mutta muussa nuorisotyössä pätevän henkilöstön saatavuus on heikentynyt ja tilat ovat vähentyneet.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- varmistaa keskeisen ja ajantasaisen henkilöstöä kuvaavan tiedon saatavuus ja seuranta.

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalveluiden tulee

- laatia yhdessä henkilöstön kanssa suunnitelma nuorisotyöntekijöiden palkkauksen, koulutuksen ja työnkuvien kehittämiseksi, jotta alan veto- ja pitovoima paranevat.
- seurata systemaattisesti henkilöstötilanteen kehittymistä eri alueilla ja yksiköissä.
- auttaa nuorisotyöyksiköitä tehtävien priorisoinnissa ja työnjaon suunnittelussa siten, että nuoriso-ohjaajille jää enemmän aikaa nuorten kohtaamiseen.
- kohdentaa henkilöstön hyvinvointia parantavia toimenpiteitä ja resursseja erityisesti niille alueille, joilla työhyvinvointi on heikko.

Kaupunginhallitus totesi, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee varmistaa, että sillä on käytössään keskeinen ja ajantasainen henkilöstöä kuvaava tieto.

Kaupunginhallitus totesi, että nuoriso-ohjaajien tehtäväkohtaisten palkkojen korotus sisältyi vuoden 2024 palkkakehitysohjelmaan. Henkilöstön saatavuus on yksi strategiakauden lopun keskeisiä painopisteitä, joihin liikelaitosten ja toimialojen tulee panostaa. Kaupunginhallitus kannustaa nuorisopalveluita kehittämään alan veto- ja pitovoimaa tarkastuslautakunnan näkemysten mukaisesti mm. laatimalla yhdessä henkilöstön kanssa suunnitelma koulutuksen ja työnkuvien kehittämiseksi.

Kaupunginhallitus totesi, että toimialojen tulee huolehtia henkilöstötiedon ajantasaisuudesta ja seurata henkilöstötilanteen kehittymistä eri alueilla ja yksiköissä.

Kaupunginhallitus totesi, että nuorisopalvelujen tulee priorisoida nuorisotyön tehtävät ja työnjako siten, että nuoriso-ohjaajille jää enemmän aikaa nuorten kohtaamiseen.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että nuorisopalveluissa kiinnitetään erityistä huomiota johtamisen ja ilmapiirin kohentamiseen, jotta koko henkilöstön hyvinvointi voidaan näiltä osin taata.

Kaupunkiuudistuksen eteneminen

Kaupunkiuudistuksen tavoitteita alueiden täydennysrakentamisesta ja houkuttelevuuden lisäämisestä on edistetty, mutta kaupunkiuudistus on vielä alkuvaiheessa, joten suuria vaikutuksia ei ole vielä nähtävissä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- edistää yritystoimintaa kaupunkiuudistusalueilla ja huolehtia siitä, että yritysten toimintaedellytykset paranevat, kun kaupunkiuudistusalueita kehitetään.

kaupunginkanslian tulee

- varmistaa, että toimialojen koordinaatio kaupunkiuudistusalueilla on toimivaa.

Kaupunginhallitus toteasi, että yritysten toimintaedellytysten parantaminen ja kaupallisen vetovoiman vahvistaminen ovat keskeisiä tavoitteita kaupunkiuudistusalueita kehitettäessä. Asukkaiden määrän kasvu tuo ajan myötä uutta asiakaskuntaa erityisesti kaupan- ja palvelualan yrityksille. Alueiden viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämiseksi ja segregatiokehityksen vähentämiseksi tehdyillä toimilla on vaikutusta sekä yritysten asiakkaiden haluan asioida alueilla että henkilöstön turvallisuuden tunteeseen. Erityisen tärkeää on selkeyttää eri toimijoiden vastualueet tehokkaampien toimenpiteiden mahdollistamiseksi metro- ja juna-asemien viihtyisyyden ja turvallisuuden parantamiseksi, joilla voidaan edesauttaa yksityisten palvelujen sijoittumista myös asemille ja niiden läheisyyteen.

Kaupunginhallitus pitää hyvänä, että alueiden houkuttelevuutta kehitetään erilaisilla ankkuri-investoinneilla. Myös puhtaasti yksityisten ankkuritoimijoiden sijoittuminen tulisi mahdollistaa. Kuitenkin on tunnistettava, että kaupungin keinot houkutellessa yksityisiä yrityksiä sijoittumaan jollekin alueelle ovat rajalliset, varsinkin jos liike- tai palvelutilat sijaitsevat yksityisten tahojen omistamissa rakennuksissa tai ostoskeskuksissa. Kaupunki voi parhaiten edesauttaa pyrkimyksiä saada uusia yrityksiä sijoit-

tumaan alueelle viestinnällä sekä tiiviillä yhteistyöllä rakennusliikkeiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Maankäytölle asetettujen elinkeinopoliittisten tavoitteiden mukaisesti menestyvän yritystoiminnan ja monipuolisen elinkeinorakenteen turvaamiseksi kaupunki huolehtii omilla toimenpiteillään siitä, että Helsingissä on jatkossakin tarjolla markkinalähtöistä kysyntää ja yritysten tarpeita vastaavia sijoittumismahdollisuuksia, niin kantakaupungissa kuin lähiöissäkin. Kaupunkiuudistusalueiden suunnittelussa tulisi ostoskeskusten uudistamisen ja pääosin asuinrakennusten katutasoon sijoittuvien liike- ja palvelutilojen lisäksi pyrkiä löytämään sijaintipaikkoja myös muunlaiselle yritystoiminnalle. Mahdollisuus laajentaa mm. Kivikon yritysaluetta edes muutamalla tontilla tulee tutkia. Lisäksi yhteistyössä Kurkimäen yritysalueen vuokralaisten (rakennusten omistajat) kanssa tulisi selvittää, miten aluetta voisi kehittää vastaamaan paremmin nykypäivän vaatimuksia.

Eri toimijoiden ja kaupungin hallinnon vuoropuhelun tiivistämiseen on tarve, mm. yritysmuutoksia edistäviä toimintamalleja hyödyntäen (esim. yhteiset työryhmät, yritysvaikutusten arviointi, yritysasioinnin sujuvuus, yritysluotsitoiminta).

Kaupunginhallitus totesi, että vuoden 2024 aikana kaupunkiuudistuksen johtamisrakennetta tarkastellaan ja päivitetään, jotta poikkihallinnollinen yhteistyö kaupunkiuudistuksen edistämiseksi on toimivaa ja tarkoituksenmukaista. Kaupunkiuudistuksen operatiivisesta koordinaatiosta ja toimeenpanosta vastaa kaupunkiuudistustyöryhmä. Työryhmän toimintamallia tullaan päivittämään kuluvan vuoden aikana ja samalla edistetään kaikkien toimialojen sitoutumista työryhmän toimintaan. Kaupunkiuudistuksen etenemistä seurataan segregaaation ehkäisemisen ohjelmaryhmässä, ja kaupunkiuudistuksen ohjausryhmänä toimii laajennettu aluerakentamisen johtoryhmä.

Kaupunkiuudistuksen koordinaatiota vahvistaa lisäksi kahden uuden projektinjohtajan rekrytoiminen. Heidän tehtävänään tulee olemaan kaupunkiuudistusalueilla palveluiden yhteensovittaminen ja osallisuuden vahvistaminen.

Kaupungin sisäistä tiedottamista kaupunkiuudistuksen etenemisestä vahvistetaan. Keväällä 2024 on aloitettu keskustelutilaisuudet ja webinaarit, joissa kerrotaan kaupunkiuudistuksen etenemisestä. Nämä tilaisuudet ovat avoimia kaikille kaupungin työntekijöille. Lisäksi kaupunkiuudistukselle on laadittu viestintä- ja osallisuussuunnitelma, jonka toimeenpano on aloitettu keväällä 2024.

Kaupunkiuudistuksen mallin tavoitteet ja etenemistä kuvaavat mittarit päivitetään vuoden 2024 aikana vastaamaan toimeenpanossa havaittu-

ja tarpeita ja haasteita. Parempi tavoitteiden asetanta ja jäsentely vahvistaa kaupungin sisällä ymmärrystä kaupunki uudistuksen mallin kokonaisuudesta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi on varautunut häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin pääosin asianmukaisesti.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- varmistaa, että toimialalla on tarvittavat henkilöresurssit varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan tehtäviin.
- varmistaa, että pelastustoimi arvioi toimintaansa Kuntaliiton ja Huoltovarmuuskeskuksen arviointimallin avulla säännöllisesti.
- varmistaa, että väestönsuojien tyhjentämissuunnitelmat ovat ajantasaisia, jotta pelastuslain edellyttämä käyttöäönnoton määräaika on mahdollista saavuttaa.

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- varmistaa, että Kauppakartanonkadun alueen yhteiskalliosuoja rakennetaan suunnitelmien mukaisesti.

Kaupunginhallitus yhtyi tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että toimialojen tulee varmistaa tarvittavat henkilöresurssit varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan tehtäviin. Kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiustiimi toteuttaa kaupunkitasoista varautumisen koordinoitua ja tukee sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan työtä häiriö-, kriisi- ja poikkeusoloihin varautumisessa. Kaupunginkanslia yhteensovittaa varautumisen tarpeita ja ohjaa konsernin yhteistä varautumista. Tätä tehdään konsernin valmiusohjeen (2024) mukaisesti yhteisessä varautumisen asiantuntijaverkostossa, jota johtaa kaupungin valmiuspäällikkö. Turvallisuus- ja valmiustiimissä koordinoidaan toimialojen ja organisaatioiden valmiussuunnitelmien valmistumista ja huolehditaan yhteistyöstä varautumisen kokonaisuudessa. Verkoston työ tukee organisaatioita myös niiden mahdollisissa resurssivajeen tilanteissa.

Kaupunginhallitus totesi, että pelastustoimen tulee arvioida toimintaansa käytössä olevien arviointimallien avulla säännöllisesti.

Kaupunginhallitus totesi, että kansliapäällikkö asetti 21.3.2024 väestönsuojelun selvitystyöryhmän, jonka tehtävänä on määrittellä koordinaatiovastuut väestönsuojelun osalta Helsingin kaupungissa ja selvittää sotepe-uudistuksen jälkeen toteutettava kaupungin kallioväestön-

suojien kokonaishallinta. Tämä työ osaltaan selkiyttää arviointikertomuksessa todettuja väestönsuojien ja väestönsuojeluun liittyviä haasteita.

Kaupunginhallitus totesi, että Kauppakartanonkadun alueen yhteiskalliosuoja rakentaminen sisältyy vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla oleviin uudishankkeisiin.

Kävely- ja pyöräväylien talvikunnossapito

Talvikunnossapitoa toteutetaan kaupungin laatimien tuotekorttien ja työohjeiden mukaisesti. Pyöräväylien talvihoidon verkostoa on lisätty, mutta talvikunnossapidon tavoitteita ei ole kaikilta osin pystytty saavuttamaan pyöräliikenteen kehittämisohjelman aikataulujen mukaisesti. Jalankulun talvihoidon priorisointia ei ole vielä ehditty tehdä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- varmistaa, että toimivan talvikunnossapidon edellytykset huomioidaan maankäytön suunnittelussa.
- toteuttaa toimenpiteitä, jotka edistävät talvipyöräilijöiden osuuden kasvattamista ja tyytyväisyyttä pyöräilyväylien talvihoitoon tavoitteiden mukaisesti.
- varmistaa, että kaikkia talvikunnossapidon urakoitsijoita kohdellaan yhdenvertaisesti urakoiden sanktioinneissa.
- kehittää kannustimia, jotta urakoitsijat suorittavat työnsä vaatimusten mukaisesti.

Kaupunginhallitus totesi, että kaupungin maankäytön suunnittelua tulee jatkossa tehdä tiiviimmässä yhteistyössä kunnossapidon asiantuntijoiden kanssa. Kunnossapitoon liittyvät näkökohdat tulee ratkaista jo maankäytön suunnittelun vaiheessa. Tiiviimmällä yhteistyöllä voidaan osaltaan varmistaa, että alueiden käytön ratkaisut toimivat ympärivuotisesti ja ettei alueiden talvikunnossapito hankaloidu tarpeettomasti.

Kaupunginhallitus totesi, että toimialan tulee jatkaa aloitettuja toimenpiteitä, kuten pyöräilyn ympärivuotisen kunnossapidon olosuhteiden kehittämisen tiekartan laatimista ja pyöräväylien talvihoitoluokituksen päivittämistä, jotka edistävät talvipyöräilijöiden osuuden kasvua ja pyöräväylien talvihoitoa koskevan tyytyväisyyden paranemista.

Kaupunginhallitus totesi, että kaikkia talvikunnossapidon urakoitsijoita tulee kohdella sopimusten puitteissa yhdenvertaisesti urakoiden sanktioinneissa.

Kaupunginhallitus totesi pitävänsä tärkeänä, että urakka-alueiden seuranta kehitetään kokonaisuutena ja että jatkossa alueiden välillä voidaan tehdä kunnossapidon laadun kokonaisvertailua ja kehittää sopimusjohtamista.

Lapsiperheiden sosiaaliohjaus

Lapsiperheiden sosiaaliohjaus on perheille tarkoitettua varhaista matolan kynnyksen tukea. Palvelun saatavuutta on parannettu ja toimintaa on kehitetty tavoitteiden mukaisesti, mutta jonot palveluun ovat kasvaneet, ja osaavan henkilöstön saatavuus on heikentynyt.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- kehittää lapsiperheiden palveluja kokonaisuutena siten, että turvataan asiakkaiden pääsy palvelutarpeensa mukaisiin palveluihin, kuten neuropsykiatriseen valmennukseen.
- varmistaa riittäväillä toimenpiteillä, että lapsiperheiden palvelujen henkilöstön saatavuus turvataan.

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen tulee

- lisätä lapsiperheiden sosiaaliohjauksen tunnettavuutta erityisesti kouluikäisille ja vieraskielisille perheille, jotta tukea tarvitsevat perheet osaavat hakeutua ja pääsevät palveluiden piiriin varhaisessa vaiheessa.
- selkeyttää palvelutarpeen arviointien työnjakoa lapsiperheiden sosiaaliohjauksen sekä lastensuojelun ja perhesosiaalityön välillä.
- varmistaa, että lapsiperheiden sosiaaliohjauksessa voidaan keskittyä perustyöhön kehittämisestä ja organisaatiouudistuksista huolimatta.

Kaupunginhallitus totesi, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategian lähtökohtana on, että Helsinki vastaa jatkossa entistä paremmin asukkaidensa palvelutarpeeseen. Kaupunginhallitus jakaa tarkastuslautakunnan näkemyksen, että asiakkaiden pääsy palvelutarpeensa mukaisiin palveluihin tulee turvata.

Kaupunginhallitus totesi, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimia on nostanut vuoden 2024 painopisteeksi henkilöstön saatavuuden, pysyvyyden ja osaamisen, ja vuoden 2024 talousarvion sitovana toiminnan tavoitteena on "toimialan vetovoimaisuus lisääntyä, henkilöstön pysyvyys ja saatavuus paranevat". Kaupunginhallitus kannustaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa jatkamaan talousarviotavoitteen mukaisia toimia henkilöstön saatavuuden parantamiseksi.

Kaupunginhallitus pitää lapsiperheiden sosiaaliohjauksen tunnettavuuden parantamista tärkeänä, ja toimialan tulee edistää tätä aktiivisesti. Varhaisen matalan kynnyksen tuen tulee olla esisijainen palvelumuoto kaikkien sosiaalipalvelujen kohdalla. Varhaisella tuella vältetään asiakkaiden palvelutarpeiden kärjistymisen ja tästä aiheutuva kustannusten kasvu.

Kaupunginhallitus totesi, että palvelutarpeen arviointien työnjakoa lapsiperheiden sosiaaliohjauksen sekä lastensuojelun ja perhesosiaalityön välillä selkeytetään. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yhtenä vuoden 2024 sitovana toiminnan tavoitteena on "peruspalvelujen saatavuus paranee" ja sen yhtenä mittarina, että lastensuojelun ja erityisen tuen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat lakisääteisessä ajassa.

Kaupunginhallitus totesi, että työntekijöille tulee turvata mahdollisuus keskittyä perustyöhön muutostilanteissa.

Huumekuolemien ehkäisy päihdepalveluissa

Huumeriippuvuudesta kärsivien palveluilla voidaan vähentää huumeiden käytöstä aiheutuvia haittoja sekä parantaa ympäristön viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Päihdepalveluissa on tehty uudistuksia, jotka ovat helpottaneet opioidikorvaushoitoon ja vieroitushoitoon pääsyä, mutta toimenpiteiden vaikutukset muihin päihdepalveluihin pääsyyn eivät ole vielä arvioitavissa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee yhteistyössä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kanssa

- varmistaa, että päihdepalveluiden käytettävissä on riittävästi soveltuvia tiloja, jotta lainmukaiset päihdepalvelut voidaan järjestää.

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- parantaa päihdepalvelujen asiakkaita ja käyntejä koskevan tilastotiedon laatua.
- seurata päihdepalveluihin liittyvien uudistusten vaikutuksia palveluun, hoitoon ja kuntoukseen pääsyyn.
- tarvittaessa kehittää palveluita seurannan perusteella.
- vahvistaa päihde- ja psykiatriapalveluiden yhteistyötä siten, että potilasta hoidetaan kokonaisuutena.

Kaupunginhallitus totesi, että yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan välillä on tiivistetty tilakysymysten ratkaisemiseksi. Itäkeskuksen Sympikselle on etsitty uutta

27.05.2024

paikkaa, ja väliaikainen ratkaisu on käytössä keväällä 2024. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että kartoitustyötä toimipisteen pysyvien tilojen löytymiseksi kiirehditään. Päihdepalvelujen tilojen sijoittamisessa tulee huomioida kaupungin tavoitteet segregaatien ehkäisemiseksi sekä strategian painopisteen "kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan" tavoitteet.

Kaupunginhallitus yhtyi tarkastuslautakunnan näkemykseen tilastotiedon laadun parantamisesta.

Kaupunginhallitus totesi, että uudistusten vaikutuksia tulee seurata, ja palveluja tulee tarvittaessa kehittää seurannan perusteella.

Kaupunginhallitus totesi, että vuoden 2024 talousarviossa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yhtenä strategian edistämisen toimenpiteenä on päihde- ja riippuvuuspalvelujen saatavuuden lisääminen ja huumekuolemia ehkäisy. Sosiaali-, terveys ja pelastustoimiala toteuttaa kaupunkistrategiaa talousarvion 2024 mukaan mm. turvaamalla riittävän ja oikea-aikaisen päihdehoidon ja mielenterveyden tuen sekä vahvistamalla päihde- ja riippuvuushaittoja kokevien ihmisten tukea kansallisen päihde- ja riippuvuusstrategian mukaisesti.

Kaupungin edunvalvonta talouden näkökulmasta

Tarkastuslautakunta on esittänyt oman arvionsa siitä, onko kaupungin taloudellisia toimintaedellytyksiä koskeva kansallinen edunvalvonta tavoitteellista ja aktiivista kaupunkistrategian mukaisesti.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- lisätä luottamushenkilöjohdon, kuten kaupunginhallituksen jäsenten, sekä helsinkiläisten kansanedustajien tietämystä kaupungin edunvalvonnasta ja sen tavoitteista.

kaupunginkanslian tulee

- varmistaa, että keskeiset edunvalvontateemat tulevat osaksi uuden strategian valmistelua.
- parantaa edunvalvonnan organisoinnista, menettelytavoista ja kaupungin kannanmuodostusprosesseista saatavan tiedon löydettävyyttä kaupungin luottamushenkilöille ja toimialoille.
- selvittää keinoja ylimmän viranhaltijajohdon edunvalvontaroolin vahvistamiseksi.

Kaupunginhallitus jakaa tarkastuslautakunnan näkemyksen siitä, että kaupungin edunvalvontaa voidaan vahvistaa sitouttamalla ja tuomalla

mahdollisimman laaja luottamushenkilöjoukko tietoisiksi kaupungin edunvalvonnallisista tavoitteista. Kaupunginhallitus tuo esiin, että on syytä erottaa tarkastuslautakunnan esiin nostamien ryhmien erilaisuus. Tarvittavat toimet kaupungin luottamushenkilöinä toimivien henkilöiden osalta ja kaupunkiorganisaatioon löyhemmän siteen omaavien, kuten kansanedustajien osalta, ovat erilaisia.

Tällä valtuustokaudella pormestari ja apulaispormestarit ovat järjestäneet säännöllisiä tapaamisia Helsingin vaalipiirin kansanedustajien kanssa, tarkoituksena nimenomaisesti käydä kansanedustajien kanssa yhteistä keskustelua kaupungille merkittävistä edunvalvonnan kysymyksistä. Osanotto tapaamisiin on ollut vaihteleva.

Kaupunginhallitus pitää tarkastuslautakunnan tavoin tarkoituksenmukaisena informoida nykyistä laajemmin kaupungin omia luottamushenkilöitä kaupungin edunvalvonnallisista tavoitteista.

Strategiavalmistelun osalta kaupunginhallitus tuo esiin, että kaupungin keskeiset edunvalvontateemat kytkeytyvät tiiviisti nykyiseen kaupunkistrategiaan. Sen mukaan kansallisen edunvalvonnan erityisiä painopisteitä ovat osaavan työvoiman saatavuus, työllisyys ja kaupungin taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen erityisesti varmistamalla riittävä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen rahoitus.

Seuraavan valtuustokauden strategiaan tarvittavan tietopohjan kokoomisesta vastaa kaupunginkanslian strategiaosasto. Kaupunginhallitus toteaa, että myös tulevilla valtuustokaudella edunvalvonnallisten teemojen on syytä kytkeytyä kaupunkistrategian tavoitteisiin. Samalla kaupunginhallitus korostaa, että edunvalvonnallisissa kysymyksissä on jätettävä riittävästi tilaa reagoinnille myös valtuustokauden aikana.

Kaupunginhallitus totesi lisäksi, että kaupungin menettely tarkempien edunvalvonnan painopisteiden ja tavoitteiden asettamisen osalta on tarkoituksenmukainen. Jatkossakin on perusteltua, että tarkemmat tavoitteet ja prioriteetit (edunvalvonnan suunnitelma) päivitetään kunkin valtuustokauden alussa suhteessa kaupunkistrategiaan ja myös suhteessa kaupungin mahdollisiin hallitusohjelmatavoitteisiin sekä suhteessa kulloiseenkin hallitusohjelmaan.

Toimialat ja kaupunginkanslia tekevät erittäin tiivistä yhteistyötä edunvalvonnan ja siihen liittyvän valmistelun osalta, muun muassa kaikissa keskeisissä kannanmuodostusprosesseissa sekä käytännön edunvalvonnan toimeenpanossa. Kullekin edunvalvonnan painopisteelle ja teemalle on myös määritelty omistaja ja vastuutahot kaupunginkanslian ja toimialojen viranhaltijajohdosta ja asiantuntijoista. Viestintään on panostettu, jotta kaikilla viranhaltijoilla olisi ymmärrys sekä omasta roolistaan edunvalvonnassa, että yleisistä ja yhteisesti sovituista menettely-

27.05.2024

tavoista. Kaupungin viranhaltijoille on järjestetty myös edunvalvontakoulutusta. Arviointiraportin mukaan mm. ylin virkahenkilöstö on hyvin ajan tasalla edunvalvontakysymyksissä, ja tämän voi katsoa koskevan myös muita keskeisiä, edunvalvontatyöhön osallistuvia asiantuntijoita. Tarkoitus on vielä kuluvan valtuustokauden aikana toteuttaa sisäinen arviointi edunvalvonnasta, jossa tarkastellaan strategisten tavoitteiden toteutumisen ohella edunvalvonnan toimintatapojen mahdollisia kehittämistarpeita. Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslian tulee tämän arvioinnin yhteydessä arvioida myös tiedon löydettävyyden osalta mahdollisesti tarvittavia kehittämistoimenpiteitä.

Kaupunginhallitus yhtyi siihen arviointiraportissa esitettyyn näkemykseen, että poliittisen johdon ja viranhaltijajohdon työnjako edunvalvonnassa on periaatteessa selkeä ja toteaa, että ylimmän viranhaltijajohdon rooli kaupungin edunvalvonnan suunnittelussa ja toteuttamisessa on merkittävä jo tällä hetkellä. Kaupungin hallintosäännön (9. luku, 1 §) mukaan pormestari vastaa kaupungin kansainvälisestä, kansallisesta ja seudullisesta edunvalvonnasta ja edustamisesta, ja vastaavasti apulaispormestarit vastaavat edunvalvonnasta ja edustamisesta toimialallaan (hallintosääntö, 9. luku, 2 §). Arviointiraportissa todetusti toimialojen johdon ja kaupunginkanslian osastojen johdon vastuulla on puolestaan edunvalvontatyön johtaminen ja toteuttaminen omalla toimialallaan/osastollaan ja osaltaan. Kanslian osastopäälliköt ja toimialajohto on nimetty myös usean edunvalvontapainopisteen omistajiksi. Viranhaltijajohto pitää osaltaan yhteyksiä muun muassa keskeisiin sidosryhmiin ja ministeriöihin sekä edistää monipuolisin keinoin ja aktiivisesti kaupungin edunvalvonnallisten tavoitteiden toteutumista. Kaupunginhallitus ei näin ollen näe laajemmin tarvetta selvittää keinoja kaupungin viranhaltijajohdon edunvalvontaroolin vahvistamiseksi. Kaupunginhallitus kuitenkin toteaa, että edellä mainitun ja tämän valtuustokauden aikana toteutettavan sisäisen arvioinnin yhteydessä kaupunginkanslian tulee arvioida mahdollisesti tarvittavia keinoja ja kehittämistoimenpiteitä, joilla voidaan tukea ylintä viranhaltijajohtoa sille kuuluvan edunvalvontaroolin sekä oman toimialansa/osastonsa edunvalvontatyön toteuttamisessa ja johtamisessa.

Lisäksi kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

27.05.2024

Asia/17

- 1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus
- 2 Arviointikertomus 2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tarkastuslautakunta pyytää 28.5.2024 mennessä kaupunginhallituksen lausuntoa arviointikertomuksen 2023 suosituksista.

Tarkastuslautakunta hyväksyi 16.4.2024 vuoden 2023 arviointikertomuksen.

Kuntalain (410/2015) 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tulee laatia kaupunginvaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta arviointikertomus valtuustolle. Helsingin kaupungin hallintosäännön 21 luvun 2 §:n mukaan tarkastuslautakunta hankkii arviointikertomuksesta kaupunginhallitukselta ja tarvittaessa muilta kaupungin toimielimiltä lausunnot, jotka toimitetaan valtuustolle yhdessä arviointikertomuksen kanssa.

Arviointikertomus 2023 on esityslistan liitteenä.

Esittelijä toteaa, että tarkastuslautakunnan antamassa arviointikertomuksessa esitetyistä suosituksista olisi annettava päätösehdotuksen mukainen lausunto.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus
- 2 Arviointikertomus 2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

27.05.2024

Asia/17

Tarkastuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 21.05.2024 § 297

HEL 2023-005698 T 00 03 00

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.05.2024 Pöydälle

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Sillanpää, ts. talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 36211
maria.sillanpaa(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 21.05.2024 § 112

HEL 2023-005698 T 00 03 00

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnalle vuoden 2023 arviointikertomuksesta:

"Lapsiperheiden sosiaaliohjaus

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- varmistaa riittäväillä toimenpiteillä, että lapsiperheiden palvelujen henkilöstön saatavuus turvataan

- kehittää lapsiperheiden palveluja kokonaisuutena siten, että turvataan asiakkaiden pääsy palvelutarpeensa mukaisesti palveluihin, kuten neuropsykiatriseen valmennukseen

- lisätä lapsiperheiden sosiaaliohjauksen tunnettavuutta erityisesti kouluikäisille ja vieraskielisille perheille, jotta tukea tarvitsevat perheet osaavat hakeutua ja pääsevät palveluiden piiriin varhaisessa vaiheessa
- selkeyttää palvelutarpeen arviointien työnjakoa lapsiperheiden sosiaaliohjauksen sekä lastensuojelun ja perhesosiaalityön välillä
- varmistaa, että lapsiperheiden sosiaaliohjauksessa voidaan keskittyä perustyöhön kehittämisestä ja organisaatiouudistuksista huolimatta.

Lapsiperheiden palvelujen henkilöstön saatavuuden turvaaminen

Sosiaaliohjaajien vakansseista on täytettynä 74 vakanssia 79 vakanssista (huhtikuu 2024), ja avoimien tehtävien osalta rekrytointi on kesken. Henkilöstön pitovoimaan kiinnitetään erityistä huomiota muutostilanteessa, jossa lapsiperheiden sosiaaliohjaus ja kotipalvelu liitetään uuteen perustettavaan yksikköön 1.9.2024 alkaen. Uuden yksikön tavoitteena on vahvistaa lapsiperheiden palvelujen saatavuutta ja oikea-aikaisuutta.

Sosiaaliohjaajien rekrytoinneissa pätevien ja sopivien hakijoiden määrä on laskenut. Vuonna 2024 avoimiin tehtäviin on ollut 3–12 kelpoista hakijaa, kun tammi-maaliskuussa 2023 hakijoita oli 6-12. Rekrytointiprosessia on pyritty parantamaan aktiivisella yhteydenpidolla hakijoihin, haastattelutilanteita kehittämällä sekä kiinnittämällä huomiota jälkimarkkinointiin ja vahvistamalla hyvää työnantajakuvaa. Työnhakijat ovat antaneet rekrytointiprosessista hyvää palautetta, mutta hakijoilla on saattanut olla useampia työnhakuja vireillä, ja he ovat päätyneet valitsemaan toisen tarjotun työn. Yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa jatketaan ja tarjotaan edelleen käytännön harjoittelupaikkoja sosionomiopiskelijoille.

Sosiaaliohjauksen alayksikössä on otettu aktiivisesti vastaan työkokeilijoita sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalta sekä Helsingin kaupungin muilta toimialoilta. Heille on räätälöity sopivia työtehtäviä, jotka vastaavat sekä työntekijän että työyksikön toiminnan tarpeisiin.

Sosiaaliohjaajan laaja-alaista tehtäväkuvaa on tarpeen selkiyttää ja työhyvinvointia vahvistaa vahvalla asiakastyön tuella. Asiakasperheiden haasteet lapsiperheiden sosiaaliohjauksessa ovat monimutkaistuneet. Työntekijöille on jatkossakin turvattava riittävä tuki lähiesihenkilötyön ja työnohjauksen muodossa. Tärkeäksi tunnistetaan myös, että lähiesihenkilöillä on riittävä tuki moniammatillisen tiimin vetämiseen.

Asiakkaiden pääsy neuropsykiatriseen valmennukseen

27.05.2024

Neuropsykiatrista valmennusta tarjotaan tällä hetkellä 5–10 käynnin yksilövalmennuksena sekä ryhmämuotoisena Ihmeelliset vuodet -ryhmänä. Neuropsykiatriseen valmennukseen pääsyn nopeuttamiseksi pilotoidaan keväällä 2024 viiden kerran teemaryhmiä, jotka kohdentuvat tiettyyn tuen tarpeeseen, esimerkiksi lapsen ruutuaikaan, siirtymälanteisiin, vuorokausirytmiiin tai läksyjen tekemiseen. Ryhmätapaamiset toteutetaan Teamsillä, minkä lisäksi sosiaaliohjaaja tekee perheeseen kotikäynnin. Mikäli ryhmä ei ole riittävä tuki, perheelle tarjotaan tarpeen mukaan yksilöllistä valmennusta. Ryhmän tavoitteena on vastata yhtäaikaisesti useamman asiakkaan samankaltaiseen rajattuun palvelutarpeeseen ja mahdollistaa vertaistukea asiakkaille. Ryhmien avulla arvioidaan pystyvän jonkin verran nopeuttamaan palveluun pääsyä.

Neuropsykiatristen valmennuksen palvelua on kehitetty vuosina 2022–2023 yhteistyössä lasten erityisvastaanottojen kanssa. Lasten erityisvastaanotot on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lastenpsykiatriseen ja lastenneurologiseen toimintaan keskittyvä yksikkö. Neuropsykiatrista valmennusta on tarjottu perheille, joissa lapsella on tutkimus-/arviointijakso meneillään lasten erityisvastaanotoilla tai lapsella ja perheellä on ollut jatkotuen tarvetta lasten erityisvastaanottojen tai neuropsykologin arvion/hoidon jälkeen. Vuoden 2024 aikana valmennusta tullaan laajentamaan myös perheille, joissa lapsen neuropsykiatrinen hoito on perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Palvelun myöntämisen edellytyksenä on vanhempien motivaatio ja riittävät voimavarat viikoittaiseen noin kolmen kuukauden mittaiseen työskentelyyn. Tämä tulee arvion mukaan kasvattamaan asiakasmäärää sekä odotusaikoja.

Nepsy-tiimiin siirretään 1.9.2024 alkaen kaksi suunnitelmallisen sosiaaliohjauksen vakanssia, ja tiimi saa oman johtavan sosiaaliohjaajan. Tämän jälkeen tiimissä on 11 sosiaaliohjaajan ja 1 johtavan sosiaaliohjaajan vakanssia. Tämä on merkittävä lisäys aikaisempaan, sillä vuoden 2023 alussa vakansseja oli 4.

Alkuvuonna 2024 neuropsykiatristen valmennuksen asiakasmäärä oli 92 lasta (01–03/2023: 39). Palveluun pääsyä odottaa tällä hetkellä 75 lasta. Arvion mukaan nykyisellä resurssilla ei pystytä vastaamaan riittävästi lisääntyvään palvelukysyntään. Haasteena ovat tiimin verrattain pieni koko, henkilöstön luonnollinen ajoittainen vaihtuvuus sekä henkilöstön koulutusvaateena tehtävään oleva nepsy-valmentajakoulutus. Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen neuropsykiatristen valmennus on osa nepsy-palvelupolkua, jota parhaillaan kehitetään sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yhteisenä työnä.

Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen tunnettuuden lisääminen vieraskielisille perheille

Lapsiperheiden sosiaaliohjauksessa on käynnistetty yhteisvastaanotot neuvolan terveydenhoitajien kanssa. Yhteisvastaanotoilla tarjotaan vieraskielisille perheille ohjausta ja neuvontaa sekä tukea lapsen kielen kehitykseen kannustamalla vanhempia puhumaan lapselle omaa äidinkieltään. Pilotointi on käynnissä kolmen neuvolan alueella (Itäkeskus, Jakomäki, Suutarila), ja palvelun mahdollisesta laajentamisesta tehdään päätös syksyn 2024 aikana.

Lapsiperheiden sosiaaliohjaus on pilotoinut yhdessä lasten puheterapian kanssa ryhmävastaanottoa somalinkielisille perheille, jotka odottavat aikaa puheterapiaan. Ryhmässä tuetaan lapsen kielen kehitystä, varhaista vuorovaikutusta sekä annetaan palveluohjausta.

Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen ja lasten erityisvastaanottojen kanssa on toteutettu kaksi kolmen kerran vanhemmuusryhmää somalinkielisille vanhemmille.

Yhteistyössä sosiaaliohjauksen ja neuvolatoiminnan kanssa on suunniteltu ensi syksyille kuuden kuukauden ikäisen lapsen neuvolakäynti vieraskielisille perheille Itäkadun neuvolassa, jossa perheille kerrotaan lapsiperheiden palveluista. Myös Kampin neuvolassa on suunnitteilla englanninkielinen kuuden kuukauden ikäisen lapsen neuvolakäynti. Lisäksi sosiaaliohjaus toteuttaa ohjaus- ja neuvontakäyntejä varhaiskasvatuksen ja koulun sekä terveydenhuollon pyynnöstä.

Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen tunnettuuden lisääminen kouluikäisten lasten perheille

Perhekeskuksen palvelujen, mukaan lukien lapsiperheiden sosiaaliohjaus, esittelymateriaalia parannetaan ja valmistellaan yhteistyöryhmässä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimijoiden kanssa. Tavoitteena on parantaa perhekeskuspalvelujen tunnettavuutta ja ohjausosastosta opettajien ja oppilashuollon keskuudessa. Yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimijoiden kanssa pyritään löytämään koulun toimijoille toimivat tiedotuskanavat.

Huhtikuussa toteutettiin lapsiperhetoimijoille Lasten mielenterveyden ja kehityksen tunnistamisen ja tukemisen torstai-info, jossa aiheena oli lapsiperheiden palvelujen ohjaus ja neuvonta sekä lapsiperheiden sosiaaliohjaus. Esihenkilöiden ja työntekijöiden toimesta tullaan osallistumaan tarkoituksenmukaisiin kouluikäisten lasten verkostoihin, joissa sosiaaliohjauksen tunnettavuutta voidaan lisätä. Lapsiperheiden sosiaaliohjaus ja perheneuvola osallistuvat työryhmätyöhön ja yhteistyömallin kehittämiseen koskien koulupoissaoloja yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja lastensuojelun kanssa.

Palvelutarpeen arviointien työnjaon selkiyttäminen

Asiakkaaksitulon ja palvelutarpeen arvioinnin kehittämistyötä ja sen johtamista tulee jatkossa tehdä koko lapsiperheiden palvelutehtävän kokonaisuus huomioiden, mukaan lukien kasvatus- ja perheneuvonta sekä perhesosiaalityö. Asiaa kehitetään parhaillaan osana lapsiperheiden kotipalvelu ja sosiaaliohjaus -yksikön valmistelua.

Kehittämistyössä on tarpeen arvioida mahdollisimman selkeä toimintatapa sosiaalihuoltolain 35 §:n mukaisten yhteydenottojen käsittelyssä, jotta vältetään päällekkäinen arviointi ja työskentely. Palvelutarpeen arvioinnin tulee mahdollistaa varhaisen tuen järjestäminen yhteistyössä asiakkaan muun verkoston kanssa.

Palveluissa valmistellaan palvelukuvauksia vuoden 2024 aikana. Palvelukuvaukset osaltaan selkiyttävät palveluihin pääsyn kriteereitä. Syksyllä 2024 käynnistetään alueellinen esihenkilöiden yhteistyörakenne lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi ja tuki (LPTA) -tiimien, lapsiperheiden sosiaalineuvonnan, sosiaaliohjauksen, kotipalvelun, perheneuvolan ja perhesosiaalityön kesken. Tavoitteena on vahvistaa ja selkiyttää yhteistyötä muun muassa palvelutarpeen arvioinnin osalta.

Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen perustyöhön keskittyminen

Uudessa lapsiperheiden kotipalvelun ja sosiaaliohjauksen yksikössä varmistetaan vahva esihenkilön ja kollegiaalinen tuki sosiaaliohjauksen työlle, työnohjaus sekä riittävä resurssointi. Kokousrakenteiden tulee tukea sosiaaliohjaajan työtä, ja työajan käytössä tulee priorisoida kasvokkain tehtävä asiakastyö. Siirryttäessä Kanta-arkistointiin, asiakastietojärjestelmän prosesseissa ja käytössä pyritään kertakirjaamiseen ja selkeisiin työprosesseihin.

Kaupunkitasoisesti huhtikuussa 2024 käynnistyy tehtävärakennetyö, jonka tavoitteena on kehittää tarkoituksenmukaista tehtävien jakoa sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien tai muiden sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten välillä, jotta lainsäädännön asettamat vaatimukset voidaan saavuttaa ja sosiaalialan ammattihenkilöiden osaaminen tulee optimaalisesti hyödynnetyksi. Tavoitteena on varmistaa eri ammattilaisten saatavuus ja pysyvyys lakisäätöissä tehtävissä sekä hillitä kokonaiskustannusten kasvua.

Uudessa lapsiperheiden kotipalvelun ja sosiaaliohjauksen yksikössä mahdollistuu tarkoituksenmukaisen työnjaon tarkastelu ja työnjako kotipalvelun perhetyöntekijöiden ja lapsiperheiden sosiaaliohjaajien välillä. Sosiaaliohjaajien osaamisen vahvistamiseksi ja varmistamiseksi valmistellaan vuoden 2024 aikana lapsiperheiden sosiaaliohjauksen täydennyskoulutussuunnitelma.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen varautuminen kriisi- ja poikkeustilanteisiin

27.05.2024

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- varmistaa, että toimialalla on tarvittavat henkilöresurssit varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan tehtäviin
- varmistaa, että pelastustoimi arvioi toimintaansa Kuntaliiton ja Huoltovarmuuskeskuksen arviointimallin avulla säännöllisesti
- varmistaa, että väestönsuojien tyhjentämissuunnitelmat ovat ajantasaista, jotta pelastuslain edellyttämä käyttönoton määräaika on mahdollista saavuttaa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimessa on vuonna 2023 perustettu ja aloittanut toimintansa varautumisverkosto, johon palvelukokonaisuudet nimesivät henkilöstöään. Verkoston tehtävinä on tukea toimialan ja palvelukokonaisuuksien jatkuvuudenhallintaa ja -suunnittelua sekä jakaa tietoa toimialan varautumisesta. Verkosto kokoaa yhteen varautumisen asiantuntijat ja kehittäjät, pyrkii vaikuttamaan varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan suunnitteluun ja kehittämiseen palvelukokonaisuuksissa sekä toimii oppimisverkostona, jonka avulla kehitetään omaa ja organisaation osaamista varautumisessa.

Vuoden 2024 alkupuolella sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tuki-, tila- ja turvallisuuspalveluiden turvallisuus ja varautuminen -yksikön henkilöstövahvuutta on kasvatettu yhdellä projektisuunnittelijalla, jonka työpanos on kohdennettu valmiuteen ja riskienhallintaan. Lisäksi vuoden 2024 alkupuolella on Helsingin sosiaali- ja kriisipäivystykseen perustettu uusi tilannekuva- ja tukipalvelut-yksikkö (TITU-yksikkö) ja rekrytoitu johtava turvallisuussuunnittelija. TITU-yksikön keskeisenä tehtävänä on Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialojen tilannekuvaprosessin kehittäminen vastaamaan Etelä-Suomen valmiuskeskuksen (HUS johtaa) ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen asettamia vaatimuksia sosiaali- ja terveystoimialojen tilannekuvasta ja sen ylläpidosta.

Pelastustoimen osalta henkilöresurssin riittävyyden kannalta merkittävien ongelma on ollut rekrytointi- ja resurssihaasteet pelastustoimen varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan tehtävissä. Erityisesti pelastustoimen valmiuspäällikön tehtävän pitkittynyt rekrytointiongelma on vaikuttanut kokonaisuuden johtamiseen ja tehtävien hoitamiseen. Rekrytointihaasteen ratkaisemiseksi pelastustoimen palvelukokonaisuuden varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan tehtävien asemointi, tehtäväsäisällöt ja vastuut on tarkistettava. Henkilöstöresurssien riittävyyttä tarkastellaan vuoden 2024 aikana. Lisäksi johtavan valmiussuunnittelijan pitkään jatkuneella poissaololla on ollut merkittävä vaikutus tehtävien hoitamiseen. Jo aiemmin on tunnistettu työmäärän kasvu toimintaympäris-

tön muutosten seurauksena, ja rinnalle on valmistelussa tunnistettu pelastustoiminnan valmiussuunnittelijan tehtävä riittävän resurssin turvaamiseksi. Edellä kuvatuilla resursseilla pelastustoimen varautuminen ja jatkuvuudenhallinta pystytään hoitamaan laadukkaasti.

Kuntaliiton ja Huoltovarmuuskeskuksen kehittämän KUJA-arviointimallin mukaista varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan arviointia tullaan tekemään suunnitellusti ja säännöllisesti, kun pelastustoimen varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan resurssit on täytetty.

Väestönsuojan omistaja/haltija vastaa siitä, että väestönsuoja pystytään tyhjentämään pelastuslain velvoitteen mukaisesti 72 tunnissa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala varmistaa tyhjentämissuunnitelmien ajantasaisuuden niiden väestönsuojien osalta, jotka ovat sen hallinnassa.

Muiden Helsingin kaupungin omistamien kallioväestönsuojien osalta ajantasaisen tyhjentämissuunnitelman laatimisesta tulee vastata sen tahon, joka väestönsuojaa hallinnoi ja mahdollisesti vuokraa sitä muuhun normaaliajan käyttöön. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala katsoo, että kaupunginkanslian/kaupunkiympäristön toimialan tulee varmistaa kalliosuojien tyhjentämissuunnitelman ajantasaisuus ja edellyttää sopimuksin vuokraamiensa suojatilojen osalta ajantasaista tyhjentämissuunnitelmaa vuokralaisiltaan.

Huumekuolemien ehkäisy päihdepalveluissa

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta toteaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa varmistaa, että päihdepalveluiden käytettävissä on riittävästi soveltuvia tiloja, jotta lainmukaiset päihdepalvelut voidaan järjestää.

Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee

- parantaa päihdepalvelujen asiakkaita ja käyntejä koskevan tilastotiedon laatua
- seurata päihdepalveluihin liittyvien uudistusten vaikutuksia palveluun, hoitoon ja kuntoutukseen pääsyyn
- tarvittaessa kehittää palveluita seurannan perusteella
- vahvistaa päihde- ja psykiatriapalveluiden yhteistyötä siten, että potilasta hoidetaan kokonaisuutena.

27.05.2024

Päihdepalvelujen päivätoimintakeskus Itiksen Symppis aukeaa touko-kuussa Itäkeskuksessa osoitteeseen Kajaaninlinnantie 10. Helsingissä on Symppis-toimipisteitä Itäkeskuksen lisäksi Kontulassa ja Sörnäisissä. Lisäksi Liikkuva Symppis tarjoaa palveluja eri puolilla kaupunkia.

Vuonna 2023 päihdepalveluja käytti 13 533 eri asiakasta. Lisäksi anonyymeihin palveluihin tehtiin yli 122 000 käyntiä. Päihdepalveluja koskevan tilastotiedon laatua on parannettu vuodesta 2023 alkaen ja uudistusten vaikutuksia palveluun, hoitoon ja kuntoutukseen pääsyyn pystytään seuraamaan paremmin. Palveluja kehitetään asiakkaiden tarpeiden, asiakas- ja yhteistyökumppaneiden palautteen, tietojärjestelmistä saadun tiedon sekä kansallisten hoito- ja laatusuosituksen pohjalta.

Helsingissä samanaikaisista päihde- ja mielenterveysongelmista kärsivien asiakkaiden arviointi, palvelut ja hoito aloitetaan siinä sosiaali- tai terveydenhuollon toimipisteessä, missä asia tulee esille. Paljon palveluja tarvitsevalle asiakkaalle nimetään hänen kokonaihoidostaan vastaava hoitovastaava ja sosiaalihuoltolain mukainen omatyöntekijä, jotka koordinoivat hoidon ja palvelujen kokonaisuutta. Henkilöstöä on koulutettu muun muassa kaksoisdiagnoosipotilaiden tunnistamiseen, arviointi-, tutkimus- ja hoitomenetelmien käyttöön, moniammatilliseen työskentelyyn sekä ohjattu eri tahojen väliseen yhteistyöhön. Poikkiorganisaatoriset konsultaatiotyöryhmät kokoontuvat säännöllisesti. Työntekijöiden työnohjaus on järjestetty. Apotien työnkulut tukevat yhteistyötä. Sosiaali- ja terveystieteiden palveluja tarjotaan integroidusti perhekeskuksissa, terveys- ja hyvinvointikeskuksissa sekä seniorikeskuksissa. Samanaikaisista päihde-, masennus- ja ahdistusoireista kärsivien asiakkaiden hoito-ohjelmia kehitetään osana normaalitoimintaa. Myös asunnottomien ja vaikeasti hoitoon kiinnittyvien asiakkaiden liikkuvien palvelujen lisäämisestä on saatu hyviä tuloksia.

Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt 01.04.2019 § 228 kokouksessaan valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen ja esittänyt huumeiden käyttöhuoneen kokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä. Sen pohjana on ollut kaupungin laatima selvitys valvottujen huumeidenkäyttötilojen perustamisesta Helsinkiin. Hyvin toteutettuna erillistila todennäköisesti vähentäisi huumeiden käytöstä aiheutuvia suoria terveyshaittoja ja oheissairastavuutta."

14.05.2024 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

27.05.2024

Asia/17

Maria Helin, suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 43087
maria.helin(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 20.05.2024 § 303

HEL 2023-005698 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

20.05.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.05.2024 § 102

HEL 2023-005698 T 00 03 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon vuoden 2023 arviointikertomuksesta:

Vieraskielisten oppilaiden tukeminen peruskouluissa

Arviointikertomuksessa todetaan, että vieraskielisten oppilaiden tukemiseen liittyvät toimenpiteet kytkeytyvät kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tavoitteeseen ”Kaikki koulut ja päiväkodit ovat hyviä”. Lukutaito on keskeinen oppimisen ydintaito, jonka edistämiseksi laadukkaalla S2-opetuksella, kielitietoisella pedagogiikalla ja koulun ja kodin yhteistyöllä on vieraskielisten oppijoiden näkökulmasta tärkeä merkitys. Siksi kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että toimenpiteet kytkeytyvät vahvasti myös toimialan tavoitteeseen ”Teemme Helsingistä lukemisen ja lukutaidon pääkaupungin”. Lisäksi Koulutus 2030, Helsinki oppii – tulevaisuuden taidot –julkaisussa todetaan kielitietoisesta pedagogiikan

merkitys. Kielitietoisien pedagogiikan ydintä on, että oppija saa käyttää kaikkia osaamiaan kieliä, opetellessaan ja opiskellessaan taitoja ja sisältöjä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee varmistaa, että valmistavalla opetuksella, S2-opetuksella ja monikielisillä ohjaajilla on riittävät resurssit kaikkien koulujen vieraskielisten oppilaiden tukemiseen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä riittävien resurssien varmistamista ja niiden käytön entistä tehokkaampaa kohdentamista vieraskielisten oppilaiden oppimisen tukemiseen. Toimialalla laaditun valmistavan opetuksen ja S2-opetuksen selvityksissä nousi esiin tavoitteita ja toimenpide-ehdotuksia, joihin tulee jatkossa kohdentaa resursseja. Näistä keskeisimpiä ovat henkilöstön riittävyys ja osaamisen kehittäminen inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa sekä kielellisen tuen antaminen eri oppiaineiden tunneilla.

Lisäksi resurssien kohdentamista monikielisiin ohjaajiin ja koulun yhteistyöhön vieraskielisten perheiden kanssa edistetään. Kaupunginkanslian myöntämän kotoutumisen edistämisen hankerahoituksen turvin palkataan leikkipuistoihin viisi monikielistä ohjaajaa vuodeksi 2024. Lukuvuoden 2024–2025 alussa perusopetukseen vakinaistetaan viisi uutta monikielistä ohjaajaa. Kohdennus tehdään arabian, somalin ja venäjän kieliin, jotka ovat suurimmat vieraat kielet perusopetuksessa. Lisäksi palkataan yksi määräaikainen monikielinen ohjaaja lukuvuodelle 2024–2025. Monikielisten ohjaajien työ on tunnistettu keskeiseksi kotoutumista edistäväksi toiminnoksi perusopetuksen kouluissa, tarvetta sen lisäämiselle on edelleen.

Kaupunginkanslian kotoutumisrahoituksella pilotoidaan vuonna 2024 hiljattain maahan saapuneiden oppilaiden perheille suunnattua Tervetuloa perheet! -toimintaa. Pilotissa perheiden alueellista verkostoitumista ja ohjautumista tarvittaviin palveluihin on tavoitteena edistää säännöllisesti tarjolla olevan matalan kynnyksen toiminnan avulla yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee varmistaa, että koulut saavat riittävät ohjeet ja työkalut vieraskielisten oppilaiden tukemiseen tarkoitettujen resurssien tarkoituksenmukaiseen käyttöön.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että kouluilla on riittävästi tietoa ja tukea tarjolla vieraskielisten oppilaiden tukemiseen tarkoitettujen resurssien tarkoituksenmukaiseen hyödyntämiseen. Tämän edistämiseksi jaetaan entistä tehokkaammin kouluissa kehitettyjä ja käytössä olevia hyviä toimintatapoja sekä olemassa olevaa ohjeistusta. Tavoitteena on, että tieto on saavutettavaa, ajantasaista ja koulujen käytännön osaamista edistävää. Samalla kehitetään resurssien

käytön seurannan työkaluja, jotta voidaan tunnistaa vaikuttavat resurssien kohdentamisen tavat.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee jatkaa kielitietoisien pedagogiikan ja rasisminvastaisen työotteen juurruttamiseen kouluissa liittyviä toimenpiteitä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että kielitietoisien ja antirasismia edistävien toimintatapojen ja tukimateriaalien kehittäminen ja juurruttaminen jatkuu. Jatkossa perusopetuksen kehittäjäopettajien pedagogista osaamista hyödynnetään tehokkaammin koulujen ja opettajien osaamisen kehittämisessä, etenkin niissä kouluissa, joissa tunnustetaan, että S2-opetuksen osaamista ei ole riittävästi omalla henkilöstöllä. Kehittämispalvelut järjestävät lisäksi runsaasti keskitettyä täydennyskoulutusta, joka liittyy kielitietoiseen pedagogiikkaan sekä antirasistiseen työotteeseen. Helsingin kaupungilla on käytössä ammattilaisten työn tukena vihapuheeseen puuttumisen toimintamalli, mitä jalkautetaan myös kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla osaksi toimintaa.

Toimialalla valmistellaan parhaillaan ja otetaan lukuvuonna 2024–2025 käyttöön tuoreimpaan tutkimukseen ja käytännön sovelluksiin perustuva Kielitietoisien opetuksen ABC-verkkokurssi, joka on opetushenkilökunnan osaamista kehittävä oppimiskokonaisuus. Sen avulla saadaan mahdollisuus jokaiselle opettajalle syventää osaamistaan kielitietoisessa opetuksessa. Verkkokurssi olisi tärkeää olla systemaattisesti käytössä, myös uusien opettajien perehdyttämisessä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on käynnissä yhdessä Helsingin yliopiston arviointikeskuksen kanssa VALU-projekti (tiedonalakohtaisen lukutaidon arviointityökalun kehittäminen), josta saadaan käyttöön digitaalinen arviointimateriaali opettajille oppilaiden kieli- ja lukutaidon arvioinnin tueksi. Lisäksi päivitetään ja otetaan käyttöön koulutulokkaiden kielitaidon arvioinnin tueksi tehtäväpaketti, joka toimii myös sopivan äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän määrittelyn apuna.

Kirjaston vetovoimaisuus ja lukutaidon edistäminen kirjastoissa

Tarkastuslautakunta toteaa, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kirjastopalveluiden sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee jatkaa kirjastojen ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittämistä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä jatkaa kirjastojen ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittämistä. Yhteistyötä on tiivistetty viime vuosina, ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kirjaston yhteistyötä ohjausryhmään on saatu toimialoilta toisen asteen yhteistyöstä vastaavat edustajat. Toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittäminen on sujunut suunniteltua hitaammin osin siksi, että kirjastoilla

ei ole ollut käytettävissä tarpeeksi henkilökuntaa tai työaikaa yhteistyön toteuttamiseen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala sitoutuu kehittämään yhteistyötä kirjastopalveluiden kanssa systemaattisesti. Kirjasto haki ja sai rahoitusta alkuvuodesta 2024 Etelä-Suomen aluehallintovirastolta toisen asteen oppilaitosyhteistyön edistämiseksi. ”Kirjaston ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittäminen” -hankkeen aikana on tavoitteena luoda kirjastojen palvelutarjotin Helsingin lukioiden ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston käyttöön sekä rakentaa toisen asteen oppilaitosten ja kirjastojen yhteistyölle pysyvät rakenteet. Tavoitteena on myös saada matalan kynnyksen kirjastopalveluita kaikkien toisen asteen oppilaitosten ryhmien saataville ja tiivistää kirjastojen ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyötä. Kirjastopalveluihin rekrytoidaan syksystä 2024 alkaen henkilö koordinoimaan ja toteuttamaan hanketta.

Kehittämishankkeen myötä suunnitelma ja edellytykset yhteistyön tiivistämiseen ja pysyvien rakenteiden ja palvelumallin luomiseen ovat hyvät.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kirjastopalveluiden sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee seurata, miten kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kirjastopalveluiden tavoitteena olevien 1., 3. ja 7. luokan koululaisten koko ikäluokan kirjastovierailujen toteutuminen vaihtelee alueittain ja kouluittain.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että kirjastovierailujen seuraaminen alueittain ja kouluittain on jatkossakin tärkeää. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tahtotila on, että osana perusopetuksen Kulttuuripolkua jokainen 1., 3. ja 7. luokan oppilas osallistuu vuosittain kirjastovierailuihin. Tilastointi- ja raportointivastuu käynneistä on kirjastopalveluilla.

Alueittaisia ja kouluittaisia käyntejä seurataan jatkossakin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kirjaston yhteistyötä ohjausryhmässä. Käynnit raportoidaan vuosittain perusopetusjohtajalle sekä perusopetuksen aluepäälliköille. Käyntien seuranta ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet tukevat kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tavoitetta edistää tiedolla johtamista.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kirjastopalveluiden sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee tehdä seurannan perusteella toimenpiteitä, joilla kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kirjastopalveluiden välisen sopimuksen mukaiset koululaisten kirjastovierailut saadaan toteutumaan kattavammin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta esittää, että toimenpiteitä kirjastovierailujen kattavammaksi toteuttamiseksi tehdään.

Rehtori vastaa Kulttuuripolun toteutumisesta omassa koulussaan. Perusopetuksen aluepäälliköt seuraavat Kulttuuripolkuun kuuluvien kirjastovierailujen toteutumista omilla alueillaan. Aluepäälliköt myös varmistavat, että jokaisen koulun vuotuisen toimintasuunnitelmaan kirjataan kaikille 1., 3. ja 7. luokkalaisille kuuluvat kirjastovierailut. Erityistä huomiota kiinnitetään seitsemäsluokkalaisiin, joiden laajamittainen tavoittaminen on ollut alakoulun oppilaita haasteellisempaa.

Yhteistyötä toimialan asiantuntijoiden ja kirjastopalvelujen välillä kehitetään viestinnän tehostamiseksi. Tapahtumista viestitään suoraan kouluille ja niistä julkaistaan tiedote Opehuone-intrassa. Kirjastot saavat viestinnällistä tukea kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoilta, suunnittelijoilta sekä aluepäälliköiltä.

Jokaisesta koulusta nimetään jatkossakin lukuvuosittain kirjastoyhteistyöstä vastaava opettaja (kirjastokoordinaattori), jonka tehtävänä on välittää tietoa oman lähikirjaston tapahtumista oman koulun sisällä. Koordinaattoreille järjestetään vuosittain koulutustilaisuus, jossa Kulttuuripolkuun kuuluviin kirjastovierailuihin osallistumisen merkityksellisyyttä korostetaan.

Keskiössä on myös riittävien resurssien osoittaminen toimialoittain. Perusopetuksen sekä kirjaston yhteistyösopimuksen mukaisesti on tärkeää varmistaa vuosittain henkilöstön riittävyys vierailujen koordinointiin ja toteuttamiseen liittyen molemmilla toimialoilla. Toimenpiteiden vaikuttavuutta vierailuihin seurataan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kirjastopalveluiden yhteisessä ohjausryhmässä, ja niistä raportoidaan perusopetusjohtajalle ja aluepäälliköille.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Otso Kotilainen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 25566
otso.kotilainen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 14.05.2024 § 65

HEL 2023-005698 T 00 03 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi lausunnon seuraavista tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen kohdista:

- Kirjastojen vetovoimaisuus ja lukutaidon edistäminen kirjastoissa (s. 37–40)
- Kulttuuriavustusten kehittäminen (s. 42–46)
- Nuorisotyön vahvistaminen (s. 47–51)

Kaupungin Kasvun paikka -strategiassa yhtenä kärkiteemana on taide ja kulttuuri hyvän elämän mahdollistajina. Tämän teeman osalta tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arvioinnin pääkysymykset kohdistuivat kirjastojen vetovoiman lisäämiseen sekä lukemisen ja lukutaidon edistämiseen, kulttuuriavustusten kehittämiseen sekä nuorisotyön vahvistamiseen. Pääkysymysten lisäksi on osakysymyksinä nostettu muun muassa lähikirjastojen alueellisen verkon turvaaminen, kulttuuriavustusten piiriin nousseet uudet toimijat ja taiteenlajit sekä etsivän ja jalkautuvan nuorisotyön vahvistaminen.

Kirjastojen vetovoima on lisääntynyt, sillä käyntimäärät ovat kasvaneet ja kirjastoissa on toteutettu paljon monimuotoista toimintaa erilaisten kohderyhmien lukutaidon edistämiseksi. Kulttuuriavustusten kehittämisessä on osittain onnistuttu, mutta uusien taiteenlajien ja toimijoiden pääsy kaupungin tuen piiriin ei ollut arvioitavissa. Nuorisotyön vahvistamisen osalta etsivä ja jalkautuva nuorisotyö on vahvistunut, mutta muussa nuorisotyössä henkilöstöresursseissa on vajausta ja tilat ovat vähentyneet.

Kirjastojen vetovoimaisuus ja lukutaidon edistäminen kirjastoissa

Kirjastopalveluiden sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittäminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kirjastopalveluiden sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee jatkaa kirjastojen ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittämistä. Arviointikertomuksen mukaan kirjastot ovat paikallisesti tarjonneet palveluitaan myös toisen asteen oppilaitoksille, mutta yhteistyökäytäntöjen luominen toisen asteen oppilaitosten kanssa on kesken.

Kirjastopalvelut ovat hakeneet ja saaneet aluehallintovirastolta rahoituksen hankkeeseen ”Helsingin kaupunginkirjaston ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittämishanke”. Hankkeessa luodaan yhteistyömalli ja pysyvät rakenteet Helsingin kaupunginkirjaston ja toisen asteen oppilaitosten väliselle yhteistyölle. Hankkeessa edistetään nuorten aikuisten lukemis- ja lukutaitotyötä Helsingin kaupungin strategian mukaisesti. Toukokuun aikana hankkeeseen rekrytoidaan ajalle 1.8.2024-31.7.2025 projektisuunnittelija, joka suunnittelee, koordinoi ja pilotoi yhdessä kirjaston henkilökunnan sekä opettajien kanssa palveluita lukioden ja ammattioppilaitosten käyttöön. Tarkoituksena on luoda alu-

eellinen rakenne ja alueittain nimetyt henkilöt, jotka hoitavat yhteistyötä toisen asteen oppilaitoksiin ja toteuttavat palveluita. Hankkeen ohjausryhmässä tulee olemaan henkilöitä sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kirjastopalveluista että kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta.

Kirjastopalveluiden sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan välisen sopimuksen mukaisten kirjastovierailujen seuranta ja toimenpiteiden kehittäminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että kirjastopalveluiden ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee seurata tavoitteena olevien 1., 3. ja 7. luokan koululaisten koko ikäluokan kirjastovierailujen toteutumisen vaihtelua alueittain ja kouluittain sekä seurannan perusteella tehdä toimenpiteitä, joilla kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kirjastopalveluiden välisen sopimuksen mukaiset koululaisten kirjastovierailut saadaan toteutumaan kattavammin. Arviointikertomuksessa on todettu, että sovitut alakoululaisten kirjastovierailut ovat toteutuneet kattavasti, mutta yläkoululaiset tavoitettiin heikommin.

Kirjastopalvelut tilastoivat ja seuraavat systemaattisesti Kulttuuripolku-suunnitelmaan liittyvän sopimuksen mukaisia kirjastovierailuja. Tilastoista raportoidaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle ja niitä analysoidaan muun muassa toimialojen yhteisessä työryhmässä. Jos havaitaan, että jokin koulu tai alue ei osallistu sopimuksen mukaisiin tapahtumiin, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteyshenkilöt ovat yhteydessä kyseiseen kouluun. Toimialojen muodostamassa työryhmässä arvioidaan ja kehitetään kirjastovierailujen sisältöjä ja ajankohdtaa hyvässä yhteistyössä raivaten mahdollisia esteitä sekä tavoitellen vaikuttavuutta.

Yläkoulujen osalta kirjastovierailut on tarkoitus toteuttaa jatkossakin keskitetysti. Lukukauden 2024–2025 vierailujen ajankohta on siirretty kevätlukukaudelle loppusyksyn sijaan, jotta mahdollisimman moni 7. luokka voisi osallistua juuri tuolle ikäluokalle suunniteltuun kirjallisuustapahtumaan. Tämän ajankohdan on katsottu sopivan kouluille paremmin. Keskustakirjasto Oodi on ollut suosituin vierailukohde, joten siellä toteuttavien tapahtumien määrää on päätetty lisätä, unohtamatta kuitenkaan myös alueellisia tapahtumia.

Kulttuuriavustusten kehittäminen

Kaupunkilaislähtöiseen toimintaan jaettavien avustusten vastuunjaon selkeyttäminen yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa

Arviointikertomuksessa todetaan, että kaupunginkanslia myöntää kaupunkilaislähtöiseen toimintaan osin samantyyppisiä avustuksia kuin kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala. Toimialan asiantuntijoiden mukaan kaupunginkanslian ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan olisi tarpeellista

27.05.2024

selkeyttää näiden avustusten rajanvetoa ja määrittelyä sekä kaupunkilaislähtöiseen toimintaan jaettavien avustusten vastuunjako, kuten tarkastuslautakuntakin ehdottaa.

Toimenpiteenä kaupunkilaislähtöisten avustusten vastuunjaon selkeyttämiseksi kaupunginkanslia ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala jatkavat keskinäisen yhteistyön koordinoitua. Yhteistyön tavoitteena on strategian mukaisten tavoitteiden saavuttaminen, mahdollisten päällekkäisyyksien tunnistaminen ja karsiminen sekä resurssien tehokas käyttö. Kaupunkilaislähtöisen toiminnan tukemisessa on myös tärkeää ymmärtää, että kansalaistoiminta ja kolmannen sektorin toiminta eivät ole kaupungin omaa palvelutuotantoa, vaan tuki on vastikkeetonta ja osa monimuotoista kansalaisyhteiskuntaa.

Avustusten saajien ja kaupungin välistä vuoropuhelua on kehitetty, ja työtä jatketaan edelleen. Tavoitteen toteutumista on terävöitetty organisoimalla kaupunkitasoinen järjestöyhteistyön ja avustustoiminnan koordinoinnin ohjausryhmä uudelleen vuonna 2023. Muutoksessa kaupunkitasoinen koordinoituvastuu siirrettiin kaupunginkanslian osallisuusyksikölle sekä käynnistettiin kaupungin avustuksia valmistelevien palveluiden edustajista koostuva kehittäjäryhmä, jossa edistetään aiempaa paremman avustuksiin liittyvän kokonaiskuvan muodostumista.

Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla kulttuurin, liikunnan ja nuorison avustuksia valmistelevien yksiköiden ja osallisuusyksikön välistä kanssakäymistä tullaan edelleen lisäämään. Erityisesti toimijoihin kohdistuvassa tiedotuksessa ja neuvonnassa yhteistyötä kehitetään jatkuvasti. Toimijoita edustavan järjestöneuvottelukunnan näkemystä voidaan myös hyödyntää tarvittaessa avustuksiin liittyvässä kehittämisessä. Asukasantuuden avustuskriteereitä tullaan arvioimaan ja kehittämään yhteistyössä järjestöjen kanssa vuosien 2024–2025 aikana.

Kulttuuripalvelujen näkemys uusien taiteenlajien ja toimijoiden käsitteistä sekä toimenpiteet uusien toimijoiden ja taiteenlajien nostamiseksi kaupungin tuen piiriin

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessa, että kulttuuripalveluiden tulee määritellä tavoitteet uusien toimijoiden ja taiteenlajien nostamiseksi kaupungin tuen piiriin siten, että tuen kohdentumista uusille toimijoille voidaan seurata sekä jatkaa vuonna 2023 aloitettua seuranta uusista hakijoista. Lisäksi seurannan pohjalta tulisi tehdä tarvittaessa toimenpiteitä, jotta uusilla hakijoilla olisi entistä paremmat mahdollisuudet saada avustuksia.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan 21.12.2021 § 7 linjaaman kulttuuripalvelukokonaisuuden palvelustrategian mukaan kaupunki määrittelee yleiset ehdot avustamiselle lainsäädännön mukaisesti. Toimija määrittelee toiminnan omista lähtökohdistaan ja voi hakea sille avustusta

kaupungilta. Avustus ei kata kaikkia toiminnan kustannuksia eikä avustuksiin liity vastikkeita. Helsinki on myös erityisasemassa valtionavustusten, valtionosuuksien säätiörahoituksen ja muun rahoituksen suhteen. Kaupungin tuen kokonaisarvioinnissa on tärkeää, ettei kaupunki omalla avustustoiminnallaan vaaranna kaupungin kulttuuritoimijoille suuntautuvaa muuta rahoitusta.

Uusien taiteenlajien käsitteestä

Kulttuurin avustusten yhtenä tavoitteena on tukea Helsingin taide- ja kulttuurikentän uusiutumiskykyä. Olennaista on, että avustuksia kohdennetaan uusille sisällöille ja tekijöille.

Kyky omaksua uusia ilmiöitä, rohkeus kokeilla uutta ja riskinotto ovat ominaisia taiteelle ja kulttuurille. Tämä dynaamisuus heijastuu myös Helsingin kaupungin avustustoimintaan, jossa tunnustetaan ja tuetaan ilmiöiden ja yhdistelmien kirjoa tiedostaen, että taiteen ja kulttuurin sisällöt ovat tilastoituja taiteenlajeja monipuolisemmat. Avustushakemuksissa tilastoitavat taiteenlajit tarjoavatkin kehyksen, jonka avulla voidaan hahmottaa taiteen laaja-alaisuutta. Uusia, tunnistettuja tai vielä määrittelemättömiä ilmiöitä tuetaan tunnistetun kategorian eli taiteenlajin kirjauksen sisällä, minkä lisäksi on muu- kategoria. Avustuksin pyritään tukemaan hankkeita, jotka sijoittuvat taiteen ja kulttuurin ekosysteemin reuna-alueille, edistävät taiteen uudistumista ja ajan myötä voivat mahdollistaa uusien taiteenlajien syntymisen.

Hakuohjeissa ja -ilmoituksissa ei yleisesti rajata tai luetella taiteenaloja, vaan avustuksia kerrotaan myönnettävän yleisesti taiteen ja kulttuurin aloille. Vuonna 2022 päivitettyissä taide- ja kulttuuriavustusten arviointiperusteissa huomioidaan toiminnan uutta luovaan potentiaali, taiteellinen kehittyminen, monimuotoisuus ja taidelajien välinen tasapaino. Strategisten linjausten mukaisesti vuoden 2024 taide- ja kulttuuriavustusten toiminta-avustusten arvioinnissa kiinnitettiin huomiota verrattain uudeksi taidelajiksi tunnistetun sirkuksen toimintaolosuhteiden kehittämiseen.

Taiteenalakategorioilla on yhteys pidempiaikaiseen tilastoseurantaan, jolla vertaillaan avustusten jakautumista taiteenaloittain eri vuosina. Huomioitava on esimerkiksi valtion kuntiin kohdistuvassa tiedonkeruussa käytettävät taiteenaloja jaottelevat palveluluokat. Helsingin kaupungin näkemystä taiteenaloista on siis syytä suhteuttaa muiden aiheen kanssa työskentelevien suomalaisten ja kansainvälisten tahojen näkemyksiin. Tilastoseurannan vertailtavuus on huomioitava, jos taiteenalakategorioihin tehdään muutoksia.

Uusien toimijoiden käsitteestä

Kulttuurin avustuksilla tuettavaan laajaan taide- ja kulttuuritoimijakenttään kuuluvat niin vakiintuneet, esimerkiksi valtionosuuden piiriin kuuluvat organisaatiot kuin pienet rekisteröitymättömät taiteilijaryhmittymät. Kulttuurin avustuksien eri avustuslajeilla on pyritty luomaan kokonaisuus, joka palvelee taide- ja kulttuurikenttää toiminnan elinkaaren eri vaiheissa.

Uusien toimijoiden nousua avustusten piiriin pyritään tukemaan osana kulttuurin avustusvalmistelun arviointityötä. Valmistelussa tunnistetaan, että yhdessä avustuslajissa uutena hakeva taidetoimija on voinut saada avustusta aiemmin avustuslajista tai muista Helsingin kaupungin avustusmuodoista.

Seurattavan tiedon osalta on määriteltävä, puhutaanko uusista avustuksen hakijoista vai saajista ja mihin kontekstiin ja ajanjaksoon uutuutta verrataan. Uutta toimijaa on vaikea määritellä taide- ja kulttuuriavustusten projektiavustuksissa. Avustuslaji mahdollistaa projektiluonteiset taiteelliset kokeilut joustavasti ja siten palvelee erityisesti uusia taiteen tekijöitä ja hakijoita. Kääntöpuolena on ollut erityisesti työryhmiä koskeva uusien hakijoiden tilastoinnin kysymys, koska yksittäinen taiteilija voi olla osana useita eri tavoin nimettyjä työryhmiä, joita avustushakujärjestelmä ei tunnista toisiinsa liittyviksi.

Uusien toimijoiden seuranta on toteutettu taide- ja kulttuuriavustusten toiminta-avustuksissa, joita myönnetään rekisteröityneille toimijoille ympärivuotiseen toimintaan. Seuranta on aloitettu vuonna 2023 ja sitä jatketaan. Uusien toimijoiden pääsy avustusten piiriin huomioitiin vuoden 2024 toiminta-avustusten arvioinnissa ja toiminta-avustusta myönnettiin kuudelle aiemmin toiminta-avustusten piiriin kuulumattomalle toimijalle.

Kulttuuripalveluiden toimenpiteet uusien toimijoiden ja taiteenlajien nostamiseksi kaupungin tuen piiriin

Kulttuurin avustusten kehittämisessä on yleisesti tehty toimenpiteitä, jotta uudet ja avustusten piiriin aiemmin hakeutumattomat taide- ja kulttuuritoimijat hakisivat avustuksia ja jotta uusia taiteenlajeja tuettaisiin. Tätä työtä tullaan edelleen jatkamaan. Lisäksi kulttuurin avustusperiaatteisiin liittyen on myös listattu toimintoja, joihin ei voi saada avustusta. Tätä listaa ja sen ajantasaisuutta tarkastellaan, jotta mahdolliset avustamisen katvealueet voidaan ottaa paremmin huomioon.

Avustushakemisessa käytettäviä taiteenlajien kategorioita ja nimityksiä voidaan tarvittaessa päivittää, esimerkiksi sisällyttämällä pääkategorioihin tarkentavia alakategorioita. Taiteenalakategorioita tarkastellaan säännöllisesti ja niissä huomioidaan esimerkiksi pelitaiteen ja digitaalisen taiteen kaltaiset nopeasti kehittyvät luovat ilmaisukeinot. Selven-

nystä ja erittelyä voidaan tehdä myös ohjeistamalla hakijoita taiteenala-kategorian valinnassa esimerkiksi hakemisen kirjallisissa ohjeissa. Näin uudet taiteenalat nousevat paremmin näkyviin ja valittaviksi, mutta pi-tempiaikainen tilastollinen seuranta on edelleen mahdollista ja linjassa muiden taiteen ja kulttuurin alan toimijoiden kanssa.

Eri avustuslajien osalta erityisesti kulttuurin toiminta-avustuksissa on syytä panostaa uusien toimijoiden mahdollisuuksiin nousta avustusten piiriin, koska kyseessä on usein toimijoille keskeinen ja pitkäaikainen perusrahoitus. Vuonna 2023 aloitettua seurantaa jatketaan. Myös tai-teen perusopetuksen avustukset ovat samankaltaista toiminnan va-kaampaa perusrahoitusta, jonka hakijoina voi kuitenkin olla vain rajattu joukko toimijoita, joilla on hyväksytty opetuslupa. Myös tässä avustusla-jissa uusien toimijoiden määrää seurataan.

Kulttuurin avustusten projektiavustukset, kehittämisavustukset ja erilai-set erillishaut ovat tyypillisesti hankkeisiin kohdistuvia avustusmuotoja, joissa ei yleisesti ole kyse pysyvästä toiminnasta. Kertaluontoisemmis-sä hankkeissa myös tekijäjoukko on yleisesti vaihtuvampi. Erityisesti projektiavustuksin tuetuissa hankkeissa tekijät liikkuvat kevyesti työ-ryhmistä ja organisaatioista toiseen, joten on haastavaa määritellä, mil-loin on kyse niin sanotusti uudesta toimijasta. Hakijanimeen perustuvaa seurantaa kehitetään, mutta merkityksellisempänä toimenpiteenä uu-sien tekijöiden nousu huomioidaan omana tavoitteenaan asiantuntijoi-den arviointi- ja valmistelutyössä.

Kaikkia kulttuurin avustuksia koskevaa tiedontuotantoa ja seurantaa kehitetään muodostamalla kulttuurin avustustoiminnan tietoja esittelevä Power BI -näkyvä, jonka ensimmäinen versio on jo hyvin pitkällä. Nä-kymä sisältää vuositaseista tietoa vuodesta 2019 lähtien. Tässä yhtey-dessä määritellään uusiin avustuksen hakijoihin ja saajiin liittyvät pe-rusmääreet, joita tätä kautta on mahdollista seurata. Näkymän tietoja hyödynnetään avustustoiminnan toteuttamisessa, seurannassa ja ke-hittämisessä.

Nuorisotyön vahvistaminen

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan keskeisen ja ajantasaisen henkilöstöä kuvaavan tiedon saatavuus ja seuranta

Osana nuorisotyön vahvistamista käsittelevää tarkastelua tarkastuslau-takunta toteaa, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee varmistaa keskeisen ja ajantasaisen henkilöstöä kuvaavan tiedon saatavuus ja seuranta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ja henkilöstöpalvelut ovat varmista-neet keskeisten ja ajantasaisten henkilöstöä kuvaavien tietojen saata-

vuoden vuoden 2022 toisen kvartaalin datasta lähtien. Kaupunkitasoinen HR-järjestelmä vaihtui Hijatista Sarastiaan huhtikuussa 2022 ja toimialalla on alettu järjestelmällisesti seurata henkilöstödataa Sarastia-raporteista toukokuusta 2022 alkaen. Lisäksi toimialan henkilöstöä on muistutettu ilmoittamaan kaikista poissaoloista, mukaan lukien lyhyet ja pitkät sairaspoissaolot, Sarastiaan, mikä osaltaan mahdollistaa ajantasaisen henkilöstöä kuvaavan tiedon seuranta ja saatavuutta.

Merkittävimmät syyt arviointikertomuksessa nostettuihin puutteellisiin henkilöstöä kuvaaviin tietoihin liittyivät huhtikuussa 2022 toteutettuun kaupunkitasoiseen HR-järjestelmä uudistukseen sekä siihen, ettei henkilöstöpalveluissa ollut järjestelmällistä ja systemaattista henkilöstödatan raportointia ja seuranta vuosilta 2017–2021. Vanha HR-järjestelmä Hijat, josta tiedot olisi saatu raportoitua tarkastuslautakunnan tietopyyntöön, ei ollut enää toimialan käytettävissä huhtikuusta 2022 alkaen, eikä näitä aiempien vuosien raportteja ja tietoa löydetty, vaikka etsittiin. Ensimmäiset Helsingin kaupungin viralliset raportit henkilömääristä, henkilötyövuosista ja sairauspoissaoloista valmistuivat helmikuussa 2024.

Nuorisoalan veto- ja pitovoiman parantaminen

Arviointikertomuksessa on nuorisopalvelujen osalta keskitytty perusnuorisotyöhön sekä etsivään ja jalkautuvaan nuorisotyöhön. Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessa, että nuorisopalveluiden tulee laatia yhdessä henkilöstön kanssa suunnitelma nuorisotyöntekijöiden palkkauksen, koulutuksen ja työnkuvien kehittämiseksi alan veto- ja pitovoiman parantamiseksi

Helsingin kaupungin nuorisopalveluissa on tartuttu veto- ja pitovoimaongelmaan muun muassa yhdessä Espoon ja Vantaan nuorisopalvelujen kanssa lisäämällä kaupunkien välistä yhteistyötä tämän teeman ympäriltä. Teemaa käsiteltiin syksyllä 2023 kaupunkien ylimmän johdon tapaamisessa, johon koottiin tilannekuva rekrytointien tilanteesta kaupungeittain. Viimeisimpänä huhtikuussa 2024 järjestettiin aiheesta työpaja, ja työskentelyä jatketaan vakiintuneen yhteistyörakenteen (PKS yhteistyöryhmä) kautta.

Rekrytointien osalta on muun muassa tuettu haastavia rekrytointeja ”boostaamalla” ilmoituksia, minkä lisäksi työpaikkailmoitusten laatuun on kiinnitetty erityistä huomiota, muun muassa tuomalla enemmän esiin työnantajan tarjoamia etuja. Lisäksi vuonna 2024 nuoriso-ohjaajat saatiin mukaan kaupungin palkkakehitysohjelmaan, mikä osaltaan edistää nuorisotyöntekijöiden palkkausta.

Nuorisopalveluiden henkilöstötilanteen seuranta ja henkilöstön hyvinvointia parantavien resurssien kohdentaminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että nuorisopalvelujen tulee systemaattisesti seurata henkilöstötilanteen kehittymistä eri alueilla ja yksiköissä ja auttaa nuorisotyöyksiköitä tehtävien priorisoinnissa ja työnjaon suunnittelussa, jotta nuorisohjaajille jää enemmän aikaa kohdata nuoria. Lisäksi nuorisopalveluiden tulee kohdentaa henkilöstön hyvinvointia parantavia resursseja ja toimenpiteitä erityisesti niille alueille, joilla työhyvinvointi on heikko.

Nuorisopalveluissa seurataan jo systemaattisesti henkilöstötilanteen kehittymistä, kun kvartaaleittain tarkastellaan rekrytointien tilannetta, muun muassa kuinka paljon rekrytointeja on ollut käynnissä, paljonko on avattu perehdytysuunnitelmia sekä mikä on lähtövaihtuvuusprosentti sekä lähtöjen syyt. Lisäksi kaupungin rekrytointijärjestelmä sekä HR-järjestelmä mahdollistavat rekrytointi- ja lähtövaihtuvuusdatan alueelliseen tarkasteluun, jota on tarkoitus hyödyntää jatkossa. Tiedon luotettavuuden kannalta on merkittävää, että esihenkilöt kirjaavat järjestelmiin nämä tarkentavat tiedot sekä saattavat rekrytoinnit loppuun.

Nuorisopalveluiden johtoryhmä on keskustellut kaupungin lähtökyselyn hyödyntämisestä, minkä tarkoituksena on selvittää vaihtuvuuden syitä ja lähtijöiden kokemuksia työskentelystä kaupungilla. Johtoryhmä on todennut, että esihenkilöiden tulisi käydä keskusteluja aktiivisemmin sekä pyytää henkilöstöä vastaamaan lähtökyselyyn. Lisäksi on pohdittu henkilöstöpalveluiden roolia tai vahvempaa tukemista tässä prosessissa, esimerkiksi voisiko henkilöstöpalveluiden työntekijät käydä lähtökeskustelun esihenkilön kanssa tai jopa hänen sijaansa. Kaupungilla käytössä olevan lähtökyselylomakkeen vastaukset ohjautuvat keskuhallintoon, eli vastaukset eivät ole suoraan toimialojen käytettävissä, vaan ne tulee pyytää sieltä erikseen. Vuoden 2023 kyselytulokset on pyydetty nuorisopalveluiden käyttöön ja vastaukset käsitellään nuorisopalveluiden johdon kanssa.

Nykytilanteessa, jossa nuorisotyö nähdään entistäkin tärkeämpänä kumppanina, työkenttä laajenee helposti. On hyvä, että nuorisotyön osaamiselle erityisesti nuorten ryhmien kanssa toimisessa on kysyntää, mutta samalla työn rajaaminen vaikeutuu. Nuorisotyöyksiköiden tehtävien priorisoinnin ja työnjaon suunnittelun tukeminen on tunnistettu nuorisopalvelukokonaisuudessa ja sen edistäviin toimiin on jo ryhdytty muun muassa käynnistämällä nuorisotalojen aukioloaikojen yhtenäistämistä. Lisäksi kehittämistyöryhmien aikatauluja on muutettu siten, etteivät ne vie liikaa aikaa nuorten kohtaamiselta. Näiden lisäksi nuorisopalvelukokonaisuudessa on tunnistettu se, että myös vuosittaisissa tavoitteissa tulee huomioida nuorisotyön perustehtävä, eli nuorten kanssa toiminta, ja että se säilyy työn keskiössä.

27.05.2024

Henkilöstön hyvinvoinnin parantamiseksi on nuorisopalveluissa käynnistetty maaliskuussa 2024 työhyvinvointihanke, jonka tavoitteena on ymmärtää oikeat juurisyyt sitoutumista heikentäville ja lähtövaihtuvuutta lisääville tekijöille sekä tunnistaa vaikuttavat ratkaisut ja ratkaista oikeat ongelmat paikallisesti. Hankkeen tulokset ja johtopäätökset mahdollistavat muun muassa sen, että henkilöstön työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä pystytään kohdentamaan alueellisesti ja erityisesti niille alueille, joilla työhyvinvointi on heikkoa.

Käsittely

14.05.2024 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Dani Niskanen, Kimmo Niemelä

Esteellisyyksien syy: yleislausekejäävi (hallintolain 28.1 § kohta 7)

Asian aikana kuultavina olivat johtava tuloksellisuustarkastaja Aija Kaartinen, kaupunkitarkastaja Juuli Mikkonen ja kumppanuuspäällikkö Ulla Bergström. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Juha Ahonen

Lisätiedot

Saara Ihamäki, vs. kirjastopalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 85503
saara.ihamaki(a)hel.fi

Veikko Kunnas, kulttuurin edistämisen päällikkö, puhelin: 09 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Mikko Vatka, nuorisoasiainjohtaja, puhelin: 09 310 71252
mikko.vatka(a)hel.fi

Tanja Tuominen, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 50674
tanja.tuominen(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 16.04.2024 § 39

HEL 2023-005698 T 00 03 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä arviointikertomuksen vuodelta 2023 sekä hankkia siitä kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot 28.5.2024 mennessä toimitettaviksi kaupunginvaltuustolle yhdessä arviointikertomuksen kanssa.

Käsittely

16.04.2024 Ehdotuksen mukaan

27.05.2024

Esteelliset:

Tarkastuslautakunnan jäsenet lida Haglund ja Dani Niskanen. Esteellisyden syy: Yleislausekejäävi (hallintolain 28.1 § kohta 7).

Tarkastuslautakunnan jäsen lida Haglund ei osallistunut arviointikertomuksen käsittelyyn kaupunkiympäristön toimialaa koskevilta osin eikä ollut läsnä niitä käsiteltäessä.

Tarkastuslautakunnan jäsen Dani Niskanen ei osallistunut arviointikertomuksen käsittelyyn kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa koskevilta osin eikä ollut läsnä niitä käsiteltäessä.

09.04.2024 Ehdotuksen mukaan

12.09.2023 Ehdotuksen mukaan

09.05.2023 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Timo Cantell, arviointipäällikkö, puhelin: 09 310 73362
timo.cantell(a)hel.fi

§ 327

Virkojen perustaminen kaupunkiympäristön toimialalle 1.9.2024 lukien

HEL 2024-006849 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus perusti tiimipäällikön ja johtavan maanmittausinsinöörin virat kaupunkiympäristön toimialalle 1.9.2024 lukien.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Helena Wendorf, johtava asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain 87 §:n mukaan virka perustetaan sellaisia tehtäviä varten, joissa käytetään julkista valtaa.

Tiimipäällikön ja johtavan maanmittausinsinöörin tehtävissä käytetään julkista valtaa esimerkiksi tehtäessä päätöksiä sijaintikatselmuksista, rakentamisen ennakkoehdoista ja -rajoitteista, kiinteistöjen osoitmerkinnöistä sekä kaupungin valmistaman kartan käyttöluvista.

Kaupunkimittauspalveluiden organisaatiouudistus astuu voimaan 1.9.2024. Kaupunkimittauspalveluiden paikkatietotuotteet-tiimiin perustettaviksi esitetyt tiimipäällikön ja johtavan maanmittausinsinöörin virat on tarpeen perustaa, jotta tiimille siirtyvät viranhaltijatehtävät jatkuvat keskeytyksettä 1.9.2024 alkaen.

Perustettaviksi esitetyille viroille on varattu määräraha toimialan talousarviossa.

Hallintosäännön 12 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan henkilöstöjohtaja päättää tehtävien vaativuusluokittelusta ja tarkastusjohtajaa lukuun ottamatta siihen perustuvasta palkasta, ellei toimivallasta ole

muutoin säädetty tai määrätty tai ellei henkilöstöjohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle.

Tehtäväkohtaiset palkat on määritelty kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen määräysten ja tehtävien vaativuuden arvioinnin perusteella.

Tehtäväkohtaisiksi kuukausipalkoiksi on päätetty:

tiimipäällikkö	4 010,00 euroa ja
johtava maanmittausinsinööri	3 645,81 euroa.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Helena Wendorf, johtava asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunginkanslian henkilöstöosasto
Taloushallintopalveluliikelaitos

27.05.2024

Asia/19

§ 328

Valtuutettu Hannu Oskalan toivomusponsi Helsingin historiallista katukivetystä kunnioittavasta ja pyöräilyn laatuvaatimukset täyttävästä tyyppikatumallista

HEL 2023-008399 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi kaupunginvaltuuston 14.6.2023 § 153 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimista ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on käsitellessään valtuutettu Laura Korpisen aloitetta Esplanadin katujärjestelyistä 14.6.2024 hyväksynyt valtuutettu Hannu Oskalan seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta luoda yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa tyyppikatumalli, jossa yhdistetään tasainen ja Helsingin historiallista keskustaa kunnioittava katukivetykset että pyöräiliikenteen laatutason parantamisen vaatimukset.

Toivomusponnessa esitetty yhteistyö katupinnan kehittämiseksi on perusteltua. Pyöräilyolosuhteiden parantaminen Helsingin nupukivikaduilla

la on hanke, jossa tulee huomioida katukivien historiallinen arvo, kaupunkikuvallinen vaikutus sekä materiaalin autenttisuus. Eri materiaalien sopivuudesta ympäristöönsä on käytettävä tapauskohtaista harkintaa. Kantakaupungin pyöräliikennejärjestelyjen suunnittelussa otetaan huomioon kaupunkikuva ja ympäristöhistoria, kuten nupukivetyt kadut. Tällaisessa ympäristössä käytetään tapauskohtaista harkintaa pyöräliikennejärjestelyiden tarkoituksenmukaisuudesta ja suunnittelussa on erilaisia keinoja sovittaa kaupunkikuvalliset arvot ja liikennetekniset tarpeet yhteen.

Helsingiläiset katukivet kuuluvat olennaisena osana historiallisesti elävän kaupungin ominaispiirteisiin. Katukivillä on myös kaupunkikuvallista merkitystä, ja luonnonkivipinnat tukevat laadukasta kaupunkimaisuuden kokemusta.

Perinteinen lohkopintainen nupukivi ei sellaisenaan sovellu hyvin pyöräliikenteelle kiven pinnan epätasaisuuden takia. Pyöräilyn kannalta toiminnallisina pintamateriaali on asfaltti. Historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaisiin kohteisiin asfaltti ei välttämättä sovi. Näissä kohteissa pysyväksi tarkoitettu pintamateriaali voi olla sopivan tasaiseksi ja karkeaksi pintakäsittely luonnonkivi. Kohteesta riippuen se voi olla esimerkiksi luonnonkivilaatta tai nupukivi. Pintamateriaalin yksityiskohdat määritellään tapauskohtaisesti.

Kantakaupungissa on alustavasti tunnistettu kolme kategoriata pyöräjärjestelyiden hoitamiseksi:

Ensimmäinen kategoria on kulttuuriympäristöltään herkimmät alueet, joissa kuitenkin pyöräjärjestelyt ovat perusteltuja. Näillä alueilla haetaan ratkaisua, jossa olemassa olevat ajoradan kivet perustetaan uudelleen ja ladotaan mahdollisimman tarkasti siten, että ne muodostavat tasaista pintaa. Tarvittaessa on mahdollista kokeilla kiven pinnan tasoittamista sopivalla käsittelyllä. Valmiin käyttöpinnan tulee olla ilmeeltään mahdollisimman samanlainen vanhan katukivipinnan kanssa.

Toisessa kategoriassa arvokkaassa katu ympäristössä ajoradalla olevan pyöräkaistan kivimateriaali vaihdetaan ajorataa tasaisemmaksi, mutta ei liukkaaksi. Esimerkiksi kantakaupungin nupukivikaduilla pyöräkaista voidaan rakentaa yläpinnaltaan karkeahakatuista ja sivuiltaan lohkotuista nupukivistä. Samalla tavalla on useampi suojatie rakennettu muun muassa Mannerheimintien eteläpäässä. Myös Erottajan aukiolla on nyt muutaman vuoden ajalta hyvät kokemukset yläpinnaltaan karkeahakatuista luonnonkivilaatasta pyörätien materiaalina.

Kolmannessa kategoriassa liikennepainotteisessa katu ympäristössä pyöräkaista toteutetaan pääsääntöisesti asfalttipintaisena. Asfaltin väri on joko punaruskea tai musta.

Väliaikaisissa ratkaisuissa luonnonkivipinta ei yleensä ole tarkoituksenmukainen sen edellyttämän suuren rakennekerrospaksuuden ja korkean hinnan takia. Esimerkiksi Eteläesplanadin pyörätiekokeilussa, jossa yhtenä lähtökohtana on säilyttää nykyinen arvokas nupukiveys pyörätien alla, käytännössä ainoaksi pintamateriaalivaihtoehdoksi jäi asfaltti.

Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa tyyppikatuman selvitystyötä siten, että työ valmistuu vuoden 2024 aikana. Tarkemmat historiallisesti merkittävien alueiden katusuunnitelmat laaditaan yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa sitten, kun kyseiset hankkeet tulevat ajankohtaisiksi.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ja kulttuurilautakunnan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 14.05.2024 § 67

HEL 2023-008399 T 00 00 03

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo että pyöräilyolosuhteiden parantaminen Helsingin luonnonkivikaduilla on kannatettavaa ja edistää Helsingin kaupunkistrategian sekä pyöräliikenteen kehittämissuunnitelman 2020–2025 tavoitteita. Pyöräilyolosuhteiden parantaminen Helsingin nupukivikaduilla on hanke, jossa tulee huomioida katukivien historiallinen arvo, kaupunkikuvallinen vaikutus sekä materiaalin autenttisuus. Työssä on myös hyvä nojata pidemmän pyöräilykulttuurin omaavien kaupunkien esimerkkeihin, Helsingin paikallisiin olosuhteisiin sovittaen. Toivomusponnen näkökulma tyyppikatummallien suunnittelusta nähdään kannatettavana ja lautakunta ehdottaa, että kaupunkiympäristön toimiala varaa tarvittavat resurssit historiallisesti arvokkaiden katujen luokittelun suunnitteluun yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kannan mukaan pyöräilyolosuhteiden parantaminen luonnonkivikaduilla tulee sovittaa kunkin ympäristön arvoon ja ominaispiirteisiin. Työtä ohjaamaan voidaan luoda katu ympäristöjen arvoluokittelu, ja niiden mukainen toimintamalli, josta oheinen luokittelu on esimerkinomainen.

1a) Historiallisesti arvokkaimmat suojellut kivipinnat, vanhat helsinkiläiset katukivet. Pyöräilyolosuhteita voidaan parantaa katujen kunnostuksen yhteydessä siirtämällä liikenteen hiomat kivet pyöräilyn alueelle, kadun kunnostuksen yhteydessä. Huolellisen kivityön myötä olosuhteet pyöräilyyn parantuvat, alkuperäistä materiaalia käyttämällä. Tätä mallia on sovellettu kansainvälisissä verrokkikaupungeissa.

1b) Historiallisesti arvokkaat katupinnat, joilla vanhat helsinkiläiset katukivet. Katukiviä voidaan jälkikäteen tasoittaa esim. meisselihakkamalla/polttamalla, jolloin saadaan tasaisempaa pintaa, alkuperäistä helsinkiläistä katukiveä harkiten muokkaamalla. Myös tästä löytyy toimivia kansainvälisiä esimerkkejä.

2) Arvoluokan kaksi katu ympäristöt, joissa pyöräilykaistan kiviksi voidaan valikoida uutta kiviainesta, mahdollisimman hyvin vanhaan kivi pintaan sopeutuen. Liikennealue on tällöin esimerkiksi kaistoihin jaettua. Kaikkialla kaupungissa kivet kadut eivät myöskään ole vanhaa kiveä, vaan myös myöhempiä yksivärisiä kivitatuja on rakennettu. Näiden täydentäminen on kiviaineksen osalta helpompaa.

3) Arvoluokan kolme liikenne ympäristö, jossa pyöräilykaista voidaan ratkaista asfaltilla.

Kategorisointi on esitetty vain esimerkinomaisesti, sillä helsinkiläiset katupinnat ja niiden käsittely eroavat merkittävästi kadulta kadulle. Toisinaan kivityksessä on käytetty uusia yksivärisiä kiviä, joiden täydentäminen uusilla kivillä on helpompaa. Toisinaan katu ympäristöön liittyy erilaisia parkkitaskuja, istutuksia yms. kadun perusjäsentelyä muunta-

vaa, jolloin ratkaisut tulee soveltaa tarkemmin olevaan tilanteeseen. Kaupunginniemen ruutukaava-alueen kadut ovat tyypillisesti niin kapeita (kokoojakatujen ja asuinkatujen leveyksissä ei ole eroa), ettei pyöräliikenteen käyttöön ole käytännössä mahdollista erottaa erillistä pyöräkaistaa. Katupinnan säilyminen ilmeeltään yhtenäisenä, vaikkakin eri liikkumismuodoille sovellettuna, on tällöin hyvä lähtökohta muutoksille, joskin tasaisemman kiveyksen rakentaminen pyöräilyn kannalta sopivaan kohtaan ajorataa on selvitetävä ratkaisu.

Olevan tilanteen pohjalta ei katusuunnittelussa käytännössä ole suoraan sovellettavia tyyppikatummalleja, mikä huomioidaan myös pyöräliikenteen käytettävyyden parantamiseen tähtäävässä hankkeessa. Kukin luonnonkivillä lasketuista katuosuuksista tulee tarkastella omista lähtökohdistaan, yllä oleva luokittelu taustalla. Pyöräliikenteen parantaminen edellyttää koko kiveästä lasketun kadun uudelleen kiveämistä, mikä tulee myös huomioida ratkaisuissa. Mikäli hanketta edistetään, on hyvä aloittaa erilaisista malliasennuksista, sekä näissä tehtävistä kokeiluista, jolloin ratkaisujen soveltuvuutta ja tuloksia on mahdollista arvioida. Kaupunginmuseo seuraa jatkotyötä.

Katukivien historiaa ja taustaa

Helsingiläiset katukivet kuuluvat olennaisena osana historiallisesti elävän kaupungin ominaispiirteisiin. Katukivillä on myös kaupunkikuvallista merkitystä, ja luonnonkivipinnat tukevat laadukasta kaupunkimaisuuden kokemusta.

Katukivet Helsingissä

Helsingiläisten katujen kiveäminen alkoi laajassa mitassa pääkaupungin uudistetun rakennusjärjestyksen v. 1825 määräysten mukaisesti, ensin mukulakivettyinä katuina ja aukioina. Kiveämistapa uudistui 1800-luvun loppupuolella, jolloin mukulakivistä siirryttiin nupukiviin ja kivilaattoihin, joka oli vallitseva materiaali 1900-luvun alkupuolelle asti. Tämän mallin mukaisia kivettyjä katuja on säilynyt historiallisessa empire-keskustassa, sekä muutamissa muissa keskeisissä historiallisissa katuosuuksissa. Katukivien merkitys historiallisen kaupungin autenttisena osana on tunnistettu esimerkiksi empire-keskustan suojelukaavassa v. 1988, jossa suojelun piiriin kuuluvat rakennusten lisäksi mm. alueen aidat, ulkoportaat, muistomerkit, puurivit ja kiveykset. Tämän määräyksen mukaisesti on suojellun alueen katupintoja ylläpidetty ja paikoin ennallistettu. Lisäksi kivettyjä katuja on säilynyt joukko eri puolilla kaupunkia.

Helsingin historialliset katukivet ovat kaupungin peruskalliota, graniittia. Kaupungin rakentaminen menneisyydessä on katupinnoilla ja maahan kiinnittyvissä sokkeleissa tapahtunut rakennuspaikalta louhituista ja

muokatuista kivistä. Tämä tekee alkuperäisistä säilyneistä kivipinnoista ilmeeltään omalaatuisia, väreiltään, sävyiltään ja suonistoiltaan yksilöllisiä - paikallisia. Alkuperäisen rakennustavan mukaisia kiviä ole enää tänä päivänä saatavilla, helsinkiläisten katukivien tuotantoa ei ole. Helsinki kuuluu historiallisesti niiden harvojen kaupunkien joukkoon, jossa katupinnoitteet ovat paikallista kivimateriaalia, paikalta louhittua ja työstettyä. Verrokkina voidaan mainita esimerkiksi Rooma ja sen basalttikatupinnat, vastaavalla tavalla paikallisina materiaaleina.

Kivettyjen katujen rakenne

Katukivien valmistaminen ja katurakentaminen on käsityötä, joka vaatii tekijöiltä materiaalin käsittelyn ja työtavan asiantuntemusta ja kokemusta. Historialliset katukivet eivät ole mitoiltaan standardoituja, vaan jokainen kivi on sovitettu paikalleen yksilöllisesti, mikä antaa kivetyille kaduille niiden elävän ilmeen. Katujen nupukivet ovat lohkopintaisia sivuilta ja pohjalta, yläpinta on työstetty hienommaksi. Pohjan ja sivujen lohkopinta on edellytys katurakenteen kestävyydelle ja työn onnistumiselle. Katukivien pinnan lopullinen hioutuminen, patinoituminen, tapahtuu liikenteen vaikutuksesta. Kivestä lasketut kadut kuluvat liikenteen, talviolosuhteiden ja -huollon vaikutuksesta. Pohjan elämisellä on vaikutusta saumauksiin ja pinnan tasaisuuteen, joka vaikuttaa myös pyöräilyn olosuhteisiin. Kivetyillä kaduilla on myös elinkaarensa ja huoltovälinensä, joka tulee ylläpidossa huomioida.

Suomalaista graniittia olevat, käytössä hioutuneet katukivet ovat arvomateriaalia, jolle on jopa kansainvälinen markkina, eurooppalaisten historiallisten katu ympäristöjen haluttuna pintarakenteena. Tämä kertoo, kuinka historiallisen arvon rinnalla materiaalilla on myös vastaavaa taoudellista arvoa.

Käsittely

14.05.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:

Lukas Korpelainen: 2. momentin alkuun lisäys: "Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo että pyöräilyolosuhteiden parantaminen Helsingin luonnonkivikaduilla on kannatettavaa ja edistää Helsingin kaupunkistrategian sekä pyöräliikenteen kehittämissuunnitelman 2020-2025 tavoitteita." Seuraavan virkkeen alusta poistetaan sanat "Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että".

Kannattaja: Titta Hiltunen

Vastaehdotus 2:

Lukas Korpelainen: 8. momentin viimeisen virkkeen loppuun lisäys: ",

27.05.2024

joskin tasaisemman kiveyksen rakentaminen pyöräilyn kannalta sopivaan kohtaan ajorataa on selvitettävä ratkaisu."

Kannattaja: Titta Hiltunen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: 2. Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Kimmo Niemelä, Dani Niskanen, Juha-Pekka Partanen

Ei-äännet: 8

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Yuri Birjulin, Titta Hiltunen, Lukas Korpelainen, Eeva Kärkkäinen, Nina Miettinen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikautakunta hyväksyi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 5 - 8.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Kimmo Niemelä, Dani Niskanen, Juha-Pekka Partanen

Ei-äännet: 8

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Yuri Birjulin, Titta Hiltunen, Lukas Korpelainen, Eeva Kärkkäinen, Nina Miettinen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikautakunta hyväksyi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 5 - 8.

23.04.2024 Pöydälle

Esittelijä

27.05.2024

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 10.10.2023 § 521

HEL 2023-008399 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Hannu Oskalan toivomusponnessa edellytetään selvitettäväksi edellytykset luoda yhdessä kaupunginmuseon kanssa historialliseen keskustaympäristöön sopiva katukivityyppi, joka on myös miellyttävästi pyöräiltävissä. Tällainen yhteistyö katupinnan kehittämiseksi on perusteltua. Eri materiaalien sopivuudesta ympäristöönsä on käytettävä tapauskohtaista harkintaa.

Toteutettaessa kantakaupungin tavoiteverkon mukaisia pyöräliikennejärjestelyitä suunnittelussa otetaan huomioon kaupunkikuva ja ympäristöhistoria, kuten nupukivetyt kadut. Tällaisessa ympäristössä käytetään tapauskohtaista harkintaa pyöräliikennejärjestelyiden tarkoituksenmukaisuudesta. Mikäli pyöräliikennejärjestelyt ovat perusteltuja, suunnittelussa on erilaisia keinoja sovittaa kaupunkikuvalliset arvot ja liikenteelliset tarpeet yhteen.

Perinteinen lohkopintainen nupukivi ei sellaisenaan sovellu hyvin pyöräliikenteelle kiven pinnan epätasaisuuden takia. Pyöräilyn kannalta toiminnallisin pyöräkaistan tai -tien pintamateriaali on asfaltti. Joihinkin historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaisiin kohteisiin asfaltti ei kuitenkaan sovi. Näissä kohteissa pysyväksi tarkoitettu pintamateriaali voi olla sopivan tasaiseksi ja sopivan karkeaksi pintakäsitelty luonnonkivi. Kohteesta riippuen se voi olla esimerkiksi luonnonkivilaatta tai nupukivi. Pintamateriaalin yksityiskohdat määritellään tapauskohtaisesti.

Kantakaupungissa on alustavasti tunnistettu kolme kategoriaa pyöräjärjestelyiden hoitamiseksi:

Ensimmäinen kategoria on kulttuuriympäristöltään herkimmät alueet, joissa kuitenkin pyöräjärjestelyt ovat perusteltuja. Näillä alueilla haetaan ratkaisua, jossa olemassa olevat ajoradan kivet perustetaan uudelleen ja ladotaan mahdollisimman tarkasti siten, että ne muodostavat tasaista pintaa. Lisäksi tarvittaessa on mahdollista kokeilla kiven pin-

nan tasoittamista sopivalla käsittelyllä. Valmiin käyttöpinnan tulee olla ilmeeltään mahdollisimman samanlainen vanhan katukivipinnan kanssa.

Toisessa kategoriassa arvokkaassa katuympäristössä ajoradalla olevan pyöräkaistan kivimateriaali vaihdetaan ajorataa tasaisemmaksi, mutta ei liukkaaksi. Esimerkiksi kantakaupungin nupukivikaduilla pyöräkaista voidaan rakentaa yläpinnaltaan karkeahakatuista ja sivuiltaan lohkotuista nupukivistä. Samalla tavalla on useampi suojatie rakennettu muun muassa Mannerheimintien eteläpäässä. Myös Erottajan aukiolla on nyt muutaman vuoden ajalta hyvät kokemukset yläpinnaltaan karkeahakatuista luonnonkivilaatasta pyörätien materiaalina.

Kolmannessa kategoriassa liikennepainotteisessa katuympäristössä pyöräkaista toteutetaan pääsääntöisesti asfalttipintaisena. Asfaltin väri on joko punaruskea tai musta.

Väliaikaisissa ratkaisuissa luonnonkivipinta ei yleensä ole tarkoituksenmukainen sen edellyttämän suuren rakennekerrospaksuuden ja korkean hinnan takia. Esimerkiksi Eteläesplanadin pyörätiekokeilussa, jossa yhtenä lähtökohtana on säilyttää nykyinen arvokas nupukiveys pyörätien alla, käytännössä ainoaksi pintamateriaalivaihtoehdoksi jäi asfaltti.

Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa tyyppikatuman selvitystyötä niin, että työ valmistuu vuoden 2024 aikana. Tarkemmat historiallisesti merkittävien alueiden katusuunnitelmat laaditaan yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa sitten, kun kyseiset hankkeet tulevat ajankohtaisiksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tomas Palmgren, projektinjohtaja: 09 310 38586
tomas.palmgren(a)hel.fi

§ 329

Lausunto lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

HEL 2024-005779 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 22.4.2024
- 2 Lausuntopyyntö 22.4.2024, sv
- 3 Lausuntopyyntö 22.4.2024, liite, luonnos
- 4 Lausuntopyyntö 22.4.2024, liite, luonnos, sv
- 5 Lausuntopyyntö 22.4.2024, liite, pykäläluonnokset, sv

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta seuraavan lausunnon:

Lausunnossa lausutaan seuraavista säädösehdotuksista:

1. Oppimisen tuki ja erityisopetus
2. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteet
3. Englanninkielinen lukiokoulutus, opiskelijavalinta ja ylioppilastutkinto
4. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoe
5. Tilauskoulutus

Luonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi lukiolakia, ylioppilastutkinnosta annettua lakia, oppivelvollisuuslakia sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on mahdollistaa englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaminen tiukasti rajatuin kriteerein sekä mahdollistaa pakollisen ylioppilastutkintokokeen korvaaminen taito- ja taideaineen kokeella. Tavoitteena on myös selkeyttää oppimisen tuen järjestelmää ja yhtenäistää tukiketjua varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Osana oppimisen tukea hallitus säättää lukio-opiskelijoiden oikeudesta tukiopetukseen varmistaakseen jokaiselle opiskelijalle riittävän tuen edetä lukio-opinnoissa. Tarkoituksena on myös uudistaa lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmä vastaamaan paremmin lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

1. Oppimisen tuki ja erityisopetus

Opiskelijoiden yhdenvertaisuuden kannalta on tärkeää, että lukiolain uudistuksen luonnoksessa opiskelijoille turvataan oikeus oppimisen tukeen ja erityisopetukseen. Näin jokainen, jolla on valmiudet suorittaa lukiokoulutus, voi hakeutua koulutukseen ja saada tutkinnon suorittua.

Oppimisen tuen jatkuvuus koulutusasteelta toiselle siirryttäessä on tärkeää. Kuitenkin on huomioitava, että lukiokoulutuksessa ei ole käytössä kaikki samat tuen muodot, jotka perusopetuksessa ovat mahdollisia, kuten esimerkiksi erityisluokkaopetus ja oppiaineiden yksilöllistäminen. Lukiokoulutus eroaa myös ammatillisesta koulutuksesta oppimisen tuen suhteen, sillä ammatillisessa koulutuksessa on mahdollista esimerkiksi osaamisen arvioinnin mukauttaminen tai osatutkinnon suorittaminen. Ehdotuksen mukaan lukiokoulutuksessa osaamisen arvioinnin mukauttaminen ei ole jatkossakaan mahdollista, ja Helsingin kaupunki yhtyy näkemykseen.

Opiskelijat tarvitsevat yhä enemmän tukea, jossa yhdistyy oppimisen tuki, opiskeluhuollollinen tuki ja mahdollisesti oppilaitoksen ulkopuolinen tuki. Opiskelija tulee nähdä kokonaisuutena ja tarjota tukea tarvittaessa monialaisena yhteistyönä. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä lukiokoulutuksen esteettömyyttä ja saavutettavuutta, jolloin opiskeluympäristöissä ja opetuksessa huomioidaan erilaiset toimintarajoitteet ja muun muassa oppijan neuropsykiatriset piirteet. Opiskeluympäristöjen ja opetuksen rakentamisessa on oleellista hyödyntää opiskelijahuollon psykologien asiantuntijuutta. Lainsäädännössäkkin on tärkeää tunnistaa ja mahdollistaa se, että opiskelijoiden tukeminen opinnoissa on erilaisen tuen muotojen yhdistämistä ja eri toimijoiden yhteistyötä edellyttävää. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että esimerkiksi Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2023) sekä Oppivelvollisuuslain (1214/2020)

mahdollisissa tulevissa muutoksissa huomioidaan oppimisen tuen monitasoisuus ja -muotoisuus. On tarpeellista, että lukiolaisten oppimisen ja hyvinvoinnin tukeen vaikuttava lainsäädäntö muodostaa selkeän kokonaisuuden.

Suunnitellun englanninkielisen ylioppilastutkinnon mahdollistuessa on tarpeen varmistaa, että opiskelijat saavat tarvittaessa jatkossa myös englanninkielistä oppimisen tukea lukio-opintojensa aikana.

Lakiesityksen pykälissä 28 ja 28 a todetaan, että opiskelijan on saatava tukea tai erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi. Lähtökohteisesti lukion tavoitteena on ylioppilastutkinnon suorittaminen. Niillä opiskelijoilla, jotka eivät saa valmiiksi toisen asteen tutkintoa vaan ainoastaan lukion oppimäärän, on heikot edellytykset jatko-opintoihin ja heikompi työmarkkina-asema. Näin ollen oppimisen tuen ja erityisopetuksen tavoitteena tulee olla opiskelijoiden tukeminen sekä ylioppilastutkinnon että lukion oppimäärän suorittamisessa.

Helsingin kaupunki pitää hyvänä, että lakiesityksessä oppimisen tuki on monipuolista ja sitä toteutetaan opetus-, ohjaus- ja opiskeluhuoltohenkilöstön yhteistyönä.

Lakiesityksen 28 §:ssä oppimisen tuki on määritelty tarvittavaksi tukio-
petukseksi, ohjaukseksi ja tueksi. Helsingin kaupunki katsoo, että tukitoimet tulisi toteuttaa opetus-, ohjaus- ja opiskeluhuoltohenkilöstön yhteistyönä. On tärkeää, että laki ei jättäisi epäselvyyttä siihen, mitä tukio-
petuksella tarkoitetaan. Oppiaineissa tukio-
petus voi olla vain aineenopettajan antamaa tukea, sillä vain aineenopettajalla on riittävä aineenhallinta oppisisältöjen opettamiseen. Pykälä 28 a ja 28 b, joissa säädetään oikeudesta erityisopetukseen tulee selkeyttää siten, että vain erityisopettajat antavat erityisopetusta eikä erityisopetus ole aineenopetusta. On ennakoitavaa, että lakiuudistuksen myötä tarve erityisopettajien määrälle kasvaa. Erityisopetuksen lisäämistä ei voi tehdä aineenopetuksen resurssien kustannuksella, vaan siihen tulee osoittaa riittävät resurssit.

Lakiesityksen pykälässä 28 a Oikeus erityisopetukseen säädetään, että opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muiden syiden vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi eikä 28 §:ssä tarkoitettu oppimisen tuki ole riittävää opiskelijan tuen tarve huomioiden. Voi olla häilyvää, milloin oppimisen tuki ei enää riitä ja tarjoaako oikeus erityisopetukseen esimerkiksi määrällisesti enemmän tukea. On tärkeää määritellä, mitä tarkoitetaan erityisopettajan antamalla erityisopetuksella lukiossa ja miten se eroaa erityisopettajan antamasta oppimisen tuesta.

Lakiesityksen (28 a §) mukaan erityisopetusta voi saada vain todennettujen oppimisvaikeuksien tai muiden syiden vuoksi. Helsingin kaupunki toteaa, että erityisopetuksen aloittaminen ei saa viivästyä oppimisvaikeuksien todentamisen vuoksi, vaan erityisopetuksen antaminen täytyy voida aloittaa viivytyksettä tarveperustaisesti, kun oppimisen tuen keinot eivät enää ole riittävät.

Helsinki ei pidä kannatettavana, että erityisopetuksesta pitää aina tehdä päätös, kuten lakiehdotuksen 28 b §:ssä ehdotetaan, sen sijaan Helsinki ehdottaa, että päätös erityisopetuksesta tehdään vain sellaisissa tilanteissa, joissa opiskelija ja tämän huoltaja pyytää päätöstä. Päätöksen teko vie resursseja ja voi viivästyttää erityisopetuksen saamista. Lisäksi on vaarana, että erityisopettajien työpanos sidotaan liiaksi vain erityisopetukseen oppimisen tuen kustannuksella.

Lisäksi tulee myös määritellä selkeästi, miten erityisopetusta haetaan, millä perusteilla oikeudesta erityisopetukseen päätetään ja mitä päätös erityisopetuksen saamisesta sisältää. Hakuprosessille tarvittavine lomakkeineen täytyy olla valtakunnallisesti yhtenäiset toimintatavat. Toimeenpanosuunnitelman tulee olla helposti ja selkeästi saatavilla sille opetushenkilöstölle, joka opiskelee ja päätöksen arkistoinnille tulee olla valtakunnallisesti yhtenäiset ohjeet.

Lakiehdotuksen 28 b §:n kohta, jossa perusopetuslain (628/1998) 17 §:n mukaisen peruskouluopetuksen päättyessä oppivelvollisen voimassa olevan erityisen tuen päätöksen pohjalta pitää selvittää ja arvioida opiskelijan erityisopetuksen tarve hänen siirtyessään lukiokoulutukseen on tärkeä. Tiedon siirtyminen on olennaista oikea-aikaisen ja tarkoitukseenmukaisen oppimisen tuen tarpeen arvioimiseksi ja suunnittelemiseksi. Valtakunnallisesti toimiva tiedonsiirto esimerkiksi KOSKI-palvelun kautta takaisi erityisen tuen päätöksen siirtymisen sujuvasti, oikea-aikaisesti ja tietoturvallisesti perusopetuksesta lukiokoulutukseen. Siirtymässä perusopetuksesta lukiokoulutukseen tulee siirtää opetuksen järjestämisen kannalta kaikki olennainen tieto. Olennaista on myös ohjeistus siitä, miten lukiokoulutuksessa tehty päätös erityisopetuksesta siirtyy esimerkiksi tilanteissa, joissa opiskelija vaihtaa lukiota koulutuksen järjestäjän sisällä, siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän lukiokoulutukseen tai siirtyy ammatilliseen koulutukseen.

2. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteet

Helsingin kaupunki ei kannata opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 24 §:n ja siihen liittyvän asetuksen (opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettu asetus 1766/2009, 1 §) muuttamista esityksen mukaisesti, jossa pienten lukioiden korotus huomioidaan alle 200 oppilaan lukioissa portaittain. Sen sijaan rahoitusjärjestelmää tulee ke-

hittää siihen suuntaan, että se voimakkaammin kannustaa pieniä lukioita ylläpitäviä koulutuksen järjestäjiä rakenteellisiin tarkasteluihin yhteistyössä alueensa muiden lukiokoulutuksen järjestäjien kanssa.

Lisäksi Helsingin kaupunki katsoo, että hallituksen esityksessä ei nyt huomioida suurten kaupunkien erityispiirteitä, kuten muiden kuin suomen- ja ruotsinkielisten lukio-opiskelijoiden määrän kasvua.

Helsingin kaupunki pitää rahoitusperusteiden kehittämisessä tärkeänä sitä, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) pykälä 23 b lukiokoulutuksen pysyvistä rahoitusleikkauksista poistetaan.

Lakiuudistuksen myötä tarve erityisopettajien määrälle kasvaa. Muutokseen tulee osoittaa rahoitus täysimääräisesti.

Englannin kielisen ylioppilastutkinnon osalta Helsingin kaupunki toteaa, että hakijoiden yhdenvertainen kohtelu opiskelijavalinnassa edellyttää rahoituksen osoittamista valtionosuuksiin tai valtion erillisrahoitusta toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

3. Englanninkielinen lukiokoulutus, opiskelijavalinta ja ylioppilastutkinto

Helsingin kaupunki kannattaa lukiolakiin ja ylioppilastutkintolakiin ehdotettuja muutoksia, jotka mahdollistavat englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittamisen.

On hyvä, että koulutuksen järjestäjällä on mahdollisuus hakea englanninkielisen lukiokoulutuksen järjestämislupaa, jos koulutukselle on todellinen tarve. Järjestämisluvan hakeminen on vapaaehtoista. Englanninkielisen lukiokoulutuksen opiskelijaksi otto on kokonaan uusi prosessi. Helsingin kaupunki katsoo, että tämä prosessi tulisi luoda valtakunnallisesti yhtenäiseksi koulutuksen järjestäjien yhteistyössä. Näin voidaan varmistaa, että hakuprosessi ja valintakäytännöt ovat hakijan näkökulmasta yhdenvertaiset eri puolella Suomea. Asetuksella olisi tarkoitus säätää valintaperusteista tarkemmin. Valintaperusteiden tulee olla valtakunnalliset, jotta hakijan valintaprosessi toteutuu yhdenmukaisesti.

Helsingin kaupunki pitää lukiolain 21 §:n esitettyä muutosta hyvin poissulkevana. Siinä koulutuksen järjestäjä arvioisi, onko hakijan kielitaito riittävä opetuskielen mukaiseen opetukseen. Jää epäselväksi, miten tämä arvio kielitaidosta käytännössä toteutettaisiin läpinäkyvästi ja yhdenvertaisesti kaikkien hakijoiden osalta. Esityksessä todetaan seuraavasti: ”Jos henkilö olisi suorittanut suomen tai ruotsin kielen ja kirjallisuuden oppimäärän, hänen katsottaisiin omaavan lukio-opintojen edellyttävän riittävän suomen tai ruotsin kielen kielitaidon.” Jos koulu-

tuksen järjestäjä tulkitsee tätä kirjaimellisesti, tulisi kaikkien S2/R2-oppimäärän suorittaneiden henkilöiden kielitaito varmistaa ennen opiskelijaksi ottoa. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista. Tulkinta johtaisi käytännössä siihen, että lukiokoulutuksen ulkopuolelle voisi jäädä hakijoita, joilla olisi hyvät edellytykset lukio-opintojen suorittamiseen. Esitys heikentää vieraskielisten hakijoiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia hakeutua lukiokoulutukseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ehdottaa esitystä muutettavaksi niin, että riittävä suomen tai ruotsin kielitaito lukio-opintoihin voidaan saavuttaa myös suorittamalla S2/R2-oppimäärä.

Esitysluonnoksen mukaan lukiolain 21 a pykälässä säädettäisiin, että englanninkieliseen lukiokoulutukseen otettavalta edellytetään, että henkilöllä on merkittäviä kielellisiä haasteita suoriutua lukiokoulutuksesta suomen tai ruotsin kielellä. Pykälä ilmaisisi lähtökohdan, jonka mukaan lukiokoulutukseen hakevien tulisi ensisijaisesti pyrkiä suorittamaan lukiokoulutus suomen tai ruotsin kielellä. Esitysluonnoksessa todetaan, että lähtökohdan kielitaidon arvioimisessa muodostaisi opiskelijan aikaisempi koulutuspolku. Helsingin kaupunki toteaa, että henkilön kielitaidon luotettava arviointi edellyttää monipuolisten menetelmien käyttämistä. Esimerkiksi suomen- tai ruotsinkielisiin lukio-opintoihin riittävän kielitaidon perusteleva yksinomaan sillä, että hakija on asunut yli kolme vuotta Suomessa, ei välttämättä huomioi tarpeeksi hakijoiden moninaisia taustoja ja tilanteita. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että kielitaitotasoa voitaisiin todentaa esimerkiksi

- aikaisempaa koulutuspolkua havainnollistavien todistusten avulla (esim. jos aikaisemmat opinnot suoritettu muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä; jos todistuksista käy ilmi, että hakija muuttanut Suomeen vasta hiljattain tai perusopetuksen loppupuolella)
- kielitaitoa arvioivan opettajan lausunnolla
- hakijan äidinkieltä tai kotikieltä kysymällä
- selvittämällä Suomessa asumisajan.

Merkittäviin kielellisiin haasteisiin liittyvä edellytys sekä sen käytännön toteutukseen liittyvät seikat vaativat vielä jatkopohdintaa. Koulutuksen järjestäjille ei tule jättää liikaa tulkinnanvaraa lakiin, sillä se voisi johtaa hyvin erilaisiin ratkaisuihin. Erilaiset ratkaisut taas eivät ole hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta toivottavia.

Lukiolain esitysluonnoksen 21 a §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi oleskeluluvan perustetta koskevasta edellytyksestä. Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelta tulevalta lukiokoulutukseen otettavalta hakijalta edellytettäisiin, että henkilö oleskelee Suomessa muun kuin opiskelun perusteella. Helsingin kaupunki toteaa, että myös Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen sisältä voi tulla hakemuksia henkilöiltä, jotka tavoittelevat opiskelupaikkaa Suomesta

ilman muita perusteita maahan muutolle. Tähän on tärkeää miettiä ratkaisu, jos riskinä nähdään se, ettei koulutus kohdennu suunnitelman mukaiselle kohderyhmälle.

Riittävä englannin kielen taitotaso englanninkieliseen lukiokoulutukseen hakevilta on tarpeellista määritellä valtakunnallisesti. Taitotasoarvioinnin tulee perustua esimerkiksi eurooppalaiseen viitekehukseen tai vastaavaan yhteiseen kielitaitoa kuvaavaan asteikkoon.

Opiskelijavalinta englanninkieliseen lukiokoulutukseen sisältää esityksen mukaan erilaisten hakijaa koskevien tietojen tarkistamista eri tahoilta. On tärkeää varmistaa, että koulutuksen järjestäjällä on oikeus saada nämä tiedot käyttöönsä toiselta viranomaiselta.

On hyvä, että englanninkielisen lukion opetussuunnitelman perusteet vastaisivat sisällöltään suomen- ja ruotsinkielisiä opetussuunnitelman perusteita. Samalla myös englanninkieliseen opetussuunnitelmaan on sisällytettävä mahdollisuus paikallisesti päätettäviin asioihin, kuten suomen- ja ruotsinkielisissäkin opetussuunnitelmissa on.

On tärkeää, että englanninkieliseen lukiokoulutukseen sisältyy suomen tai ruotsin kielen opintoja. Tämä tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Kuitenkin esityksen ehdotus, jossa englanninkielisen ylioppilastutkinnon kokelaan olisi suoritettava suomi tai ruotsi toisena kielenä -koe, on epärealistinen. Monien opiskelijoiden kohdalla suomen tai ruotsin kielen taito ei ehdi kehittyä tarpeeksi S2/R2-kokeen suorittamista varten, kun lukio-opinnot suoritetaan englannin kielellä. Helsingin kaupunki ehdottaa, että äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen voisi korvata suomen tai ruotsin kielen johonkin oppimäärään perustuvalla kokeella ja englanninkielisen tutkinnon kokelaat suorittaisivat äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen englanniksi. Näin taattaisiin suomen tai ruotsin kielen opiskelulle paikka osana englanninkielistä lukiokoulutusta, ja opiskelija voisi suorittaa suomen tai ruotsin ylioppilaskokeen kielitaitoaan vastaavassa kokeessa.

Helsingin kaupunki haluaa nostaa tarkasteltavaksi myös englannin A-oppimäärän ylioppilastutkinnon arvioinnin. Kokeeseen voisi osallistua nykyistä enemmän englantia äidinkielenään puhuvia, joilla on paremmat edellytykset menestyä kokeessa kuin englantia vieraana kielenä opiskelleilla.

Helsingin kaupunki kannattaa englanninkielisen oppimateriaalin tuottamisen tukea (ns. vähälevikkisen oppimateriaalin tuki). On tärkeää, että englanninkielisen lukiokoulutuksen opiskelijoilla ja opettajilla on myös oppimateriaalien osalta yhdenvertaiset vaihtoehdot käytettävissä suomen- ja ruotsinkieliseen lukiokoulutukseen verrattuna. Kuten esityksessä todetaan, edellyttää englanninkielinen opetus joka tapauksessa

opettajilta lisätyötä sopivien oppimateriaalien laadinnassa, koska valmiita materiaaleja on vähän tai ei lainkaan tarjolla.

Lukio-opetusta antavan opettajan tulee olla tehtävään kelpoinen. Uudistuksen yhteydessä on varmistettava, että yliopistoilla on mahdollisuudet kouluttaa riittävä määrä päteviä opettajia englanninkieliseen opetukseen. Samalla on myös varmistettava, että opiskeluhuollon ja oppimisen tuen henkilöstöllä on riittävä englannin kielen osaaminen. Tätä tulee tarkastella säännöllisesti koulutuksen järjestäjien, ministeriön ja yliopistojen yhteistyössä.

Englanninkielinen ylioppilastutkinto ja siihen johtava lukiokoulutus parantaa lopulta varsin rajatun ryhmän asemaa ja sivistyksellisiä oikeuksia sekä rajaa ulkopuolelle monia oppijoita, joilla ei ole kielellisiä valmiuksia suoriutua lukio-opinnoista suomeksi, ruotsiksi eikä englanniksi. Näin ollen yhdenvertaisuuden näkökulmasta on tärkeää mahdollistaa riittävä kielellinen ja muu tuki suomen- ja ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa niille, joilla on haasteita opetuskielen hallinnan kanssa.

4. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoe

Ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) 3 §:n 1 momentissa säädetään ylioppilastutkintoon kuuluvista ja järjestettävistä kokeista. Helsingin kaupunki kannattaa hallituksen ehdotusta muuttaa 1 momenttia siten, että ylioppilastutkinnossa suoritettaviin kokeisiin lisättäisiin taito- ja taideaineiden koe.

Lain 4 §:ssä säädetään ylioppilastutkinnon kokeiden järjestämisestä. Helsingin kaupunki kannattaa 4 §:n momentin 4 lisäystä valmistavista näytöistä. Valmistavat näytöt tarkoittaisivat taiteellisia ja taidollisia näytöjä, jotka liittyisivät taito- ja taideaineiden kokeisiin. Valmistavat näytöt suoritettaisiin ennen varsinaista koetta.

Hallituksen esityksessä todetaan, että taito- ja taideaineiden kokeen suoritustavan kehittämisen lähtökohtana olisivat nykymuotoiset lukiodiplomit. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeen ja ennen sitä suoritettavan valmistavan näytön kehittämisessä tulee huomioida taito- ja taideaineiden luonteelle ominainen sekä taiteellinen ja taidollinen että teoreettinen prosessinomainen työskentely.

Tällä hetkellä valtioneuvoston asetuksen (810/2018) 12 §:n mukaisesti lukiokoulutuksen oppimääriin voi sisältyä lukiodiplomeja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Lukiodiplomit perustuvat kahden opintopisteen laajuisiin koulutuksen järjestäjän tarjoamiin valinnaisiin opintoihin, joilla taataan opiskelijan mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan pitkäkestoisen näytön avulla. Hallituksen esittämässä taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeessa tätä valinnaista

opintoa ei edellytetä opetuksen järjestäjän tarjottavaksi. Helsingin kaupunki katsoo, että lukiodiplomeille ominainen pitkäkestoinen taiteellisen ja taidollisen prosessin omaksuminen tulee varmistaa ylioppilaskoetta ja valmistavaa näyttöä edeltävänä opintojaksona, jonka laajuus on vähintään yksi (1) opintopiste, mutta mieluummin kaksi (2) opintopistettä, joka vastaisi laajuudeltaan nykyistä lukiodiplomiopintojaksoa.

Hallituksen ehdotuksessa lisättäisiin ylioppilastutkinnosta annettuun valtioneuvoston asetuksen (612/2019) 4 §:ään säännös siitä, että taito- ja taideaineissa kokeet järjestettäisiin musiikissa, kuvataiteessa ja liikunnassa. Musiikin, kuvataiteen ja liikunnan ylioppilaskokeelle tulisi uudistuksen seurauksena selkeä asema osana ylioppilastutkintoa ja valtakunnallista yhteismitallista arviointia. Näin korkeakoulut voisivat jatkossa ottaa nykyistä paremmin huomioon näiden kolmen oppiaineen osaamisen opiskelijavalinnoissa. Helsingin kaupunki katsoo, ettei uudistus saa heikentää kotitalouden, käsityön, median, tanssin ja teatterin asemaa lukiokoulutuksessa. Uudistus asettaa jatko-opintoihin hakeutumisessa eriarvoiseen asemaan opiskelijat, joilla on hankittuna esimerkiksi erityislukioista tai painotetun opetuksen myötä vahvaa osaamista lukio-opintojen aikana muista taito- ja taideaineista, joista ei voi suorittaa ylioppilaskoetta ja valmistavaa näyttöä.

Hallituksen esittämän nykyisen lukiodiplomin suorittamisen lakkaamisella musiikissa, kuvataiteessa ja liikunnassa voi olla ennakoimattomia vaikutuksia näiden ylioppilaskokeiden ja muiden taito- ja taideaineiden lukiodiplomien suoritusmääriin ja sitä kautta vaikutuksia opetuksen järjestäjille koituviin kustannuksiin. Lautakunta katsoo, että hallituksen esityksen mukainen kahdesti vuodessa toteutettava tutkintopäivä ja koepäivää edeltävä valmistava näyttö ja alustava arviointi lisäävät valvojaressurssitarvetta yhden uuden koepäivän kustannuksien verran. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeen järjestäminen vaatii koulutuksen järjestäjältä myös lisäresurssia täydennyskoulutukseen. Hallituksen esityksessä todetaan, että musiikin, kuvataiteen ja liikunnan nykyisten lukiodiplomien lakkauttaminen vapauttaisi resurssia taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeen ja sitä edeltävän valmistavan näytön järjestämiseen. Jos ennen ylioppilaskoetta ja sitä valmistavaa näyttöä opetuksen järjestäjä haluaa tarjota opintojakson, jolla vahvistetaan opiskelijan valmiuksia pitkäjänteiseen taiteelliseen, taidolliseen ja tiedolliseen työskentelyprosessiin, opetuksen järjestäjän kokonaiskustannukset pysyisivät opetuksen kannalta samantasoisina kuin tällä hetkellä. Helsingin kaupungissa musiikin, kuvataiteen ja liikunnan erityistehtävän saaneet lukiot kehittävät oppiaineiden opetusta lukiodiplomien ja niitä edeltävien opintojen osalta. Helsingin kaupunki on valmis tarjoamaan lukiodiplomeja edeltäviä opintoja valtakunnallisesti, jos opetukseen on tarjolla riittävä resurssi.

5. Tilauskoulutus

Koulutuksen järjestäjä voi järjestää opiskelijaryhmälle opetusta niin, että koulutuksen tilaa ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö (tilauskoulutus).

Helsingin kaupunki kannattaa tilauskoulutusta koskevan lukiolain 9 §:n muuttamista esitetyn mukaisesti. Esitys selkeyttää koulutuksen järjestäjälle tilauskoulutukseen liittyviä edellytyksiä ja turvaa tilauskoulutukseen osallistuvan oikeuksia ja varoja.

Esittelijän perustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa luonnoksesta lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Helsingin kaupunki ottaa lausunnoissaan kantaa lausunnonpyytäjän esittämiin kysymyksiin. Lausunnon antamisen määräaika on 4.6.2024. Kaupungin lausunto perustuu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausuntoon.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomainen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 22.4.2024
- 2 Lausuntopyyntö 22.4.2024, sv
- 3 Lausuntopyyntö 22.4.2024, liite, luonnos
- 4 Lausuntopyyntö 22.4.2024, liite, luonnos, sv
- 5 Lausuntopyyntö 22.4.2024, liite, pykäläluonnokset, sv

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.05.2024 § 105

HEL 2024-005779 T 03 00 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle 22.4.2024 saapuneeseen opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntöön koskien luonnosta hallituksen esitykseksi lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Lausuntoa on pyydetty 15.5.2024 mennessä. Asian kiireellisyyden vuoksi asia on päätettävä tässä kokouksessa ja lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Lausunnossa lausutaan seuraavista säädösehdotuksista:

1. oppimisen tuki ja erityisopetus
2. lukiokoulutuksen rahoitusperusteet
3. englanninkielinen lukiokoulutus, opiskelijavalinta ja ylioppilastutkinto
4. taito- ja taideaineiden ylioppilaskoe
5. tilauskoulutus.

Luonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi lukiolakia, ylioppilastutkinnosta annettua lakia, oppivelvollisuuslakia sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on mahdollistaa englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaminen tiukasti rajatuin kriteerein sekä mahdollistaa pakollisen ylioppilastutkintokokeen korvaaminen taito- ja taideaineen kokeella. Tavoitteena on myös selkeyttää oppimisen tuen järjestelmää ja yhtenäistää tukiketjua varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Osana oppimisen tukea hallitus säätää lukio-opiskelijoiden oikeudesta tukiopetukseen varmistaakseen jokaiselle opiskelijalle riittävän tuen edetä lukio-opinnoissa. Tarkoituksena on myös uudistaa lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmä vastaamaan paremmin lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

1. Oppimisen tuki ja erityisopetus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä opiskelijoiden yhdenvertaisuuden kannalta, että lukiolain uudistuksen luonnoksessa opiske-

lijoille turvataan oikeus oppimisen tukeen ja erityisopetukseen. Näin jokainen, jolla on valmiudet suorittaa lukiokoulutus, voi hakeutua koulutukseen ja saada tutkinnon suoritettua.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee, että oppimisen tuen jatkuvuus koulutusasteelta toiselle siirryttäessä on tärkeää. Kuitenkin on huomioitava, että lukiokoulutuksessa ei ole käytössä kaikki samat tuen muodot, jotka perusopetuksessa ovat mahdollisia, kuten esimerkiksi erityisluokkaopetus ja oppiaineiden yksilöllistäminen. Lukiokoulutus eroaa myös ammatillisesta koulutuksesta oppimisen tuen suhteen, sillä ammatillisessa koulutuksessa on mahdollista esimerkiksi osaamisen arvioinnin mukauttaminen tai osatutkinnon suorittaminen. Ehdotuksen mukaan lukiokoulutuksessa osaamisen arvioinnin mukauttaminen ei ole jatkossakaan mahdollista, ja tätä näkemystä kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa.

Opiskelijoiden erilaiset haasteet ovat lisääntyneet. Tällaisia ovat muun muassa mielenterveyshaasteet, uupumusoireilu, elämäntilanteen haasteet ja neuropsykiatriset haasteet. Nämä vaikuttavat myös opiskelukykyyn, kykyyn sitoutua opintoihin sekä opintomenestykseen. Opiskelijat tarvitsevat yhä enemmän tukea, jossa yhdistyy oppimisen tuki, opiskeluhyväolollinen tuki ja mahdollisesti oppilaitoksen ulkopuolinen tuki. On merkittävää nähdä opiskelija kokonaisuutena ja tarjota tukea tarvittaessa monialaisena yhteistyönä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä lukiokoulutuksen esteettömyyttä ja saavutettavuutta, jolloin opiskeluympäristöissä ja opetuksessa huomioidaan erilaiset toimintatarjoitteet ja muun muassa oppijan neuropsykiatriset piirteet. Opiskeluympäristöjen ja opetuksen rakentamisesta on oleellista hyödyntää opiskelijahuollon psykologien asiantuntijuutta. Lainsäädännölliselläkin tasolla on tärkeää tunnistaa ja mahdollistaa se, että opiskelijoiden tukeminen opinnoissa on erilaisten tuen muotojen yhdistämistä ja eri toimijoiden yhteistyötä tukevaa ja edellyttävää. Lautakunta pitää tärkeänä, että esimerkiksi Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2023) sekä Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mahdollisissa tulevaisuudessa muutosissa huomioidaan oppimisen tuen monitasoisuus ja -muotoisuus. On tarpeellista, että lukiolaisten oppimisen ja hyvinvoinnin tukeen vaikuttava lainsäädäntö muodostaa selkeän kokonaisuuden.

Helsingin kaupungin lukiokoulutuksessa on erityisopettajia työskennellyt lähes 30 vuoden ajan. Tarve erityisopetukselle on ollut kasvussa ja kasvaa edelleen. Helsingin kaupungin lukiolaisista 16,9 %:lla on kirjattu oppimisen tuen suunnitelma (03/2024). S2-opetusta saavien opiskelijoiden osuus on kasvanut voimakkaasti ollen tällä hetkellä 16,9 %. Vuonna 2010 osuus oli 2,9 %. Suunnitellun englanninkielisen ylioppilastutkinnon mahdollistuksessa on tarpeen varmistaa, että opiskelijat

saavat tarvittaessa jatkossa myös englanninkielistä oppimisen tukea lukio-opintojensa aikana.

Lakiesityksen pykälissä 28 ja 28 a todetaan, että opiskelijan on saatava tukea tai erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi. Lähtökohteisesti lukion tavoitteena on ylioppilastutkinnon suorittaminen. Niillä opiskelijoilla, jotka eivät saa valmiiksi toisen asteen tutkintoa vaan ai-noastaan lukion oppimäärän, on heikot edellytykset jatko-opintoihin ja heikompi työmarkkina-asema. Näin ollen kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta toteaa oppimisen tuen ja erityisopetuksen tavoitteena olevan opiskelijoiden tukeminen sekä ylioppilastutkinnon että lukion oppimäärän suorittamisessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että lukio-opiskelijoiden on mahdollista saada tarvitsemaansa oppimisen tukea matalalla kynnyksellä joustavasti ja oikea-aikaisesti. Oppimisen tuen muotojen on oltava monipuolisia ja tarkoituksenmukaisia. Opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen erilaisten tuen tarpeiden tunnistamiseksi ja tuen antamiseksi on myös oleellista. Tuen tarpeiden systemaattinen tunnistaminen on myös tärkeää. Oppimisen tukeminen ei ole vain opiskelijalle annettavaa henkilökohtaista tukea vaan esimerkiksi oppimisympäristöihin vaikuttamista siten, että ne ovat erilaisille opiskelijoille mahdollisimman saavutettavia. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää hyvänä, että lakiesityksessä oppimisen tuki on monipuolista ja sitä toteutetaan opetus-, ohjaus- ja opiskeluhuoltohenkilöstön yhteistyönä.

Lakiesityksen pykälässä 28 oppimisen tuki on määritelty tarvittavaksi tukiopetuksesi, ohjaukseksi ja tueksi, ja kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että tukitoimet tulisi toteuttaa opetus-, ohjaus- ja opiskeluhuoltohenkilöstön yhteistyönä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että laki ei jättäisi epäselvyyttä siihen, mitä tukiopetuksella tarkoitetaan. Oppiaineissa tukiopetus voi olla vain aineenopettajan antamaa tukea, sillä vain aineenopettajalla on riittävä aineenhallinta oppisisältöjen opettamiseen. Pykäliin 28 a ja 28 b, joissa säädetään oikeudesta erityisopetukseen, olisi tärkeää sisältyä ymmärrys, että vain erityisopettajat antavat erityisopetusta eikä erityisopetus ole aineenopetusta. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ennakoii, että lakiuudistuksen myötä tarve erityisopettajien määrälle kasvaa. Tämä puolestaan vaatii taloudellista lisäresurssia. Muutokseen tulee osoittaa rahoitus täysimääräisesti. Erityisopetuksen lisäämistä ei voi tehdä aineenopetuksen resursien kustannuksella.

Lakiesityksen pykälässä 28 Oikeus oppimisen tukeen säädetään, että tukitoimet kirjataan opiskelijan pyynnöstä opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Lisäksi pykälässä 28 a Oikeus erityisopetukseen todetaan, että erityisopetus kirjataan opiskelijan pyynnöstä opis-

kelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan mielestä on tärkeää, että saatu oppimisen tuki ja erityisopetus olisivat näkyvissä henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa. Tällöin tuen antaminen, seuranta ja arviointi olisivat helpommin toteutettavissa. Tieto toteutuneista oppimisen tukitoimista on myös ylioppilaskirjoitusten erityisjärjestelyitä haettaessa olennainen tieto.

Lakiesityksen pykälässä 28 a Oikeus erityisopetukseen säädetään, että opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muiden syiden vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi eikä 28 §:ssä tarkoitettu oppimisen tuki ole riittävää opiskelijan tuen tarve huomioiden. Helsingin kaupungin lukio-koulutuksessa on erityisopetuksesta pitkä kokemus ja opiskelijoille on voitu joustavasti tarjota oppimisen tukea koko opetushenkilöstön toimesta opiskelijoiden sitä tarvitessa. Oppimisen tukea saadessaan opiskelija voi saada erityisopettajan tarjoamaa tukea sekä kaikkia niitä oppimisen tuen muotoja, jotka lukiossa ovat käytettävissä. Voi olla häilyvää, milloin oppimisen tuki ei enää riitä ja tarjoaako oikeus erityisopetukseen esimerkiksi määrällisesti enemmän tukea. On tärkeää määrittellä, mitä tarkoitetaan erityisopettajan antamalla erityisopetuksella lukiossa ja miten se eroaa erityisopettajan antamasta oppimisen tuesta.

Helsingin kaupungin lukiokoulutuksessa erityisopetusta on annettu opiskelijoille tarveperusteisesti. Lakiesityksen (28 a §) mukaan erityisopetusta voi saada vain todennettujen oppimisvaikeuksien tai muiden syiden vuoksi. Tämä voi aiheuttaa, että erityisopetuksen saaminen viivästyy esimerkiksi oppimisvaikeuden todentamisen saamiseksi. Lisäksi lukio-opiskelijoiden yhdenvertaisuus voi vaarantua, sillä oppimisvaikeuksien todentamiseksi tutkimuksiin pääseminen voi viedä hyvinkin eripituisia aikoja riippuen esimerkiksi jonoista terveydenhuollossa. Myös opiskeluhuollon palveluiden saatavuudessa voi olla vaihtelua, ja opiskeluhuollon piirissä ei voida tehdä kaikkea todentamista. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että erityisopetuksen aloittaminen ei saa viivästyä oppimisvaikeuksien todentamisen vuoksi, vaan erityisopetuksen antaminen täytyy voida aloittaa viivytyksettä, kun oppimisen tuen keinot eivät enää ole riittävät.

Helsingin kaupungin lukiokoulutuksessa on kokemus, että erityisopetusta voidaan toteuttaa tarvelähtöisesti ja joustavasti myös ilman päätöstä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei pidä kannatettavana, että erityisopetuksesta pitää aina tehdä päätös, kuten lakiehdotuksen 28 b §:ssä ehdotetaan. Lautakunta ehdottaa, että päätös erityisopetuksesta tehdään vain sellaisissa tilanteissa, joissa opiskelija ja tämän huoltaja pyytää päätöstä. Päätöksen teko voi viivästyttää erityisopetuksen saamista vieden tarpeettomasti myös aikaa ja resursseja, jos päätös pitää

tehdä aina. Lisäksi on vaarana, että erityisopettajien työpanos sidotaan liiaksi vain erityisopetukseen oppimisen tuen kustannuksella.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että määritellään selkeästi, miten erityisopetusta haetaan, millä perusteilla oikeudesta erityisopetukseen päätetään ja mitä päätös erityisopetuksen saamisesta sisältää eli mistä kaikesta siinä päätetään. Hakuprosessille tarvittavine lomakkeineen täytyy olla valtakunnallisesti yhtenäiset toimintatavat. Olennaista on myös se, että toimeenpanosuunnitelma on helposti ja selkeästi saatavilla sille opetushenkilöstölle, joka opiskelijaa opettaa ja päätöksen arkistoinnille on valtakunnallisesti yhtenäiset ohjeet.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä lakiehdotuksen 28 b §:n kohtaa, jossa perusopetuslain (628/1998) 17 §:n mukaisen peruskouluopetuksen päättyessä oppivelvollisen voimassa olevan erityisen tuen päätöksen pohjalta pitää selvittää ja arvioida opiskelijan erityisopetuksen tarve hänen siirtyessään lukiokoulutukseen. Tiedon siirtyminen on olennaista oikea-aikaisen ja tarkoituksenmukaisen oppimisen tuen tarpeen arvioimiseksi ja suunnittelemiseksi. Valtakunnallisesti toimiva tiedonsiirto esimerkiksi KOSKI-palvelun kautta takaisi erityisen tuen päätöksen siirtymisen sujuvasti, oikea-aikaisesti ja tietoturvallisesti perusopetuksesta lukiokoulutukseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että siirtymässä perusopetuksesta lukiokoulutukseen siirretään opetuksen järjestämisen kannalta kaikki olennainen tieto. Olennaista on olla myös ohjeistus siitä, miten lukiokoulutuksessa tehty päätös erityisopetuksesta siirtyy esimerkiksi tilanteissa, joissa opiskelija vaihtaa lukiota koulutuksen järjestäjän sisällä, siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän lukiokoulutukseen tai siirtyy ammatilliseen koulutukseen.

2. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteet

Helsingin kaupungin suomen- tai ruotsinkielinen lukiokoulutus ei saa yksikköhintoihinsa pienten lukioiden korotusta, koska korotus huomioidaan alle 200 opiskelijan lukioissa portaittain. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 24 §:n ja siihen liittyvän asetuksen (opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettu asetus 1766/2009, 1 §) muuttamista esityksen mukaisesti. Sen sijaan lautakunnan mielestä rahoitusjärjestelmää tulee kehittää siihen suuntaan, että se voimakkaammin kannustaa pieniä lukioita ylläpitäviä koulutuksen järjestäjiä rakenteellisiin tarkasteluihin yhteistyössä alueensa muiden lukiokoulutuksen järjestäjien kanssa.

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, vuonna 2023 kunnallisista koulutuksen järjestäjistä 140:llä (63 prosentilla) opiskelijamäärä oli alle 200. Lähes kaksi kolmasosaa kunnallisista lukiokoulutuksen järjestäjistä sai niin sanottua pienten lukioiden lisää, ja siihen kohdistui vuonna

2023 lukiokoulutuksen rahoituksesta 41 miljoonaa euroa. Esityksessä todetaan myös, että opiskelijamäärältään pienten lukiokoulutuksen järjestäjien määrä tulee kasvamaan tulevina vuosina voimakkaasti: arvion mukaan alle 100 opiskelijan lukiokoulutuksen järjestäjien määrä nousisi 20 prosentilla vuoteen 2035 mennessä. Tämä kehitys on nähtävillä jo nyt. Samaan aikaan opiskelijamäärältään suurten järjestäjien osuus opiskelijoista on kasvanut. Helsingin kaupungin lukiokoulutuksessa opiskelijamäärät tulevat kasvamaan ikäluokkien koon kasvun, maahanmuuton ja sisäisen muuttoliikkeen takia koko 2030-luvun, mikä näkyy esimerkiksi kasvavina tila-, henkilöstö-, oppimateriaali-, väline- ja ruokailukustannuksina.

Lisäksi lautakunta katsoo, että hallituksen esityksessä ei nyt huomioida suurten kaupunkien erityispiirteitä, kuten muiden kuin suomen- ja ruotsinkielisten lukio-opiskelijoiden määrän kasvua. Suuret kaupungit kantavat nyt valtakunnallisesti merkittävän vastuun näiden opiskelijoiden sivistyksellisten oikeuksien toteutumisesta sekä tarjoavat heidän tarvitsemaansa kielellistä ja muuta tukea opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamiseksi. Esimerkiksi Helsingin väestöennusteen mukaan vuonna 2030 toisen asteen ikäluokasta noin neljännes olisi vieraskielisiä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää rahoitusperusteiden kehittämisessä tärkeänä sitä, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) pykälä 23 b lukiokoulutuksen pysyvistä rahoitusleikkauksista poistetaan. Siihen hallituksen esityksen luonnoksessa ei nyt esitetä muutoksia. Vuonna 2014 lisätyn pykälän myötä lukiokoulutukselle vuosittain laskettavaan yksikköhintaan tehdään 996,13 euron suuruinen vähennys. Yksikköhinta lasketaan aikaisempien vuosien valtionosuuspohjan kustannusten perusteella.

3. Englanninkielinen lukiokoulutus, opiskelijavalinta ja ylioppilastutkinto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa lukiolakiin ja ylioppilastutkintolakiin ehdotettuja muutoksia, jotka mahdollistavat englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittamisen.

Lautakunta pitää myös hyvänä, että koulutuksen järjestäjällä on mahdollisuus hakea englanninkielisen lukiokoulutuksen järjestämislupaa, jos koulutukselle on todellinen tarve. Järjestämisluvan hakeminen on vapaaehtoista. Englanninkielisen lukiokoulutuksen opiskelijaksi otto on kokonaan uusi prosessi, joka on luotava. Esityksen prosessikuvaus on hyvin monitulkintainen ja jättää koulutuksen järjestäjälle paljon harkinnanvaltaa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että tämä prosessi tulisi luoda valtakunnallisesti yhtenäiseksi eri koulutuksen järjestäjien yhteistyössä. Näin voidaan varmistaa, että hakuprosessi ja valintakäytännöt ovat hakijan näkökulmasta yhdenvertaiset eri puolella Suomea.

Jos hakukelpoisia hakijoita on enemmän kuin paikkoja, pitää koulutuksen järjestäjän asettaa hakijat paremmuusjärjestykseen lukio-opinnoissa tarvittavan ydinosaamisen perusteella. Asetuksella olisi tarkoitus säätää valintaperusteista tarkemmin. Valintaperusteiden tulee olla valtakunnalliset, jotta hakijan valintaprosessi toteutuu yhdenmukaisesti.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että lukiolain 21 §:n esitetty muutos on hyvin poissulkeva. Koulutuksen järjestäjä arvioisi, onko hakijan kielitaito riittävä opetuskielen mukaiseen opetukseen. Jää epäselväksi, miten tämä arvio kielitaidosta käytännössä toteutettaisiin läpinäkyvästi ja yhdenvertaisesti kaikkien hakijoiden osalta. Esityksessä todetaan seuraavasti: ”Jos henkilö olisi suorittanut suomen tai ruotsin kielen ja kirjallisuuden oppimäärän, hänen katsottaisiin omaavan lukio-opintojen edellyttävän riittävän suomen tai ruotsin kielen kielitaidon.” Jos koulutuksen järjestäjä tulkitsee tätä kirjaimellisesti, tulisi kaikkien S2/R2-oppimäärän suorittaneiden henkilöiden kielitaito varmistaa ennen opiskelijaksi ottoa. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista. Tulkinta johtaisi käytännössä siihen, että lukiokoulutuksen ulkopuolelle voisi jäädä hakijoita, joilla olisi hyvät edellytykset lukio-opintojen suorittamiseen. Esitys heikentää vieraskielisten hakijoiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia hakeutua lukiokoulutukseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ehdottaa esitystä muutettavaksi niin, että riittävä suomen tai ruotsin kielitaito lukio-opintoihin voidaan saavuttaa myös suorittamalla S2/R2-oppimäärä.

Esitysluonnoksen mukaan lukiolain 21 a pykälässä säädettäisiin, että englanninkieliseen lukiokoulutukseen otettavalta edellytetään, että henkilöllä on merkittäviä kielellisiä haasteita suoriutua lukiokoulutuksesta suomen tai ruotsin kielellä. Pykälä ilmaisisi lähtökohdan, jonka mukaan lukiokoulutukseen hakevien tulisi ensisijaisesti pyrkiä suorittamaan lukiokoulutus suomen tai ruotsin kielellä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että henkilön kielitaidon luotettava arviointi edellyttää monipuolisten menetelmien käyttämistä. Esitysluonnoksessa todetaan, että lähtökohdan kielitaidon arvioimisessa muodostaisi opiskelijan aikaisempi koulutuspolku. Lautakunta näkee, että tämän lisäksi kielitaidon arvioinnissa tulisi käyttää myös muita keinoja, jotta saataisiin mahdollisimman luotettava käsitys henkilön kielitaidosta. Esimerkiksi suomen- tai ruotsinkielisiin lukio-opintoihin riittävän kielitaidon perusteleminen yksinomaan sillä, että hakija on asunut yli kolme vuotta Suomessa, ei välttämättä huomioi tarpeeksi hakijoiden moninaisia taustoja ja tilanteita. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että kielitaitotasoa voitaisiin todentaa esimerkiksi

- aikaisempaa koulutuspolkua havainnollistavien todistusten avulla (esim. jos aikaisemmat opinnot suoritettu muulla kuin suomen tai

- ruotsin kielellä; jos todistuksista käy ilmi, että hakija muuttanut Suomeen vasta hiljattain tai perusopetuksen loppupuolella)
- kielitaitoa arvioivan opettajan lausunnolla
 - hakijan äidinkieltä tai kotikieltä kysymällä
 - selvittämällä Suomessa asumisajan.

Merkittäviin kielellisiin haasteisiin liittyvä edellytys sekä sen käytännön toteutukseen liittyvät seikat vaativat kuitenkin vielä jatkopohdintaa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että koulutuksenjärjestäjille ei tule jättää liikaa tulkinnanvaraa lakiin, sillä se voisi johtaa hyvin erilaisiin ratkaisuihin. Erilaiset ratkaisut taas eivät ole hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta toivottavia.

Lukiolain esitysluonnoksen 21 a §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi oleskeluluvan perustetta koskevasta edellytyksestä. Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelta tulevalta lukiokoulutukseen otettavalta hakijalta edellytettäisiin, että henkilö oleskelee Suomessa muun kuin opiskelun perusteella. Kasvatus- ja koulutuslautakunta huomauttaa, että myös Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen sisältä voi tulla hakemuksia henkilöiltä, jotka tavoittelevat opiskelupaikkaa Suomesta ilman muita perusteita maahan muutolle. Tähän on tärkeää miettiä ratkaisu, jos riskinä nähdään se, ettei koulutus kohdennu suunnitelman mukaiselle kohderyhmälle.

Lautakunta myös toteaa, että riittävä englannin kielen taitotaso englanninkieliseen lukiokoulutukseen hakevilta on tarpeellista määritellä valtakunnallisesti. Taitotasoarvioinnin tulee perustua esimerkiksi eurooppalaiseen viitekehyykseen tai vastaavaan yhteiseen kielitaitoa kuvaavaan asteikkoon.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että hakijoiden yhdenvertainen kohtelu opiskelijavalinnassa edellyttää riittävän rahoituksen osoittamista valtionosuuksiin tai valtion erillisrahoitusta toteutuneiden kustannuksien mukaisesti. Englanninkielisen lukiokoulutuksen opiskelijavalinta aiheuttaa koulutuksen järjestäjälle uusia tehtäviä ja näistä aiheutuvia kustannuksia. Opiskelijavalinnan edellyttämää henkilöstötarvetta on vielä vaikea arvioida, koska valtakunnallista prosessikuvausta ei ole. Lisäresurssia tarvitaan mm. todistuksien vastaavuuksien tarkistamiseen, kielitaidon arviointiin sekä hakijoiden neuvontaan ja ohjaukseen. Englanninkieliseen lukiokoulutukseen haetaan myös ulkomailta käsin, mikä lisää neuvonnan ja ohjauksen tarvetta.

Opiskelijavalinta englanninkieliseen lukiokoulutukseen sisältää esityksen mukaan runsaasti erilaisten hakijaa koskevien tietojen tarkistamista eri tahoilta (esimerkiksi maassaoloaika ja aiempien todistuksien vastaavuuksien arviointi). Kasvatus- ja koulutuslautakunnan mielestä on

tärkeää varmistaa, että koulutuksen järjestäjällä on oikeus saada nämä tiedot käyttöönsä toiselta viranomaiselta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää hyvänä, että englanninkielisen lukion opetussuunnitelman perusteet vastaisivat sisällöltään suomen- ja ruotsinkielisiä opetussuunnitelman perusteita. Samalla lautakunta toteaa, että myös englanninkieliseen opetussuunnitelmaan on sisällytettävä mahdollisuus paikallisesti päätettäviin asioihin, kuten suomen- ja ruotsinkielisissäkin opetussuunnitelmissa on.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että englanninkieliseen lukiokoulutukseen sisältyy suomen tai ruotsin kielen opintoja. Tämä tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Lautakunta toteaa kuitenkin, että esityksen ehdotus, jossa englanninkielisen ylioppilastutkinnon kokelaan olisi suoritettava suomi tai ruotsi toisena kielenä -koe, on epärealistinen. Monien opiskelijoiden kohdalla suomen tai ruotsin kielen taito ei ehdi kehittyä tarpeeksi S2/R2-kokeen suorittamista varten etenkin, kun lukio-opinnot suoritetaan englannin kielellä. Lautakunta ehdottaa, että äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen voisi korvata suomen tai ruotsin kielen johonkin oppimäärään perustuvalla kokeella ja englanninkielisen tutkinnon kokelaat suorittaisivat äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen englanniksi. Näin taattaisiin suomen tai ruotsin kielen opiskelulle paikka osana englanninkielistä lukiokoulutusta, ja opiskelija voisi suorittaa suomen tai ruotsin ylioppilaskokeen kielitaitoaan vastaavassa kokeessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta haluaa nostaa tarkasteltavaksi myös englannin A-oppimäärän ylioppilastutkinnon arvioinnin. Kokeeseen voisi osallistua nykyistä enemmän englantia äidinkielenään puhuvia, joilla on paremmat edellytykset menestyä kokeessa kuin englantia vieraana kielenä opiskelleilla.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa englanninkielisen oppimateriaalin tuottamisen tukea (ns. vähälevikkisen oppimateriaalin tuki). On tärkeää, että englanninkielisen lukiokoulutuksen opiskelijoilla ja opettajilla on myös oppimateriaalien osalta yhdenvertaiset vaihtoehdot käytävissä suomen- ja ruotsinkieliseen lukiokoulutukseen verrattuna. Kuten esityksessä todetaan, edellyttää englanninkielinen opetus joka tapauksessa opettajilta lisätyötä sopivien oppimateriaalien laadinnassa, koska valmiita materiaaleja on vähän tai ei lainkaan tarjolla.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että lukio-opetusta antavan opettajan tulee olla tehtävään kelpoinen. Uudistuksen yhteydessä on varmistettava, että yliopistoilla on mahdollisuudet kouluttaa riittävä määrä päteviä opettajia englanninkieliseen opetukseen. Samalla on myös varmistettava, että opiskeluhuollon ja oppimisen tuen henkilöstöl-

lä on riittävä englannin kielen osaaminen. Lautakunta ehdottaa, että tätä asiaa tarkastellaan säännöllisesti koulutuksen järjestäjien, ministeriön ja yliopistojen yhteistyössä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa lopuksi, että englanninkielinen ylioppilastutkinto ja siihen johtava lukiokoulutus parantaa lopulta varsin rajatun ryhmän asemaa ja sivistyksellisiä oikeuksia sekä rajaa ulkopuolelle monia oppijoita, joilla ei ole kielellisiä valmiuksia suoritua lukio-opinnoista suomeksi, ruotsiksi eikä englanniksi. Näin ollen yhdenvertaisuuden näkökulmasta on tärkeää mahdollistaa riittävä kielellinen ja muu tuki suomen- ja ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa niille, joilla on haasteita opetuskielen hallinnan kanssa.

4. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoe

Ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) 3 §:n 1 momentissa säädetään ylioppilastutkintoon kuuluvista ja järjestettävistä kokeista. Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa hallituksen ehdotusta muuttaa 1 momenttia siten, että ylioppilastutkinnossa suoritettaviin kokeisiin lisättäisiin taito- ja taideaineiden koe.

Lain 4 §:ssä säädetään ylioppilastutkinnon kokeiden järjestämisestä. Lautakunta kannattaa 4 §:n momentin 4 lisäystä valmistavista näyttöistä. Valmistavat näytöt tarkoittaisivat taiteellisia ja taidollisia näyttöjä, jotka liittyisivät taito- ja taideaineiden kokeisiin. Valmistavat näytöt suoritettaisiin ennen varsinaista koetta.

Hallituksen esityksessä todetaan, että taito- ja taideaineiden kokeen suoritustavan kehittämisen lähtökohtana olisivat nykymuotoiset lukiodiplomit. Kasvatus- ja koulutuslautakunta painottaa, että taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeen ja ennen sitä suoritettavan valmistavan näyttön kehittämisessä tulee huomioida taito- ja taideaineiden luonteelle ominainen sekä taiteellinen ja taidollinen että teoreettinen prosessinomainen työskentely.

Tällä hetkellä valtioneuvoston asetuksen (810/2018) 12 §:n mukaisesti lukiokoulutuksen oppimääriin voi sisältyä lukiodiplomeja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Lukiodiplomit perustuvat kahden opintopisteen laajuisiin koulutuksen järjestäjän tarjoamiin valinnaisiin opintoihin, joilla taataan opiskelijan mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan pitkäkestoisen näyttön avulla. Hallituksen esittämässä taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeessa tätä valinnaista opintoa ei edellytetä opetuksen järjestäjän tarjottavaksi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että lukiodiplomeille ominainen pitkäkestoinen taiteellisen ja taidollisen prosessin omaksuminen tulee varmistaa ylioppilaskoetta ja valmistavaa näyttöä edeltävänä opintojaksona, jonka laajuus on vähintään yksi (1) opintopiste, mutta mieluummin kaksi (2)

opintopistettä, joka vastaisi laajuudeltaan nykyistä lukiodiplomiopintojaksoa.

Hallituksen ehdotuksessa lisättäisiin ylioppilastutkinnosta annettuun valtioneuvoston asetuksen (612/2019) 4 §:ään säännös siitä, että taito- ja taideaineissa kokeet järjestettäisiin musiikissa, kuvataiteessa ja liikunnassa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa ehdotusta. Musiikin, kuvataiteen ja liikunnan ylioppilaskokeelle tulisi uudistuksen seurauksena selkeä asema osana ylioppilastutkintoa ja valtakunnallista yhteismitallista arviointia. Tämän vuoksi korkeakoulut voisivat jatkossa ottaa nykyistä paremmin huomioon näiden kolmen oppiaineen osaamisen opiskelijavalinnoissa. Lautakunta katsoo, ettei uudistus saa heikentää kotitalouden, käsityön, median, tanssin ja teatterin asemaa lukio-koulutuksessa. Uudistus asettaa jatko-opintoihin hakeutumisessa eriarvoiseen asemaan opiskelijat, joilla on hankittuna esimerkiksi erityisluokioista tai painotetun opetuksen myötä vahvaa osaamista lukio-opintojen aikana muista taito- ja taideaineista, joista ei voi suorittaa ylioppilaskoetta ja valmistavaa näyttöä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hallituksen esittämän nykyisen lukiodiplomin suorittamisen lakkaamisella musiikissa, kuvataiteessa ja liikunnassa voi olla ennakoimattomia vaikutuksia näiden ylioppilaskokeiden ja muiden taito- ja taideaineiden lukiodiplomien suoritusmääriin ja sitä kautta vaikutuksia opetuksen järjestäjille koituviin kustannuksiin. Lautakunta katsoo, että hallituksen esityksen mukainen kahdesti vuodessa toteutettava tutkintopäivä ja koepäivää edeltävä valmistava näyttö ja alustava arviointi lisäävät valvojahresurssitarvetta yhden uuden koepäivän kustannuksien verran. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeen järjestäminen vaatii koulutuksen järjestäjältä myös lisäresurssia täydennyskoulutukseen. Hallituksen esityksessä todetaan, että musiikin, kuvataiteen ja liikunnan nykyisten lukiodiplomien lakkauttaminen vapauttaisi resurssia taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeen ja sitä edeltävän valmistavan näytön järjestämiseen. Jos ennen ylioppilaskoetta ja sitä valmistavaa näyttöä opetuksen järjestäjä haluaa tarjota opintojakson, jolla vahvistetaan opiskelijan valmiuksia pitkäjänteiseen taiteelliseen, taidolliseen ja tiedolliseen työskentelyprosessiin, opetuksen järjestäjän kokonaiskustannukset pysyisivät opetuksen kannalta samantasoisina kuin tällä hetkellä. Helsingin kaupungissa musiikin, kuvataiteen ja liikunnan erityistehtävän saaneet lukiot kehittävät oppiaineiden opetusta lukiodiplomien ja niitä edeltävien opintojen osalta. Helsingin kaupunki on valmis tarjoamaan lukiodiplomeja edeltäviä opintoja valtakunnallisesti, jos opetukseen on tarjolla riittävä resurssi.

5. Tilauskoulutus

27.05.2024

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa lukiolain 9 §:n muuttamista esitetyn mukaisesti. Esitys selkeyttää koulutuksen järjestäjälle tilauskoulutukseen liittyviä edellytyksiä ja turvaa tilauskoulutukseen osallistuvan oikeuksia ja varoja.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Elli-Noora Lassy, pedagoginen asiantuntija, lukiokoulutuksen rahoitusperusteet ja tilauskoulutus, puhelin: 310 35095

elli-noora.lassy(a)hel.fi

Melina Lukkarinen, pedagoginen asiantuntija, taide- ja taitoaineiden ylioppilaskokeet, puhelin: 310 35093

melina.lukkarinen(a)hel.fi

Satu Koistinen, pedagoginen asiantuntija, englanninkielinen ylioppilastutkinto, siihen valmistava koulutus ja opiskelijaksiotto, puhelin: 310 23444

satu.koistinen(a)hel.fi

Mervi Korhonen, yksikön päällikkö, englanninkielinen ylioppilastutkinto, siihen valmistava koulutus ja opiskelijaksiotto, puhelin: 310 80498

mervi.korhonen(a)hel.fi

Maija Mäenpää Melo, pedagoginen asiantuntija, opetuskielen hallinta opiskelijaksiotton perusteena, puhelin: 310 32220

maija.melo(a)hel.fi

Nina Malaska, pedagoginen asiantuntija, ruotsinkielinen palvelu: 310 24588

nina.malaska(a)hel.fi

Jenny Uusikivi, pedagoginen asiantuntija, oppimisen tuki ja erityisopetus, puhelin: 310 42550

jenny.uusikivi(a)hel.fi

§ 330

Määrärahan myöntäminen Kaupunkitilat Oy:n ydinkeskustan terassi-hanketta varten

HEL 2024-005336 T 10 05 01

Päätös

Kaupunginhallitus myönsi kaupunginkanslian elinkeino-osaston käytettäväksi yhteensä enintään 500 000 euroa Kaupunkitilat Oy:n "Helsingin ydinkeskustan terassikesä ja (talvi) -hanketta" varten. Määräraha myönnetään talousarvion määrärahoista talousarvion kohdalta 1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat.

Käsittely

Esteelliset: Anniina Iskanius
Esteellisyyden syy: yhteisöjääviys (hallintolaki 28.1 § 5 kohta)

Asian aikana kuultavana oli Kaupunkitilat Oy:n toimitusjohtaja Peggy Bauer. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunkitilat Oy:n esitys

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Helsingin keskustan elinvoimaa on viime vuosina pyritty lisäämään Se-naatintorin (kesä 2020) ja Kasarmitorin (kesä 2021) suurterasseilla, keskäkaduilla, Espan kävelykokeilulla ja muilla erilaisilla tapahtumallisuuk-silla.

Kaupunginhallitus on 9.10.2023 (§ 607) käsitellessään valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloitetta koskien "Senaatintori pysyväksi tapahtuma-alueeksi", hyväksynyt yksimielisesti vastaehdotuksen, jonka mukaan kaupunkiympäristön toimialan, Kaupunkitilat Oy:n ja Tapahtumasäätiön tulee keskustan vetovoiman vahvistamiseksi toteuttaa olemassa olevia kävely-, tori- ja puistoalueita käyttäen kesällä 2024 ydinkeskustaa laajemmin kattava terassialueiden ja ruokakulttuurin vahvistumista tukevien myyntipisteiden verkosto, joka ulottuu Senaatintorilta Dianapuiستoon sekä luoda tarkoitusta varten tarvittava infra ja toiminnallisuus. Lisäksi kaupunginhallitus katsoi, että kaupunkiympäristön toimialan ja Kaupunkitilat Oy:n tulisi yhdessä valmistella esitys perusinfran rakentamiseksi Senaatintorille.

Kaupunkitilat Oy on valmistellut yhdessä Tapahtumasäätiön kanssa esityksen "Helsingin ydinkeskustan terassikesä (-ja talvi)". Esitys on käyty läpi kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Kaupunkitilat Oy esittää kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnettäväksi hankkeelle yhteensä noin 500 000 euroa. Esitys on liitteenä 1.

Terassikesä ja -talvi

Kaupunkitilat Oy:n tavoitteena on hyödyntää aiepien vuosien sekä käynnissä olevien kokeilujen parhaita oppeja ja kasvattaa Helsingin ydinkeskustan terassikonaisuus uudelle tasolle. Tavoitteena on etsiä keskustasta uusia kiinnostavia kohtia, eli täysin uusia paikkoja terasseille. Ajatuksena on, että ydinkeskustan alueella ei olisi yhtä iso terassia, vaan monesta pienemmästä terassista muodostuva terassien verkosto. Tarkoituksena on luoda ydinkeskustan terassikesäkauden mittainen positiivinen poikkeustila ja tarkastella mahdollisuuksia kesäkauden pidentämiseen.

Hankkeella ei ole varsinaista yhtä brändiä, vaan sitä markkinoidaan konseptina "Keskustan kesä ja talvi" tavoitteena tapahtumakävijöiden viipymän pidentäminen, pysyvien vetovoimatekijöiden synnyttäminen ydinkeskustan alueelle ja sesonkien pidentäminen.

Hankkeessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevaa infraa eli käytännössä lähiravintoloiden ja -kahviloiden vesi, sähkö ja wc:t.

Aiemmilta vuosilta olevista terasseista kesällä 2024 jatkaa Senaatintorin terassi. Torikortteleiden terassilaajennukselle on myönnetty kolmen vuoden jatko vuokrasopimukselle (vuosille 2024-2026). Lisäksi Designmuseon edessä oleva terassi jatkaa kesällä 2024.

Uusia teemakohtaisia, kumppaneiden kanssa järjestettäviä terassipaikkoja on suunniteltu vuosille 2024 ja 2025 seuraaviin kohteisiin:

- Porthania – ”Katuterassi”.
Yhteistyökumppanit Ylva ja Helsingin Yliopistoyliopisto. Mahdollinen ajoitus: heinäkuun puoliväli–elokuu 2024.
- Presidentinaukio – ”Taide/Kahvilaterassi”.
Yhteistyökumppanit lähialueen kahvilat ja kulttuuritoimijat. Mahdollinen ajoitus: kesäkuu–elokuu 2025.
- Lönnrotin puistikko – ”pop up Galleria/puutarhajuhat”.
Yhteistyökumppanit lähialueen ravintolat, galleriat. Mahdollinen ajoitus: joulukuu 2024, kesäkuu–elokuu 2025.
- Alustavasti suunniteltu Mantan aukio, Lyypekinlaituri ja Tove Janssonin puisto. Mahdollinen toteutus: kesä 2025.
- Esplanadin/Esplanadin alueen ravintoloiden laajentuminen esimerkiksi perjantaisin. Yhteistyökumppanit Pohjois-Esplanadin puoleiset ravintolatoimijat. Mahdollinen ajoitus: joulukuu 2024 ja heinäkuu 2025.

Jatkotoimenpiteet

Hankkeen jatkotoimenpiteinä on tarkoitus vakiinnuttaa onnistuneet koikeilut ja tehdä tapahtumallisuudesta osa terassikonsepteja. Alueiden vuokra-aikoja on tarkoitus pidentää niin, että aloitus voisi olla kesäkuudella jo toukokuun lopussa tai kesäkuun alussa. Toimintamallista on tarkoitus tehdä enemmän yrittäjävetoista.

Perusinfrahanke

Perusinfranhankeen valmistelu on vireillä kaupunkiympäristön toimialalla. Kaupunkitilat Oy ja Tapahtumasäätiö ovat mukana hankkeessa käyttäjän roolissa. Tavoitteena on saada perusinfran parannus valmiiksi vuoden 2025 kesäsesonkiin.

Hankkeen rahoitustarve

Hankkeen rahoitustarve on arvion mukaan yhteensä 489 000 euroa. Kulut koostuvat seuraavista eristä: projektinjohto, suunnittelu ja koordinaatio 87 000 euroa, vuokramenot 82 000 euroa, tuotantokulut yhteensä 260

000 euroa sekä markkinointiviestinnästä 60 000 euroa. Hankkeen kustannukset kirjataan projektinumerolle 104020100703.

Valtiontukiarviointi

Kielletyn valtiontuen määritelmä pohjautuu Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen ("SEUT") 107 artiklan 1 kohtaan, jossa valtiontuki määritellään jäsenvaltion myöntämäksi taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnytyksi tueksi, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, siltä osin kuin tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tunnusmerkkien täytyessä kyseessä on kielletty valtiontuki, ellei jokin poikkeussäännöistä sovellu. Voidakseen olla valtiontukea, julkisen rahoituksen on kanavoiduttava yritykseen. Euroopan unionin tuomioistuimissa yritykseksi on määritelty taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta.

Helsingin kaupunkitilat Oy on perustettu hallinnoimaan kaupunkistrategian ja kaupungin tehtävien kannalta merkittävillä alueilla sijaitsevia kaupungin omistuksessa olevia rakennuksia ja alueita. Yhtiö vastaa tilojen hallinnoinnin ohella alueiden elinvoimaisuuden kehittämisestä kaupungin palvelutehtävän perusteella. Vuokrattavien tilojen rakennukset ovat pääosin suojeltuja ja rakennuskulttuurihistoriallisesti merkittäviä, ja kaupunkialueet, joilla ne sijaitsevat, ovat olennaisia kaupungin elinvoimaan liittyvien tavoitteiden kannalta.

Rakennuksia, niiden tiloja ja ympäröiviä maa-alueita käytetään etupäässä muihin kuin taloudellisiin tarkoituksiin, joita ovat mm. kaupungin keskustan ja urbaanien alueiden elinvoima-, kaupunkikulttuuri-, matkailunedistämis- ja ruokakulttuuritavoitteet. Tähän järjestelyyn liittyvät rahoitustarpeet kohdistuvat myös pääosin näihin tarkoituksiin ja toteuttamisedellytysten luomiseen. Lisäksi on huomioitava, että kaupunki tulee ylläpitämään näitä tiloja ja maa-alueita myös siinä tapauksessa, että niitä ei lainkaan vuokrattaisi ulos, mutta tällöin elinvoima- ja muut kaupunkistrategiset tavoitteet voisivat jäädä toteutumatta optimaalisesti.

Komissio on useissa päätöksissä katsonut asiaan liittyvien erityisolosuhteiden vuoksi, että toimenpiteellä oli puhtaasti alueellinen vaikutus, eikä se näin ollen vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Komissio on näissä tapauksissa varmistanut erityisesti, että tuensaaja toimitti tavaroita tai palveluja rajatulle alueelle jäsenvaltiossa eikä todennäköisesti houkutelut asiakkaita muista jäsenvaltioista ja että ei ole ollut mahdollista tietää ennakolta, että toimenpiteen vaikutus rajat ylittävien investointien tai sijoittautumisen edellytyksiin ei olisi pelkästään marginaalinen (Käsitetiedonanto, 2016/C262/01, kohta 196). Yhtiön toimintojen voidaan edellä mainituilla perusteilla arvioida olevan paikal-

lisä eikä toiminnoilla ole vaikutusta valtioneuvoston näkökulmasta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yhtiön harjoittama muu toiminta kuin vuokraus ei ole taloudellista toimintaa eli siltä osin yhtiö ei toimi ollenkaan kilpailuilla markkinoilla, eikä kaupungin myöntämä tuki ole valtiontukea. Yhtiön hallinnoimiksi suunniteltujen tilojen osalta tiloihin kohdistuva julkinen rahoitus ei muodostu myöskään valtiontueksi kaupallisille toimijoille, kun kaupalliset toimijat valitaan avoimen ja tasapuolisen tarjouskilpailun kautta, johon ei liity ehtoja tai vaihtoehtoisesti vuokra-kohteesta peritään ulkopuolisen arvioitsijan määrittämä markkinaehtoinen vuokra.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunkitilat Oy:n esitys

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

§ 331

**Kaupunginvaltuuston kokouksessa 15.5.2024 jätettyihin aloitteisiin
vastaaminen**

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston kokouksessa 15.5.2024 jätettyihin aloitteisiin vastataan seuraavasti:

Kaupunginhallitus (käsittely kaupunginvaltuustossa)

- Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäaloite hoitotakuun säilyttämisestä Helsingissä
- valtuutettu Sini Korpisen aloite lasten omien käymälöiden varaamisesta kaupungin tapahtumiin ja juhlapäiviin
- valtuutettu Otso Kivekkään aloite historiallisten raitiovaunujen säästämistä
- valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon talousarvioaloite polkupyöräedusta Helsingin kaupungin henkilöstölle
- valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon talousarvioaloite taiteen kentän toimijoiden avustusmäärärahojen kasvattamisesta
- valtuutettu Titta Hiltusen talousarvioaloite Harrastamisen Suomen mallin turvaamisesta
- valtuutettu Nina Miettisen talousarvioaloite lasten ja nuorten omaehtoisten liikuntapaikkojen lisäämisestä
- valtuutettu Nina Miettisen talousarvioaloite nuorille suunnatun toiminnan vahvistamisesta alueellisen tarpeen mukaisesti
- valtuutettu Nina Miettisen talousarvioaloite asukasosallisuuden avustusmäärärahojen kasvattamisesta

Kaupunkiympäristön toimiala

- valtuutettu Atte Kalevan aloite Esplanadien katujen palauttamisesta kaksikaistaisiksi

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

27.05.2024

Asia/22

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintomenettelypäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 15.5.2024 jätettiin 10 aloitetta. Kokouksessa jätetyt aloitteet julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

Kaupunginhallitus jakaa aloitteet vastattavaksi hallintosäännön 30 luvun 11 ja 12 §:issä määrätyin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintomenettelypäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 332

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen viikolta 20

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 20.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta 14.5.2024

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.5.2024

- suomenkielinen jaosto

- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölautakunta 14.5.2024

- ympäristö- ja lupajaosto

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 16.5.2024

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 14.5.2024

- kulttuurijaosto

- liikuntajaosto 16.5.2024

- nuorisajaosto

sosiaali-, terveys ja pelastuslautakunta 14.5.2024

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan yksilöasioiden jaosto 16.5.2024

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos

- rakentamispalveluliikelaitos 16.5.2024

- liikenneliikelaitos

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta 15.5.2024

pormestari

27.05.2024

Asia/23

apulaispormestarit

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, Kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, Kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 333

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen viikolta 21

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 21.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto 20.5.2024
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta 21.5.2024

- suomenkielinen jaosto

- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölaikunta 21.5.2024

- ympäristö- ja lupajaosto 23.5.2024

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

- kulttuuri- ja kirjastojaosto 21.5.2024

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto

sosiaali-, terveys ja pelastuslautakunta 21.5.2024

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan yksilöasioiden jaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos

- rakentamispalveluliikelaitos

- liikenneliikelaitos

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

27.05.2024

Asia/24

apulaispormestarit

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, Kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, Kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

27.05.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 310, 312, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 326, 328, 329, 331, 332 ja 333 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 311, 313, 325, 327 ja 330 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

27.05.2024

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiaksi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

27.05.2024

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

27.05.2024

Kaupunginhallitus

Juhana Vartiainen
puheenjohtaja
310-322 §

Anni Sinnemäki
puheenjohtaja
323-333 §

Sanna Lawrence
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Mika Raatikainen

Anniina Iskanius

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 06.06.2024.